

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymä

TOIMINTAKERTOMUS JA TILINPÄÄTÖS 2021

2021

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän

TOIMINTAKERTOMUS JA TILINPÄÄTÖS VUODELTA 2021

Sisällysluettelo

1	OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA	1
1.1	Kuntayhtymän johtajan katsaus	1
1.2	Kuntayhtymän hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	2
1.2.1	Kuntayhtymäosuudet	2
1.2.2	Kuntayhtymän hallinto.....	3
1.2.3	Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän organisaatio 31.12.2021.....	5
1.2.3.1	Muutos tiimiorganisaatioksi.....	5
1.2.3.2	Organisaatorakenne	5
1.3	Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	7
1.4	Olennot muutokset kuntayhtymän toiminnassa ja taloudessa	8
1.5	Muut ei taloudelliset asiat	8
1.6	Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä.....	9
1.7	Arvio merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista.....	9
2	SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ JA RISKIENHALLINNASTA	10
3	TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS.....	11
3.1	Tilikauden tuloksen muodostuminen	11
3.2	Toiminnan rahoitus	12
4	RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET	13
5	KOKONAISTULOT JA MENOT.....	14
6	KONSERNITIEDOT	15
6.1	Konsernitilinpäätökseen sisältyvät yhteisöt.....	15
6.2	Konsernin toiminnan ohjaus	15
6.3	Olennot konsernia koskevat tapahtumat ja arvio tulevasta kehityksestä.....	15
6.3.1	Toimintaedellytysten varmistaminen	15
6.3.2	Seudullinen työllisyydenhoidon kehittäminen	16
6.4	Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut.....	17
7	YHTYMÄHALLITUKSEN EHDOTUS TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELYSTÄ.....	19
8	TALOUSARVION TOTEUTUMINEN.....	20
8.1	Forssan ammatti-instituutin toiminta-ajatus, visio ja arvot.....	20
8.2	Oppilaitoksen toiminta ja kehittäminen.....	20
8.2.1	Koulutustoiminta	20
8.2.2	Pedagoginen kehittäminen.....	21
8.2.3	Yhteistyötiimit.....	22
8.2.4	Koulutuksen laatu	25

8.2.5	Teknologinen kehittäminen	26
8.2.6	Kansainvälisyystoiminta	26
8.2.7	Opiskelijahallinto	27
8.2.8	Opiskelijoiden osallisuuden lisääminen	27
8.2.9	Hankkeet ja kehittämisprojektit	28
8.3	Tavoitteiden toteutuminen	31
8.3.1	Sitovat toiminnalliset tavoitteet	31
8.3.2	Strategisten tavoitteiden toteutuminen kuntayhtymätasolla	32
8.3.3	Strategisten tavoitteiden toteutuminen	34
8.3.3.1	Koulutus	34
8.3.3.6	Opiskelijapalvelut	34
8.3.3.7	Elinvoima ja työelämäpalvelut	35
8.3.3.8	Markkinointi ja viestintä	37
8.3.4	Opiskelijamäärätavoitteiden toteutuminen	38
8.4	Sitovat taloudelliset tavoitteet ja käyttötalouden toteutuminen	44
8.5	Tuloslaskelmaosan toteutuminen	45
8.6	Investointien toteutuminen	46
8.7	Rahoitusosan toteutuminen	46
8.8	Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	47
9	HENKILÖSTÖRAPORTTI	48
9.1	Forssan ammatti-instituutin henkilöstöpolitiikka	48
9.1.1	Henkilöstöstrategia	48
9.1.2	Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus	48
9.2	Henkilöstön määrä ja rakenne	49
9.2.1	Palvelussuhteet	49
9.2.2	Henkilöstön ikä- ja sukupuolirakenne	49
9.2.3	Eläkkeelle siirtyminen	50
9.2.4	Rekrytointi	50
9.3	Työaika ja työpanos	51
9.4	Osaamisen kehittäminen	51
9.5	Terveystieteellinen toimintakyky ja työhyvinvointi	52
9.5.1	Sairauspoissaolot	52
9.5.2	Sairauspoissaolojen kustannukset	53
9.5.3	Työterveyshuolto	53
9.5.4	Työn kuormittavuuden arviointi ja työtyytyväisyys	54
9.6	Innovatiivisuus, yhteistoiminta ja verkostoituminen	55
9.7	Palkkaus ja henkilöstökustannukset	55
9.7.1	Palkkausjärjestelmät ja palkitseminen	55
9.7.2	Henkilöstökustannukset	56
9.7.3	Muut välilliset henkilöstökustannukset/TYHY-toiminta	56

10	YMPÄRISTÖRAPORTTI	57
11	TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	59
11.1	Tuloslaskelma	59
11.2	Rahoituslaskelma	60
11.3	Tase	61
11.4	Konsernilaskelmat	63
12	TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	66
12.1	Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	66
12.2	Tuloslaskelman liitetiedot	66
12.2.1	Kuntayhtymän toimintatuotot ilman sisäisiä eriä	66
12.2.2	Kuntayhtymän palvelujen ostot ilman sisäisiä eriä	67
12.2.3	Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet	67
12.3	Taseen liitetiedot	68
12.3.1	Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	68
12.3.2	Taseen vastattavia koskevat liitetiedot	71
12.4	Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	72
12.5	Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkiota ja intressitapahtumia koskevat liitetiedot	73
12.6	Projektit ja muut kehittämishankkeet	74
12.7	Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	74
12.7.1	Konsernitilinpäätöksen laajuus ja laatimisperiaatteet	74
12.7.2	Konsernituloslaskelman liitetiedot	75
12.7.3	Konsernitaseen liitetiedot	75
12.7.4	Konsernin vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	76
12.8	Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista ja tositelajeista 1.1.-31.12.2021	76
12.9	Kilpailulain edellyttämä tuloslaskelma taloudellisesta toiminnasta, joka tapahtuu kilpailutilanteessa markkinoilla	77
13	ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT	78

1 OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

1.1 Kuntayhtymän johtajan katsaus

Tavoitteiden toteutuminen

Yhtymävaltuuston toimintavuodelle 2021 hyväksymät toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet saavutettiin suurelta osin. Vuoden 2021 keskeisimpänä tehtävänä kuntayhtymätasolla oli uuden organisaatorakenteen mukainen toiminta ja tiimityöskentelyn käynnistäminen. Kehitystyöhön ja henkilöstön kouluttamiseen käytettiin paljon resursseja. Maailmanlaajuinen covid19-pandemia vaikutti toimintaan edelleen koko vuoden ajan ja vuoden aikana oli eripituisia poikkeusjaksoja pandemian paikallisesta vaiheesta riippuen.

Strategiassa linjattua uutta organisaatorakennetta oli rakennettu laaja-alaisesti luottamushenkilöiden ja koko henkilöstön kanssa koko edellisvuoden ajan. Kuntayhtymän organisaatorakenne uudistettiin vastaamaan strategiisiin tavoitteisiin, työelämän ja ammattien muutoksen ja kehittyvän teknologian tuomiin vaatimuksiin. Uusi organisaatorakenne uudistettuine tehtävineen astui voimaan 1.1.2021.

Myös muissa strategisissa painopistealueissa päästiin etenemään pandemiasta huolimatta.

Laatutyö

Kuntayhtymän laadunvarmistuksen viitekehyksenä on ammatillisen koulutuksen laadunvarmistuksen tueksi kehitetty CQAF- malli (Common Quality Assurance Framework), mikä perustuu useiden muiden käytössä olevien arviointimallien EFQM (European Framework of Quality and Management) ja CAF (Common Assessment Framework) tavoin jatkuvaan oppimiseen ja toiminnan systemaattiseen kehittämiseen.

Laatutyötä suunnitellaan ja ylläpidetään IMS-järjestelmässä (laadunhallinnan toiminnanohjausjärjestelmä IMS Integrated Management System). IMSin avulla tarvittava tieto oppilaitoksen toiminnasta ja prosesseista on kaikkien saatavilla erilaisiin tilanteisiin. Vuonna 2021 organisaatiomuutoksen myötä tuli päivitettäväksi useita prosesseja vastuiden ja tehtäväkuvien muuttuessa. Myös keskeisten koulutus-toiminnan prosessien ja työohjeiden tekemistä jatkettiin edelleen. Toimintajärjestelmä sisältää laatu-, ympäristö- ja turvallisuusjohtamisen osa-alueet.

Vuoden 2020 aikana kuntayhtymässä suoritettiin kestävän tulevaisuuden indikaattorien mukainen auditointi, joka johti siihen, että Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymä sai ensimmäisenä oppilaitoksena Suomessa kyseisen sertifiointin tammikuussa 2021. Sertifikaattia juhliittiin matalalla profiililla kokoon-tumisrajoitusten vuoksi 19.3.2021, mutta sosiaalisessa mediassa ja sanomalehdissä asia sai ansaitsemaansa laajaa näkyvyyttä koko vuoden ajan.

Rahoitus

Ammatillisen koulutuksen järjestäjälle myönnetään laskennallisesti perusrahoitusta, suoritusrahoitusta ja vaikuttavuusrahoitusta kunkin rahoitusosuuden euromäärästä se osuus, joka vastaa koulutuksen järjestäjän suoritteiden suhteellista osuutta kyseisen rahoitusosuuden kaikkien koulutuksen järjestäjien suoritteista. Koulutuksen järjestäjän osuus perusrahoituksesta perustuu ministeriön koulutuksen järjestäjälle asettamiin tavoitteellisiin opiskelijavuosiin, suoritusrahoituksessa suoritettuihin tutkintoihin ja tutkinnon osien osaamispisteisiin sekä vaikuttavuusrahoituksessa opiskelijoiden työllistymiseen ja jatko-opintoihin siirtymiseen sekä opiskelija- ja työelämäpalautteeseen. Laskennallisen rahoituksen lisäksi koulutuksen järjestäjät voivat hakemuksesta saada strategiarahoitusta, jota ministeriö myöntää harkintaan perustuen.

Rahoitusjärjestelmässä otetaan huomioon keskeiset koulutuksen kustannuksiin vaikuttavat tekijät, kuten tutkintokohtaiset kustannuserot, eri tutkintotyytit, koulutuksen toteuttamismuodot, erityinen tuki ja majoitus, työvoimakoulutus, oppimisvalmiuksia tukevat opinnot ja henkilöstökoulutus, painottamalla rahoituksen perusteena käytettäviä suoritemääriä erilaisilla kustannuserot huomioivilla kertoimilla. Lisäksi rahoitusjärjestelmässä otetaan huomioon ammatillisen koulutuksen tavoitteet. Suoritus- ja vaikuttavuusrahoituksella sekä niiden laskennassa käytetyillä kertoimilla pyritään ohjaamaan ja kannustamaan koulutuksen järjestäjiä suuntaamaan toimintaa osaamistarpeita vastaavaksi sekä tehostamaan opinto- prosesseja. Suoritus- ja vaikuttavuusrahoituksessa käytetyillä kertoimilla painotetaan esimerkiksi vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa olevien opiskelijoiden tutkintoja tai aikaisemmin työttömänä olleiden työllistymistä.

Rahoitusta maksetaan myös suoritusten ja tulosten perusteella eikä pelkästään opiskeluajan perusteella. Volyymissa huomioidaan perustutkinnot, ammattitutkinnot ja erikoisammattitutkinnot. 70 % rahoituksesta tulee opiskelijavuosien mukaan. 20 % rahoituksesta tulee suoritteiden perusteella (tutkin-tojen osat ja tutkinnot). 10 % rahoituksesta tulee tuloksellisuudesta, jota kuvaavat työllistyminen ja jatko-opintoihin siirtyminen sekä opiskelijoiden ja työelämän palaute. Strategiarahoitusta koulutuksen järjestäjä saa enintään 2 % kokonaisrahoituksesta.

Ammatillisen koulutuksen rahoituksen laskentaperusteista annettu opetus- ja kulttuuriministeriön asetusta on uudistettu. Uusi asetus tuli voimaan 1.1.2022. Muutos vaikuttaa tutkintojen rahoitukseen ja kustannuskertoimiin.

Investoinnit ja rakentaminen

Kuntayhtymällä ei ollut investointiohjelmassa merkittäviä investointeja vuonna 2021. Forssan Kuustossa aloitettiin FAI-4 talon rakentaminen syksyllä 2017 opiskelijatyönä ja se myytiin kesällä 2021. Seuraavan myytäväksi tarkoitetun omakotitalon rakentaminen aloitettiin opiskelijatyönä Kuustossa elokuussa 2021.

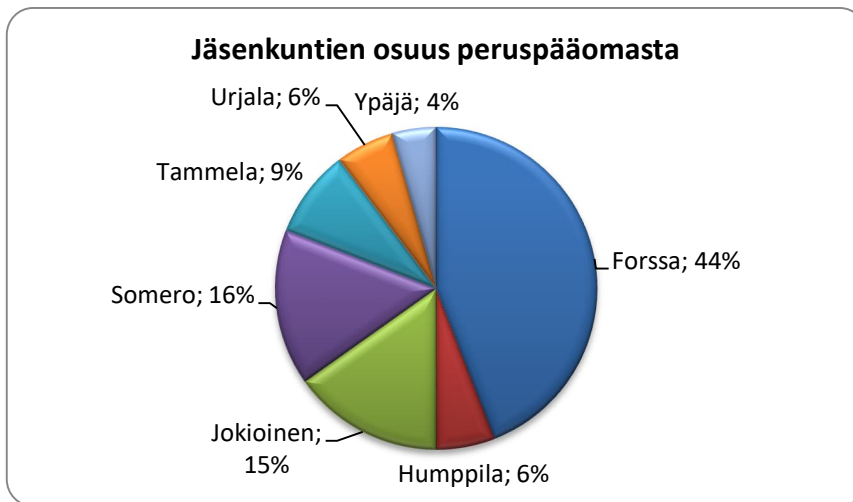
1.2 Kuntayhtymän hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

1.2.1 Kuntayhtymäosuudet

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän jäsenkunnat ja niiden omistamat osuudet ja osuus peruspääomasta 31.12.2021:

Forssa	90	2 065 351,50 €
Humppila	12	275 380,20 €
Jokioinen	31	711 398,85 €
Somero	32	734 347,20 €
Tammela	18	413 070,30 €
Urjala	12	275 380,20 €
Ypäjä	9	<u>206 535,15 €</u>
		4 681 463,40 €

Yhden osuuden arvo on 22 948,35 euroa. Jäsenkunnat ovat vuonna 2017 hyväksyneet uuden kuntalain mukaiseksi päivitetyn perussopimukseen. Perussopimuksen mukaan kuntayhtymä voi yhtymävaltuuston päätöksellä suorittaa peruspääoman jäsenkuntaosuuksille korkoa enintään 2 %.

1.2.2 Kuntayhtymän hallinto

Yhtymävaltuusto 2017 – 2021

Pj	Eino Järvinen (Forssa)
I vpj	Maria Orzech (Forssa)
II vpj	Simo Pärssinen (Tammela)

Yhtymävaltuuston kokoonpano 2017 - 2021:

Forssa:	Aaltonen Risto (vas), Järvinen Eino (sdp), Orzech Maria (kok), Salonen Nicholas (sdp), Tonteri Liisa (kesk)
Humppila:	Heikkilä Joonas (kesk), Nikkanen Timo (sdp) 25.9.2019 alkaen, Rantanen Juha (sdp) 25.9.2019 saakka
Jokioinen:	Heinämäki Jukka (vas), Leskinen Jaakko (kok), Marttila Pauli (kesk), Romppainen Emmi (sdp)
Somero:	Maria Virkki (kesk), Roto Matias (kesk), Valve Ismo (sdp), Varjus Jutta (kok)
Tammela:	Pärssinen Simo (kesk), Rantanen Auli (vas)
Urjala:	Näppinen Tuija (sdp), Vehmaa Simo (kesk)
Ypäjä:	Sampsaa Jaakkola (kok), Schulman Nina (kesk)

Yhtymävaltuuston kokoonpano 2021 - 2025:

Forssa:	Järvinen Eino (sdp), Järvinen Tarja (kok), Nummelin Jukka (vas), Rajahalme-Tahvanainen Tarja (sdp), Tonteri Liisa (kesk)
Humppila:	Valtanen Johanna (kesk), Räsänen Tiia (sdp)
Jokioinen:	Lehtonen Petri (vas), Lääveri Eeva (kesk), Mutikainen Markus (vas), Ristolainen Sanni (sdp)
Somero:	Fonsell-Laurila Kati (kok), Hakamäki Raila (sdp), Kuu-Karkku Teuvo (ps), Salo Juha (kesk)
Tammela:	Kaunisto Jyri (kesk), Kosunen Taru (kok)
Urjala:	Mäenpää Maarit (sdp), Vehmaa Simo (kesk)
Ypäjä:	Myllymäki Miia (kesk), Saastamoinen Markku (kok)

Yhtymähallitus 2017-2021

Pj	Sirkka-Liisa Anttila
Vpj	Jukka Perälä

Yhtymähallituksen kokoonpano 2017 – 2021:

Forssa: Anttila Sirkka-Liisa (kesk), Ruisvaara Klaus (sdp), Stenholm Ossi (kok), Virtanen Tapio (vas)
Humppila: Ojala Katja (sdp)
Jokioinen: Perälä Jukka (sdp) vpj.
Somero: Fonsell`-Laurila Kati (kok), Ryhtä Riitta (kesk)
Tammela: Rämö Johanna (kok)
Urjala: Vehmaa Simo (kesk)
Ypjäjä: Markku Leppälahti (kesk) 23.5.2018 alkaen, Mäenpää Juha (kesk) 23.5.2018 saakka

Yhtymähallitus 2021-2025

Pj Sirkka-Liisa Anttila
Vpj Jukka Perälä

Yhtymähallituksen kokoonpano 2021 – 2025:

Forssa: Anttila Sirkka-Liisa (kesk), Koski Hannu (sdp), Marjamäki-Vuorenpää Susanna (kok), Mattila Sami (ps)
Humppila: Marko Huhtanen (vas)
Jokioinen: Perälä Jukka (sdp) vpj.
Somero: Lehtinen Riina (sdp), Ryhtä Riitta (kesk)
Tammela: Kosunen Taru (kok)
Urjala: Rintamaa Mauri (ps)
Ypjäjä: Markku Leppälahti (kesk)

Yhtymävaltuuston ja -hallituksen sihteerinä toimii kuntayhtymän johtaja.

Tarkastuslautakunta 2017-2021

Pj Pauli Marttila
Vpj Tuija Näppinen

Tarkastuslautakunnan kokoonpano:

Jokioinen: Marttila Pauli pj. (kesk)
Urjala: Näppinen Tuija vpj. (sdp)
Somero: Friskopf Christer (sdp)
Ypjäjä: Schulman Nina (kesk)

Tarkastuslautakunta 2011-2025

Pj Lääveri Eeva
Vpj Järvinen Tarja

Tarkastuslautakunnan kokoonpano:

Jokioinen: Lääveri Eeva pj. (kesk)
Forssa: Järvinen Tarja vpj. (sdp)
Somero: Ismo Valve (sdp)
Humppila: Lintukangas Jukka (ps)

BDO Audiator Oy toimii kuntayhtymän tilintarkastusyhteisönä ja vastuullisena tilintarkastajana toimi Aino Lepistö JHT, HT 26.8.2020 saakka ja Piia-Tuulia Rauhala, JHT, KHT 27.8.2020 lukien.

1.2.3 Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän organisaatio 31.12.2021

1.2.3.1 Muutos tiimiorganisaatioksi

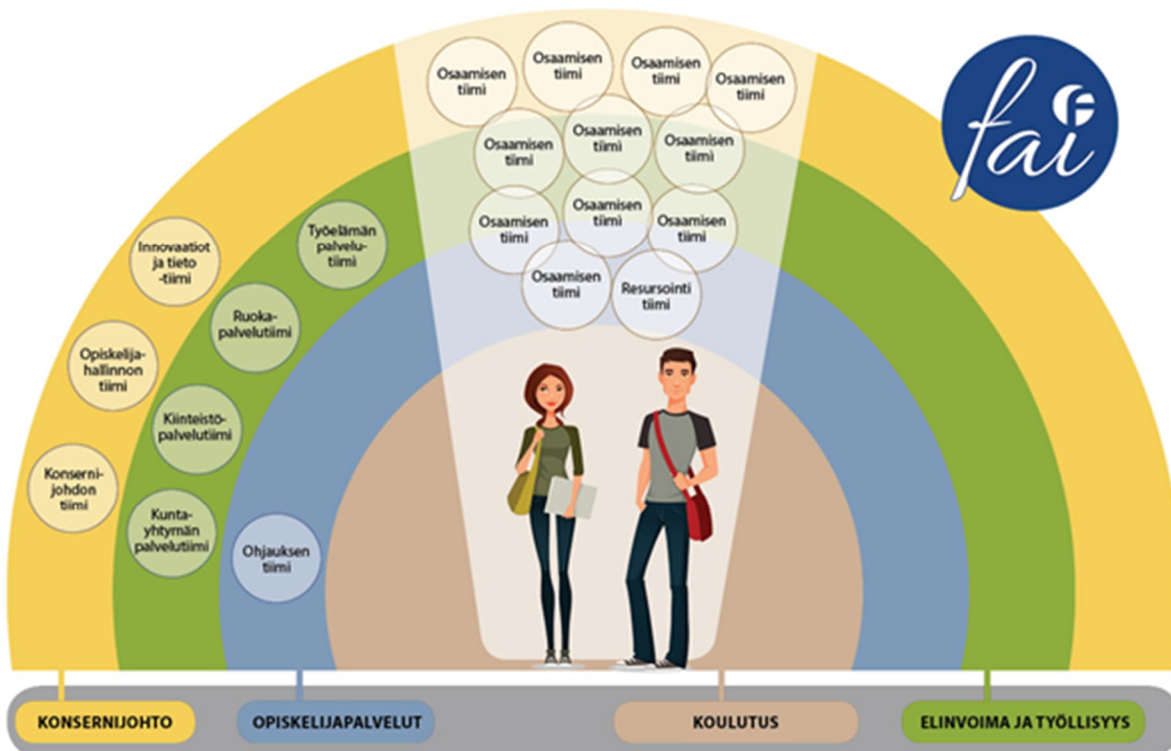
Vuonna 2020 vietiin läpi strategianmukainen organisaatorakenteen uudistus. Samoin kuin edellisvuonna toteutettu strategiatyö, myös organisaatorakenteen suunnittelu tehtiin laajassa yhteistyössä henkilöstön kanssa. Henkilöstön vahvana toiveena työskentelystä nousi esiin itseohjautuvan tiimiorganisaation toimintaperiaatteisiin siirtyminen. Yhteisöohjautuvalla tiimiorganisaatiolla pyritään vastaamaan nopeasti muuttuviin osaamistarpeisiin. Vuonna 2021 keskityttiin käynnistämään työskentely tiimiorganisaationa. Organisaatio muokattiin perin pohjin ja uusien prosessien ja vastuualueiden työskentelyn vakiinnuttamiseen varattiin aikaa. Henkilöstöä myös valmennettiin tiimityöskentelyyn eri tavoin vuoden mittaan.

Vuonna 2021 henkilöstö on totutellut toimimaan tiimiorganisaatiossa ja uskaltaa hyödyntää työssä tiimiorganisaation tuomia valtuuksia. Henkilöstöä valmennettiin tiimimäiseen toimintaan ja valmennuksissa painotetaan yhteisöohjautuvuuden kehittymistä. Vuonna 2021 kehitettiin myös muotoutuvien uusien prosessien toimivuutta, päivitettiin toimintaohjeita ja vauhditettiin edelleen strategianmukaisten tavoitteiden toteutumista. Henkilöstön mielipidettä onnistumisesta ja jaksamisesta sekä ilmapiiristä seurattiin tiiviisti ja vuoden 2021 aikana toteutettiin myös useita kyselyitä. Ensimmäinen toimintavuosi tiimiorganisaationa onnistui erittäin hyvin.

1.2.3.2 Organisaatorakenne

Kuntayhtymä ylläpitää Forssan ammatti-instituuttia ja omistaa 100 % Faktia Oy:n osakkeista.

Organisaation toiminnot on jaettu neljään tulosalueeseen. Ne ovat Konsernijohto, Elinvoima ja työllisyys, Koulutus ja Opiskelijapalvelut.

Tulosalueet ovat toimintokohtaisia eivätkä koulutusaloittaisia, jolla pyritään vauhdittamaan mahdollisimman monipuolista ja monialaista osaamisen kehittämistä. Toimintokohtaisuudella pyritään varmistamaan kaikkien keskeisten ydinprosessien saumaton toiminta ja se, että samat toimintaohjeet ja niiden tulokset koskevat koko koulutusta.

Johtotiimiin kuuluvat yhtymäjohtaja, elinvoimajohtaja, rehtori, koulutusjohtaja ja opiskelijapalveluiden johtaja. Johtotiimi vastaa kokonaisuudesta seuraavasti:

Konsernijohdon tulosalueesta vastaa yhtymäjohtaja. Tulosalueen kokonaisuuteen kuuluvat:

- Perussopimuksen ja järjestämisluvan tehtävien johtaminen
- Strategian toimeenpano
- Kokonaisuusien johtaminen, konsernitason tavoitteet ja linjaukset
- Teknologinen johtaminen
- Sisäisen ja ulkoisen viestinnän johtaminen
- Tiedonhallinnan kokonaisuus
- Turvallisuus, riskienhallinta, kiinteistökehitys
- Yhtymähallinnon johtaminen
- Tulosalueen talouden johtaminen

Elinvoima ja työllisyys -tulosalueesta vastaa elinvoimajohtaja. Hän vastaa seuraavista kokonaisuuksista:

- Taloussuunnittelun, seurannan ja raportoinnin johtaminen
- Henkilöstökokonaisuuden johtaminen
- Kuntayhtymän palveluiden johtaminen
- Yrityspalvelukokonaisuuden johtaminen
- Faktia Oy:n toiminnan johtaminen
- Seutukunnallisen työllisyyskehittämisen
- Tulosalueen talouden ja tiimien johtaminen

Koulutus-tulosaluetta johtaa koulutusjohtaja. Hänen vastuullaan on koko koulutustoiminnan johtaminen. Tiimiorganisaatiomallissa koulutusaloista on muodostettu osaamisen tiimejä ja tiimeissä on paljon valtaa ja vastuuta työn suunnittelusta ja toteutuksesta. Koulutusjohtajan vastuulla on

- Osaamisen tiimien työskentelyn johtaminen, tavoitteiden asettaminen ja toiminnan seuranta
- Resurssitiimin johtaminen
- Oppilaitoksen vuosi- ja aikataulusuunnittelu
- Tutkinto- ja yrityskoulutuksen resurssitarpeiden yhteensovittaminen
- Hakuun avattavat koulutukset ja opiskelijamäärät tiimien esitysten perusteella
- Eri tutkintojen ja koulutusmuotojen kokonaisuusien kehittäminen
- Osa opiskelijoita koskevista päätöksistä
- Työelämäyhteistyön kehittäminen
- Tulosalueen talouden ja tiimien johtaminen

Rehtori vastaa oppilaitoksen tutkintokoulutuksesta. Rehtorin vastuulla on

- Rehtorin toimivaltaan laissa ja asetuksessa määrätyt tehtävät
- Pedagoginen kehittäminen yhdessä johtotiimin ja osaamisen tiimien kanssa
- Koulutuksen yhteistyötiimien johtaminen, koulutuksen kehittäminen ja innovointi
- Koulutuksen prosessien johtaminen ja toimintajärjestelmä, tutkintojen kokonaisuus
- Koulutuksen ja näyttöjen laatutyö, palautejärjestelmä
- Opintotoimiston palvelut
- Kansainvälisyyden kehittäminen, kansainväliset verkostot
- Opiskelijoita ja koulutusta koskeva raportointi
- Koulutuksen hankkeet
- Vastuualueensa talouden ja tiimien johtaminen

Opiskelijapalvelut-tulosalue on opiskelijapalveluiden johtajan vastuulla. Tähän kokonaisuuteen kuuluvat

- Hakeutumisen palveluiden johtaminen huomioiden eri kohderyhmät
- Uraohjauksen palveluiden johtaminen yhdessä elinvoimajohtajan kanssa
- Yhteishaku ja oppivelvollisuuslainsäädännön velvoitteiden koordinointi
- Opiskelijoiden tarvitseman tuen organisointi
- Erityisen tuen organisointi ja kehittäminen eri kohderyhmille ja osaamisvaatimuksille
- Ammatilliseen koulutukseen valmentavan koulutuksen (VALMA) järjestäminen
- Ammatillisten ohjaajien yhteistyötoimin kehittäminen
- Asuntolatoiminnan johtaminen ja kehittäminen
- FSHKY:n palveluiden koordinointi
- Tulosalueen talouden ja tiimien johtaminen

Työtyytyväisyyttä pyrittiin lisäämään osallistavalla työskentelymallilla, jossa henkilöstöä kuullaan säännöllisesti monin eri tavoin. Uutena toimintaperiaatteena otettiin käyttöön kotitiimien edustajien osallistumiset laajennetun johtotiimin kokouksiin täysivaltaisina jäseninä. Sama mahdollisuus avattiin myös opiskelijoille: jokaisessa laajennetun johtotiimin kokouksessa mukana oli opiskelijoiden vaihtuva edustus. Kaikki johtotiimin esityslistat ja muistiot ovat koko henkilöstön nähtävissä teamsissa.

Toiminnassa pyritään huomioimaan henkilöstön vahvuudet ja kiinnostuksen kohteet ja tiimiorganisaatio antaa mahdollisuuden vaikuttaa oman työn sisältöön. Merkittävää organisaatorakenteen muutosta hierarkisesta tiimiorganisaatioon tuettiin henkilöstön perehdyttämisen ja valmennuksen keinoin. Perehdyttämisessä hyödynnettiin intro-ohjelmaa niin uusien henkilöiden kuin uusien perehdytettävien tehtävienkin osalta.

Kuntayhtymän henkilöstöä koskevat tiedot esitetään kohdassa 9 Henkilöstöraportti.

1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Valtionvarainministeriön ennusteen mukaan Suomen bruttokansantuotteen arvioidaan kasvavan 3,4 % vuonna 2021. Covid-19-pandemian pahentuminen vuoden 2021 lopulla lisää epävarmuutta ja hidastaa talouskasvua tilapäisesti vuodenvaihteen ympärillä. BKT:n kasvu pysyy 3,0 prosentissa v. 2022, sillä usealla toimialalla tuotanto on edelleen pandemiaa edeltävän tason alapuolella. Talouden kasvu kuitenkin hidastuu ja BKT:n arvioidaan kasvavan 1,5 % vuonna 2023 ja 1,4 % vuonna 2024. Ennusteessa oletetaan, että tautitilanteen heikentyminen hidastaa talouden toipumista vain hetkellisesti. Taudinkehitykseen, virusmuunnoksiin sekä rokotekattavuuteen liittyvä epävarmuus on uudelleen lisääntynyt.

Energian hinta pitää inflaatiota yllä vuodenvaihteen ympärillä ja kääntyy vähitellen alenevaksi vuoden 2022 aikana. Nopean inflaation taustalla on sekä kysyntä- että tarjontapuolen tekijöitä. Inflaation nousun oletetaan jäävän tilapäiseksi kysyntä- ja tarjontahäiriöiden vähitellen helpottaessa.

Julkisen talouden alijäämä pienenee voimakkaasti vuosina 2021 - 2023. Alijäämä ei kuitenkaan poistu kokonaan ripeän talouskasvun aikana. Myös velka suhteessa bruttokansantuotteeseen laskee väliaikaisesti talouden elpyessä ja alijäämän pienentyessä. Talouskasvun hidastuessa velkasuhde kääntyy uudelleen kasvuun.

Työmarkkinat vetävät tällä hetkellä runsaasti työvoimaa ja potentiaalia olisi monilla toimialoilla parempaanakin. Yritysten henkilökuntaodotukset ovat elinkeinoelämän luottamuskyseilyjen mukaan kohentuneet syksyn aikana edelleen päätoimialoilla. Varsinkin eräillä palvelu- ja teollisuusaloilla sekä rakentamisessa ammattitaitoisesta työvoimasta alkaa olla niukkuutta. Mikäli työmarkkinoiden kohtaanto-ongelmat ja työvoiman saatavuus alueittain tai ammattitaitoinen ei muodostu työmarkkinoiden toimivuuden esteeksi, työttömyysaste laskee ennusteen mukaan v. 2024 alle kuuteen ja puoleen prosenttiin.

Työ ja elinkeinoministeriön työllisyyskatsauksen mukaan työnhakijoiden kokonaismäärä väheni vuonna 2021 koko maan tasolla ja myös työttömiä työnhakijoita oli vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Työttömien työnhakijoiden määrä väheni kaikkien ELY-keskusten alueella.

Työllisyystilanteen parantumisen hidasteena ovat viime vuosina olleet erilaiset alueelliset ja ammatilliset yhteensopivuusongelmat työttömien työnhakijoiden ja avoimien työpaikkojen välillä. Haasteena on myös Forssan seudulla saada osaavaa työvoimaa erityisesti metalli-, elintarvike- ja puhdistuspalvelualalle. Forssan seudulla työttömyysaste oli loppuvuonna 2021 laskussa. Eniten seudulla oli haussa hoivapalvelun ja terveydenhuollon työntekijöitä, prosessityöntekijöitä, asentajia ja korjaajia sekä siivoojia. Forssan seudun työttömyysaste oli marraskuussa 8,9 % ja koko maan työttömyysaste oli 9,6 %. Pitkäaikaistyöttömien määrä oli seudulla lievässä nousussa.

1.4 Olennaiset muutokset kuntayhtymän toiminnassa ja taloudessa

Merkittävin muutos kuntayhtymän toiminnassa oli uuden organisaatorakenteen voimaantulo. Moderni, itseohjautuva tiimiorganisaatio astui voimaan 1.1.2021. Organisaatioon oli perustettu uusia virkoja ja toimia sekä poistettu joitakin tehtävänimikkeitä. Loppuvuonna 2020 tiimit järjestäytyivät ja valitsivat tiiminvetäjät. Suunnitteluun ja organisaatiomuutokseen valmistautumiseen käytettiin edellisvuonna henkilöstön kanssa aikaa ja vaivaa, mutta sen avulla varmistettiin sujuva siirtyminen ja roolit uudessa organisaatiossa. Uudet tehtävät, jotka astuivat voimaan 1.1.2021, olivat rehtori, koulutusjohtaja/vararehtori, opiskelijapalveluiden johtaja, teknologiapäällikkö, viestintäpäällikkö, henkilöstöpäällikkö ja hallintoasiantuntija. Talous- ja henkilöstöjohtajan tehtävänimike muutettiin elinvoimajohtajaksi 1.1.2021 alkaen.

Uudessa organisaatiossa on neljä tulosaluetta, joita johtavat tulosvastuulliset esimiehet. Organisaatio toimii vuoden alusta lukien kotitiimeissä, joita on 22. Sen lisäksi kehittämistyötä tehdään yhteistyötiimien avulla.

Valtionosuusrahoitus vuodelle 2021 oli kokonaisuudessaan 12.053.645,- €. Talousarviossa valtionosuusrahoituksen määräksi oli alun perin arvioitu 10.889.999 €. Ensimmäinen rahoituspäätös sisälsi harkinnanvaraista korotusta torninosturikoulutuksen järjestämiseen 155.000,- € sekä 40.000,- € työpaikkaohjaajien koulutuksen lisäämiseen ja kehittämiseen. Vuoden aikana saatiin lisämäärärahaa ammatillisten opettajien ja ohjaajien palkkaamiseen sekä opetuksen ja ohjauksen tukitoimiin 430.382,- € sekä harkinnanvaraista korotusta koronavirusepidemian johdosta tarvittaviin tukitoimiin 107.000,- €. Lisämäärärahat ovat osa vuoden valtionosuusrahoitusta. Toisella lisäsuoritepäätöksellä kuntayhtymälle myönnettiin vielä vuoden lopussa 17 opiskelijavuoden lisäys tavoitteelliseen opiskelijavuosimäärään. Lisäyksen rahoituksellinen vaikutus oli 105.514,- €.

Korona-pandemian vuoksi toiminta oli aika ajoin haasteellista. Poikkeusoloja järjestettiin koko vuoden 2021 aikana. Valtionhallinnon ja sairaanhoitopiirien määräykset, ohjeet ja suositukset vaikuttivat erityisesti lähiopetuksen järjestämiseen. Poikkeusolot eivät kuitenkaan vaikuttaneet sanottavasti kuntayhtymän talouteen.

Kuntayhtymän hallintosäätöä päivitettiin keväällä 2021. Syynä tähän oli Laki julkisen hallinnon tiedonhallinnasta 906/2019, joka oli tullut voimaan vuonna 2020. Laissa on myös kuntayhtymiä koskevia määräyksiä tiedonhallinnan järjestämisestä julkisissa organisaatioissa, jotka päivitettiin hallintosäätöön. Lounais-Hämeen koulutus kuntayhtymän organisaatiomuutos huomioitiin myös hallintosäätönsä.

Marraskuussa 2021 koolla oli ensimmäistä kertaa uusi yhtymävaltuusto. Yhtymävaltuusto valitsi tuolloin uudet yhtymähallituksen ja tarkastuslautakunnan jäsenet. Molemmat toimielimet kokoustivat ensimmäisen kerran joulukuussa.

1.5. Muut ei taloudelliset asiat

Kirjanpitolain 3 a luvun mukaisesti tilinpäätöksessä tulee antaa tiedot siitä, miten kuntayhtymä huolehtii korruption ja lahjonnan torjunnasta sekä ihmisoikeusasioista. Kuntayhtymässä ei ole erillistä ohjetta

korruption ja lahjonnan torjumiseksi, mutta asiasta on huolehdittu mm. sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeella ja hankintaohjeistuksella. Luottamushenkilöt ja kuntayhtymän johtaja ovat antaneet kuntalain mukaiset sidonnaisuusilmoitukset, joista pidetään julkista rekisteriä.

1.6 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Voimassa oleva rahoitusjärjestelmä vaatii jatkuvaa koulutusmäärien ennakkointia ja suunnittelua, jotta tarjottava koulutus vastaa työelämän tarpeita eikä rapauta koulutuksen rahoituspohjaa. Koulutuksen rahoituksen jakautuminen perusrahoitukseen, suoriterahoitukseen ja vaikuttavuusrahoitukseen voi johtaa vuosittaiseen vaihteluun valtionosuusrahoituksen määrässä.

Aiempina vuosina tehtyjä investointivaroja on vielä hieman jäljellä ja niitä voidaan käyttää kiinteistöjen korjaukseen sekä ohjelmisto- ja tietojärjestelmien muutuskustannuksiin. Tulevina vuosina toiminnan suunnittelussa tulee huomioida rahoituksen riittävyys myös investointeihin, mikä tulee olemaan haastavaa.

1.7 Arvio merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista

Rahoituksen perustana ovat opiskelijavuodet, joista kertyy perusrahoitus. OKM on lisärahoittanut edelleen vuonna 2021 ammatillista koulutusta, mutta rahoitusta ei ole kohdennettu perusrahoitukseen, vaan määräaikaisena erikseen haettavana lisärahoituksena.

Opiskelijavuosia on haastavaa saada täyteen, sillä väki vähenee seutukunnalta ja nuorten määrä on selvässä laskussa. Vuonna 2021 opiskelijavuodet kuitenkin kertyivät poikkeuksellisen hyvin tavoitteeseen nähden. Talouden mahdollinen kiristymisen ja ennakkoinnin vaikeutumisen tulevat vaikuttamaan myös oppilaitoksen toimintaan. Aiempien vuosien hyvät tulokset ovat mahdollistaneet kiinteistöjen peruskorjaukset. Rahoituksen mahdollinen väheneminen samalla kun kustannukset kuitenkin nousevat, edellyttää toiminnan kehittämistä tehokkaammaksi sekä opetuksessa että tukipalvelutoiminnoissa.

Yhteiskunnan ja ammattien muutokseen on valmistauduttu kuntayhtymän strategiaprosessin kautta ja organisaatorakenteen muutoksella, mutta yhteiskunnan nopea muutostahti, ammattien ja teknologian kehitys aiheuttavat kuitenkin haasteita. Ministeriön ja opetushallituksen suunnalta puuttuvat selkeät ohjeistukset aiheuttavat tulkintaongelmia oppilaitoksen päivittäisessä työssä. Koronapandemia vaikutti kuntayhtymän talouteen pidentyneiden opiskeluaikojen kautta, mikä lisäsi opiskelijavuosien kertymistä. OKM kuitenkin panosti merkittäväällä lisärahoituksella koronan aiheuttaman lisätuen tarpeeseen.

Rahoituksen luotettava ennakkointi ei ole mahdollista ennen kuin Opetus- ja kulttuuriministeriön raportointitiedoista saadaan tuotettua oikeaa ja riittävää informaatiota ennakkointi- ja suunnittelutyön pohjaksi ja laskelmista saadaan luotua vuosien kuluessa trendejä. Opettajilla on merkittävä rooli opiskelijoiden tietojen ylläpitämisessä ja sitä kautta rahoituksen muodostumisen perusteista. Opettajien koulutukseen ja perehdyttämiseen on resursoitu edelleen aikaa ja rahaa vuoden 2021 aikana, jotta järjestelmän tuotama tieto olisi mahdollisimman ajantasaista.

Opetushenkilöstön saatavuushaasteet vaikuttivat erityisesti tekniikan alojen koulutuksen järjestämiseen. Riskinä on, että pätevän opetushenkilöstön rekrytoinnista tulee yhä haastavampaa, kun kilpailu osaavasta työvoimasta yleisesti kiristyy.

2 SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ JA RISKIENHALLINNASTA

Yhtymähallitus hyväksyy vuosittain Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän käyttösuunnitelmat sisältäen sisäisen valvonnan ohjeistuksen. Tämä on perustana vuosittain toteutettavalle sisäiselle valvonnalle. Talousarviossa ja taloussuunnitelmassa asetetaan lisäksi vuosittain määrälliset tavoitteet laadukseen ja taloudellisen toiminnan toteutumiseksi ja seuraamiseksi. Tavoitteiden toteutumista seurataan tilikauden aikana ja tilinpäätöksessä. Osa tavoitteista on asetettu valtuustoon nähden sitoviksi.

Sisäinen valvonta on vuonna 2021 toiminut riittävän laajasti, eikä merkittäviä puutteita ole havaittu. Tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja eivät ole tuoneet esiin seikkoja, jotka osoittaisivat merkittäviä puutteita sisäisessä valvonnassa. Kaikki esimiehet ovat valvoneet hallituksen hyväksymien ohjeiden toteutumista. Keskitetty viranhaltijapäätösten tekeminen tulosalueiden johtajille on tuonut riittävät resurssit hyvän hallintotavan toteutumiseksi virallisessa päätöksenteossa ja mahdollistanut tarkemman sisäisen valvonnan. Sisäisen valvonnan yhtenä muotona on myös tarkastuslautakunnan suorittama arviointi eri toimialoista ja toiminnoista. Vuonna 2021 tarkastuslautakunta kutsui esiteltäväksi ja arvioitavaksi talous- ja henkilöstöpalvelut.

Riskejä kartoitetaan laatimalla kolmen vuoden välein hyvin kattava selvitys, johon jokaisen henkilöstön jäsenen toivotaan vastaavan. Riskikartoitus tehtiin toukokuussa vuonna 2019 ja vastausprosentti nousi erittäin hyvälle tasolle ollen 88,2%. Riskikartoituksessa arvioidaan potentiaalisia riskejä ja luokitellaan ne todennäköisyytensä mukaan. Riskikartoituksella kartoitetaan ergonomiaa, fyysisiä vaaratekijöitä, henkistä kuormitusta, tapaturman vaaratekijöitä sekä kemiallisia ja biologisia vaaratekijöitä. Riskikartoituksessa esiin nousseita asioita on mahdollisuuksien mukaan korjattu ja varauduttu mahdollisiin realisoituihin riskeihin. Seuraava riskien kartoitus tehdään keväällä 2022. Henkilöstöön liittyviä riskejä arvioidaan tämän lisäksi säännöllisesti vuosittain tehtävällä ilmapiirimittauksella ja työterveyshuollon järjestämällä pulssi-kyselyllä. Nämä liittyvät erityisesti henkilöstön jaksamiseen ja hyvinvointiin.

Tietosuoja ja tiedonhallinta tulee olemaan yhä kriittisempi osa organisaation toimintaa. Henkilöstöltä edellytetään arjen tietosuojakoulutuksen suorittamista. Tiedonohjaussuunnitelman päivittäminen aloitettiin vuoden 2020 aikana ja sitä viedään systemaattisesti eteenpäin.

3 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2021 1 000 e	2020 1 000 e
Toimintatuotot	13 842	12 979
Toimintakulut	-13 037	-11 372
Toimintakate	804	1 608
Korkotuotot	0	1
Muut rahoitustulot/menot	-1	0
Vuosikate	803	1 607
Poistot käyttöomaisuudesta	- 873	- 880
Satunnaiset tuotot/kulut	0	0
Tilikauden tulos	-69	740
Poistoeron lisäys (-), vähennys (+)	276	272
Varausten lisäys (-), vähennys (+)	144	-344
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	351	655

<u>Tuloslaskelman tunnusluvut:</u>	2021	2020
toimintatuotot % toimintakuluista	106,2	114,14
toimintakulujen muutos-%	14,7	4,79
myyntituotot toimintatuotoista %	95,1	95,77
maksutuotot toimintatuotoista %	0,2	0,17
vuosikate toimintatuotoista%	5,8	12,39
vuosikate poistoista %	92,1	182,7
poisto toimintatuotoista%	6,3	6,78
rahastojen/ varausten muutos lis(-) väh(+)/1000e	-144	345

Toimintatuottojen suhde toimintakuluihin on melko hyvällä tasolla. Vuonna 2020 saatuihin lisämäärärahoihin kohdistuvat kulut ovat toteutuneet pääsääntöisesti vuoden 2021 aikana. Toisaalta vuoden 2021 aikana saadut uudet lisämäärärahat tasapainottavat vuotuista tilannetta, koska näihin määrärahoihin kohdistuvat kulut tulevat toteutumaan pääasiallisesti vasta seuraavina vuosina. Toimintatuotot nousivat edelliseen vuoteen verrattuna 6,6 % ja toimintakulut 14,6 %. Toimintakulujen nousu aiheutui sekä lisämäärärahojen edellyttämän lisähenkilöstön palkkauskustannuksista että lisääntyneen hanketoiminnan kustannuksista.

Kuntayhtymän jäsenkunnilta ei Forssan ammatti-instituutin toiminta-aikana vv. 1994 -2021 ole peritty rahoitusosuuksia toiminta-, investointi- tai rahoitusmenoihin.

3.2 Toiminnan rahoitus**RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT**

	2021	2020
	<i>1 000 e</i>	<i>1 000 e</i>
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	804	1 607
Satunnaiset erät	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	0	0
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-545	-366
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	107
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	-545	1 348
Rahoituksen rahavirta		
Lainakannan muutokset	0	0
Oman pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	- 258	-1 348
Rahoituksen rahavirta	-258	-1 348
Rahavarojen muutos	1	0
Rahavarat 31.12.	8	7
Rahavarat 1.1.	7	7

Rahoituslaskelman tunnusluvut:

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä	3 781 382	4 337 421
investointien tulorahoitus %	147,39	439,48
lainanhoitokate	ei lainoja	ei lainoja
kassan riittävyys pv (vanha,ei pankkitilin siirtoa)	232	253
kassan riittävyys pv (uusi, tili siirretty)	0	0

Annettujen ohjeiden mukaisesti LHKK:n konsernitilin saldo 31.12.2021 on siirretty rahoista ja pankkitililisaamisista lyhytaikaisiin saamisiin (lainasaamisiin julkisyhteisöiltä). LHKK:n pankkitili kuuluu Forssakonsernin konsernitilikokonaisuuteen, jossa Forssan kaupunki on emoyhteisö ja päätilin haltija. Ilman kyseistä kirjanpidollista siirtoa kassan riittävydeksi olisi muodostunut 232 pv (v. 2020 vastaavasti 253 pv).

4 RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	2021	2020	VASTATTAVAA	2021	2020
	1 000 e	1 000 e	1 000 e	1 000 e	1 000 e
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
Aineettomat hyödykkeet			Peruspääoma	4681	4681
Tietoliikenneohjelmistot	10	2	Arvonkorotusrahasto	231	231
Muut pitkävaik. menot	0	0	Muut omat rahastot	622	622
	10	2	Ed. tilikausien ylijäämä	6 099	4 335
Aineelliset hyödykkeet			Tilikauden ylijäämä	351	655
Maa - ja vesialueet	598	598		11 985	11 634
Rakennukset	9 638	10 247			
Kiinteät rakenteet ja laitteet	133	159	POISTOERO JA VAPAA-		
Koneet ja kalusto	829	511	EHTOISET VARAUKSET		
Muut ain.hyödykkeet	56	56			
Ennakkomaksut ja kesken-			Poistoero	6 279	6 554
eräiset hankinnat	2	0	Vapaaehtoiset varaukset	729	873
	11 257	11 570		7 007	7 427
Sijoitukset					
Osakkeet ja osuudet	220	220			
			PAKOLLISET VARAUKSET		
VAIHTUVAT VASTAAVAT			Muut pakolliset varaukset	0	0
Vaihto-omaisuus					
Aineet ja tarvikkeet	139	310	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Muu vaihto-omaisuus	58	72	Lahjoitusrahastojen pääomat	20	19
	197	382			
Saamiset			VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaik. lainasaamiset	0	3	Pitkäaikainen		
Pitkäaik. siirtosaamiset	3	0	Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Lyhytaik. myyntisaamiset	106	141	Lyhytaikainen		
Lyhytaik. lainasaamiset	8 612	8 116	Saadut ennakot	4	4
Muut lyhytaik. saamiset	122	80	Ostovelat	342	417
Siirtosaamiset	195	248	Muut velat	187	176
	9 037	8 586	Siirtovelat	1 717	1 114
Rahoitusarvopaperit				1 711	1 711
Osakkeet ja osuudet	6	6			
Rahat ja pankkisaamiset	2	2			
			VASTATTAVAA YHTEENSÄ	20 730	20 792
VASTAAVAA YHTEENSÄ	20 730	20 792			

Taseen tunnusluvut:	2021	2020
Omavaraisuus-%	91,6 %	91,7 %
Opo:n sidotut erät, %-osuus tasesta	23,7 %	23,6 %
Suhteellinen velkaantuneisuus-%	12,4 %	13,2 %
Lainat ja vuokravastuut	716 942	530 342
Kertynyt ylijäämä (1000 €)	6.450	6.099

Taseesta saatavat tunnusluvut antavat hyvän kuvan kuntayhtymän rahoitusrakenteesta. Kuntayhtymän tunnuslukuja ei kuitenkaan voida suoraan verrata kuntien tunnuslukuihin ja kuntayhtymienkin kesken ne vaihtelevat toimialasta riippuen huomattavasti. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää

kuntatalouden keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta. Suhteellinen velkaantuneisuus-% kertoo, paljonko kuntayhtymän käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Kuntayhtymän taaseen tunnusluvut ovat erittäin hyvällä tasolla.

5 KOKONAISTULOT JA MENOT

KUNTAYHTYMÄN KOKONAISTULOT JA -MENOT

Kokonaistulojen ja –menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat.

TULOT	1 000 e	MENOT	1 000 e
Varsinainen toiminta		Varsinainen toiminta	
Toimintatulot	13 842	Toimintakulut	13 037
Korkotuotot	0	Valmistus omaan käyttöön	0
Muut rahoitustuotot	3	Korkokulut	0
Satunnaiset tuotot	0	Muut rahoituskulut	3
Tulorahoituksen korjauserät		Satunnaiset kulut	0
- käyttöomaisuuden myyntivoitot	0	Tulorahoituksen korjauserät	
- satunnaiset erät	0	- pakollisten varausten muutos	0
		- käyttöomaisuuden myyntitappiot	0
Investoinnit		Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	Käyttöomaisuusinvestoinnit	545
Käyttöomaisuuden myyntitulot	0		
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset	0	Antolainasaamisten lisäykset	0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	0
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0
Oman pääoman lisäykset	0	Oman pääoman vähennykset	0
Kokonaistulot yhteensä	13 845	Kokonaismenot yhteensä	13 585

6 KONSERNITIEDOT

6.1 Konsernitilinpäätökseen sisältyvät yhteisöt

Kuntayhtymän jäsenkunnille on 25.2.2022 toimitettu kuntayhtymän konsernitilinpäätöstiedot vuodelta 2021 jäsenkuntien konsernitilinpäätöstä varten.

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän konserniin kuului 31.12.2021 seuraava yhteisö, joka on yhdistelty konsernitilinpäätökseen

TYTÄRYHTEISÖ	KONSERNIN
Faktia Oy	MÄÄRÄYSVALTA
	100 %

Tilikauden alussa Faktia Oy omisti 100 % JobPari Oy:stä, mutta yhtiöt fuusioitiin tytäryhtiöfuusiona 1.1.2021.

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymä on myös jäsenenä oppilaitokseen perustetussa Osuuskunta Loimi Akselissa. Kuntayhtymällä on yli 50 %:n määräysvalta osuuskunnassa, mutta osuuskuntaa ei ole yhdistelty konsernitilinpäätökseen, koska sillä ei ole osuuskunnan vähäisen toiminnan vuoksi olennaista merkitystä konsernitilinpäätökseen. Osuuskunta on asetettu selvitystilaan ja se tullaan purkamaan alkuvuonna 2022.

6.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Kuntayhtymässä noudatetaan yhtymävaltuuston 23.5.2018 hyväksymää konserniohjetta. Yhtymähallituksen puheenjohtajalla ja yhtymäjohtajalla on läsnäolo- ja puheoikeus Faktia Oy:n hallituksen kokouksissa. Kuntayhtymän elinvoimajohtaja toimii Faktia Oy:n toimitusjohtajana.

6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat ja arvio tulevasta kehityksestä

6.3.1 Toimintaedellytysten varmistaminen

Ammatilliseen koulutuksen perusrahoitukseen kohdistuneet rahoitusleikkaukset luovat paineita toiminnan tehostamiseksi edelleen. Toimitilojen ja kaluston käyttöä konsernissa on pyrittävä tehostamaan ja tarpeettomista tiloista ja kalustosta luopumaan. Tehokas toiminta on tulevaisuuden suuri haaste jokaisella koulutuksen järjestäjällä. Verkkokoulutusten ja älyteknologian mukanaan tuomat kehitysmahdollisuudet saattavat muuttaa tilojen tarvetta.

Kuntayhtymän toimintakyvyn ja päätöksenteon säilyttämiseksi seudulla tulee huolehtia koulutuksen vaikuttavuudesta. Nuorten määrä on voimakkaassa laskusuunnassa, mikä luonnollisesti vaikuttaa yhteisöhausta tulevien opiskelijoiden määrään. Huomiota pitää siten kiinnittää siihen, että opiskelijavuosityölyymissä päästään tavoitteeseen aikuisten opiskelijoiden määrää kasvattamalla. Koulutuksen tulee johtaa työllistymiseen, yrittäjyyteen tai jatko-opintoihin ja näitä strategisia tavoitteita pitää vahvasti tukea rahoituspohjan vahvistamiseksi.

Faktia Oy:n vuonna 2020 hankkima henkilöstövuokrauspalveluita tuottava JobPari Oy fuusioitiin Faktia Oy:öön 1.1.2021. Henkilöstövuokrauksen nähdään vahvistavan koulutus konsernin palveluita ja yhtenä tekijänä olla mahdollistamassa opiskelijoiden työllistymistä.

6.3.2 Seudullinen työllisyydenhoidon kehittäminen

Lounais-Hämeessä on työstetty eri julkisten toimijoiden kesken vuodesta 2020 asti yhteisvoimin seudullista työllisyydenhoidon ekosysteemiä, mikä tarkoittaa työllisyydenhoidon palveluiden yhteistä kehittämistä. Koulutuskuntayhtymä on ollut kehittämisessä aktiivisessa roolissa ja yhteistyö vahvistui verkoston kanssa edelleen vuoden 2021 aikana. Kuten koulutuskuntayhtymän strategiassa on linjattu, työllisyydenhoito nähdään koulutuskuntayhtymän toimintaa suuntaavana kehitysaskeleena. Tämä on sekä koulutuskuntayhtymän toiminnan, mutta myös seudun elinvoiman kannalta hyvin merkittävä ja uudenlainen avaus. TE-palvelut 2024 -uudistus on valmisteilla ja Lounais-Hämeen työllisyydenhoidon mekanisme on rakennettu juuri samoin tavoittein kuin nyt valtakunnallista uudistusta tehdään.

Verkoston tavoitteena on kehittää ja tehostaa työllistämistä ja elinvoimaa verkoston palveluiden yhteensovittamisella. Konsortioon kuuluvat kaikki seutukunnan viisi kuntaa, Hämeen TE-toimisto, Hämeen ELY-keskus, KELA, Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymä, Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymä ja Forssan Yrityskehitys Oy, eli ne organisaatiot, jotka voivat vaikuttaa alueen työllisyys- ja hyvinvointitilanteeseen.

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymä (LHKK) on ollut verkostosuunnittelun vetovastuussa vuoden 2021 alusta lähtien. Kohtaanto-ongelmaan tarttuminen on yhteiskunnan kantokyvyn kannalta ratkaiseva asia: Osaamisen uudistamisen, kehittämisen tai päivittämisen on todettu olevan hyvin keskeinen ratkaisu työllistymisessä, siksi ammatillinen koulutus monine instrumentteineen tarjoaa vaihtoehtoja koko verkoston käyttöön.

Toimenpiteitä tehtiin verkoston kanssa yhteistyössä vuoden 2021 aikana ja mallinnettiin yhteistyöstä asiakaslähtoisempää ja tehokkaampaa. Asiakasnäkökulma, asiakkaiden yksilölliset tarpeet on vahvasti huomioitu. Mallissa tuodaan myös työnantajien henkilöstö- ja osaamistarpeet saumattomasti verkoston käyttöön. Asiakas tulee saada nopeasti ohjaukseen työttömyyden ollessa näköpiirissä, jotta pitkäaikais-työttömyyden riski minimoidaan. Verkoston organisaatioiden henkilöstö aloitti yhteisten käytännön toimenpiteiden ja palveluprosessien suunnittelun kesäkuussa 2021 ja työskentely jatkui syksyllä.

Lounais-Hämeen viisi kuntaa (Forssa, Tammela, Jokioinen, Humppila, Ypäjä) solmivat toukokuussa 2021 aiesopimuksen työllisyydenhoidon kokonaisuuden edelleen kehittämisestä LHKK:n kanssa. Aiesopimuksen myötä LHKK selvitti tarkemmin kokonaisuuden kannalta kuntien tarjoamia työllisyydenhoidon palveluita. Tähän jatkumona LHKK lähetti marraskuussa käsittelyyn kuntiin sekä allianssisopimuksen että palvelusopimuksen. Myös muut verkoston jäsenet allekirjoittivat allianssisopimuksen verkostojäsenten kanssa. Joulukuussa 2021 allianssisopimus oli hyväksytty kaikissa 11 osapuolella ja käytännön työ jatkuu allianssisopimuksen myötä perustettavalla ohjausryhmällä vuonna 2022.

Verkoston yhteinen tahtotila on hyvin vahva seudun elinvoiman vahvistamiseksi. Yhteisistä tavoitteista, mittareista ja toimintatavoista on mahdollista luoda yhteinen visio ja verkoston kokoava voima. Yhteistä kehittämistyötä jatketaan laajalla rintamalla vuonna 2022, seuraten tarkasti valtakunnallista työvoimapalvelu-uudistuksen etenemistä, jonka on määrä tulla voimaan vuonna 2024.

LHKK toimeenpani lisäksi myös työllisyydenhoitoa tukevia uusia vaihtoehtoja. Osana erityisesti oppivelvollisten tukitoimenpiteitä päätettiin perustaa pajatoimintaa ja hakea tähän rahoitusta mm. AVI:sta. Samassa yhteydessä LHKK haki rahoitusta myös etsivän nuorisotyöntekijän palkkaamiseen. LHKK:n oma ammatillinen pajatoiminta käynnistyy vuonna 2022.

6.4 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMA	2021	2020
	1000 euroa	1000 euroa
Toimintatuotot	15 193	14 158
Toimintakulut	-14 238	-12 343
Toimintakate	955	1 815
Rahoitustuotot ja -kulut:		
Korkotuotot	2	2
Muut rahoitustuotot	3	3
Korkokulut	-2	0
Muut rahoituskulut	-4	-6
Vuosikate	953	1 813
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-940	-936
Arvonalentumiset	0	0
Konserniliikearvon poisto	0	-16
Tilikauden tulos	13	861
Tilikauden verot	98	3
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	111	864

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut %	106,7 %	114,7 %
Vuosikate/Poistot %	101,4 %	190,5 %

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA	2021	2020
	1000 euroa	1000 euroa
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	954	1 813
Tilikauden verot	98	3
Tulorahoituksen korjaukset	0	0
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-545	-472
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	107
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	507	1 451
Rahoituksen rahavirta		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen muutos	-123	-123
Oman pääoman muutokset	0	-10
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	1	-1
Vaihto-omaisuuden muutos	184	-65

Saamisten muutos	-697	-1 109
Korottomien velkojen muutos	28	-120
Rahoituksen rahavirta	<u>-607</u>	<u>-1 427</u>
Rahavarojen muutos	-100,12	23,47
Rahavarat 31.12.	20,96	121,08
Rahavarat 1.1.	121,08	97,61
Rahavarojen muutos	-100,12	23,47

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä	5 848 400	6 052 720
Investointien tulo-rahoitus, %	174,9 %	496,1 %
lainanhoitokate	7,8	14,8
laskennallinen lainanhoitokate	0,0	118,4
kassan riittävyys pv (vanha, ei pankkitilin siirtoa)	224,4	256,2
kassan riittävyys pv (uusi, tili siirretty)	0,32	11,71

KONSERNITASE

VASTAAVAA	31.12.2021	31.12.2020
	1000 euroa	1000 euroa
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	10	24
Muut pitkävaikutteiset menot	<u>26</u>	<u>56</u>
	36	80
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	598	598
Rakennukset	9 662	10 273
Kiinteät rakenteet ja laitteet	133	159
Koneet ja kalusto	1 022	738
Muut aineelliset hyödykkeet	56	56
Ennakkomaksut ja keskener.hankinnat	<u>2</u>	<u>0</u>
	11 474	11 824
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	0	0
Muut osakkeet ja osuudet	10	10
Muut lainasaamiset	0	0
Muut saamiset	<u>12</u>	<u>12</u>
	22	22
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	198	382
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset	9 816	9 120
Pitkäaikaiset saamiset	3	3

Rahoitusarvopaperit	6	6
Rahat ja pankkisaamiset	15	115
VASTAAVAA YHTEENSÄ	21 569	21 551
VASTATTAVAA	31.12.2021	31.12.2020
	1000 euroa	1000 euroa
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	4 681	4 681
Arvonkorotusrahasto	231	231
Muut omat rahastot	621	621
Ed.tilikausien ylijäämä	14 062	13 197
Tilikauden ylijäämä	112	865
	19 707	19 595
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Lahjoitusrahastojen pääomat	20	19
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaik. korollinen vieras pääoma	0	123
Lyhytaik. koroton vieras pääoma	1 842	1 814
	1 842	1 937
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	21 569	21 551
KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	91,4 %	90,9 %
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	12,1 %	13,7 %
Kertynyt ylijäämä (alijäämä)	14 173 978	14 061 989
Konsernin lainakanta 31.12.	0	122 500
Lainat ja vuokravastuut 31.12.	716 942	652 842

7 YHTYMÄHALLITUKSEN EHDOTUS TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELYSTÄ

Kuntayhtymän tilikauden tulokseksi muodostui -69 059,76 euroa. Investointivarausten ja varausten purkamisen jälkeen tilikauden ylijäämäksi muodostuu 350 857,21 euroa, joka esitetään kirjattavaksi tilikauden ylijäämätillille. Yhtymähallitus esittää, ettei peruspääoman korkoa makseta.

8 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

8.1 Forssan ammatti-instituutin toiminta-ajatus, visio ja arvot

Toiminta-ajatuksemme on:

Edelläkävijänä osaamista yksilön, työelämän ja yhteiskunnan tarpeisiin.

Visiomme on:

Ylpeitä ammattilaisia, vahvaa elinvoimaa

- Henkilöstömme on osaavaa ja ammattitaitoista.
- Koulutus auttaa opiskelijoita kasvamaan ammattiin ja löytämään paikkansa yhteiskunnassa.
- Yhteisömme – henkilöstön ja opiskelijoiden – roolia ja osaamista arvostetaan.
- Asiantunteva koulutus tuottaa elinvoimaa sekä yksilölle että ympäröivälle yhteiskunnalle.

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän arvoiksi on valittu **edelläkävijyys, vastuullisuus ja yhteisöllisyys**.

Koulutuskuntayhtymän strategiset tavoitteet

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän tehtävä on varmistaa osaavan työvoiman saaminen seudulla. Sen tulee olla aktiivinen, osallistava ja laadukas. Painopistealueita omistajaohjauksen mukaisesti ovat:

1. Vahva ja dynaaminen yhteys seudun yrityksiin ja toimijoihin
2. Markkinoinnin ja viestinnän tehostaminen
3. Toiminta syrjäytymisen ehkäisyssä
4. Ilmasto- ja kiertotalousteemat
5. Teknologia
6. Kilpailukyvyn vahvistaminen

Toiminnan rahoituspohjan turvaamiseksi sekä opiskelijoiden hankinta, että yhtiön liikevaihdon kehitys on turvattava. LHKK:n opiskelijamäärästä nuorten osuus laskee ikäluokan pienemisen vuoksi ja aikuisten matala koulutustaso vaatii toimia. Seudun yritykset tarvitsevat työvoimaa yhä kipeämmin. LHKK toimii osin myös valtakunnallisesti.

8.2 Oppilaitoksen toiminta ja kehittäminen

8.2.1 Koulutustoiminta

Koulutuksen tulosalue toteutti koulutuksen järjestäjän perustehtävää järjestämällä ammatillista perus- ja lisäkoulutusta (perus-, ammatti- ja erikoisammattitutkintoja), työvoimakoulutusta, henkilöstökoulutusta ja ei-tutkintoon johtavaa Valma-koulutusta. Koulutuksen tulosalueella on kolmetoista (13) tiimiä, joista yksi on resurssitiimi ja loput kaksitoista (12) osaamisen tiimiä. Näiden tiimien toiminnasta vastaa koulutusjohtaja.

Toinen poikkeuksellinen koronavuosi vaikutti suuressa määrin koulutustoiminnan suunnitteluun ja toteuttamiseen. Opetusta järjestettiin lähiopetuksena, hybridimallilla sekä vuorottaisella etäopetusmallilla. Vuorottaisella etäopetusmallilla haluttiin varmistaa riittävä väljyys oppilaitoksen tiloissa sekä mahdollistaa tutkinnon suorittamisen ja ammatillisen osaamisen edellyttämä käytännön taitojen opetusta ja erityisen tuen ohjaustilanteet. Koronatilanteesta johtuen tutkintoon ja ei-tutkintoon johtavan koulutuksen (TE-toimistojen ja ELY-keskusten ostamat koulutukset, lupakortit ja pätevyyydet) aloituksia siirtyi ja toteutuksia peruuntui, mikä vaikutti hieman opiskelijamäärään. Lähiopetuksen ja etäopetuksen vuorottelun suunnittelu ja toteutus kuormittivat sekä opetus- ja ohjaushenkilöstöä että resursointitiimiä. Haasteellisesta tilanteesta huolimatta valmistumassa olleiden opiskelijoiden valmistuminen pystyttiin turvaamaan tilanteeseen nähden kohtuullisen hyvin. Opiskelijoilla oli edelleen kohtuuhyvät mahdollisuudet päästä työelämässä oppimisen jaksoille, tosin tilanne vaihteli koulutusaloittain paljon. Eniten koronatilanteen vaihteluista kärsi ravintola-alan sekä sosiaali- ja terveysalan opiskelijoiden työelämässä oppiminen. Vuonna 2021 jatkettiin opiskelijoiden opintoja tukevia pajoja kuten yto-pajaa ja ammatillisia pajoja.

Haasteellisesta vuodesta huolimatta yhteistyö työelämän kanssa lisääntyi ja kehittyi vuonna 2021. Opettajien ja työelämäpalveluiden tiimin kesken suunniteltiin yritysyhteistyötapaamisia ja niitä pystyttiin toteuttamaan muutamia ennen kuin kokoontumisrajoituksia taas kiristettiin. Aktiivinen ja hyvä keskustelu-yhteys saatiin luotua usean alueen toimijan kanssa ja vuoropuhelu eri alojen osaamis- ja työntekijätarpeista on käynnistetty. Koulutustoiminnan laadukkuuden yksi keskeinen osa-alue on opiskelijoiden hyvä työpaikkaohjaus ja sitä kautta työelämässä oppimisen varmistaminen. Opiskelijoiden laadukkaan ohjauksen ja työpaikkaohjaajien osaamisen vahvistamiseksi on kehitetty työpaikkaohjaajien verkkokoulutusmalli ja sen kehittämistä jatketaan vielä vuonna 2022.

Opiskelijatyövuosina mitattuna vuosi 2021 oli menestyksellinen, sillä viime vuonna saavutettiin 1344 opiskelijatyövuotta. Vuonna 2021 koulutuskuntayhtymässä suoritettiin yhteensä 451 koko tutkintoa sekä 334 osatutkintoa. Perustutkinnoista eniten suoritettiin sosiaali- ja terveysalan perustutkintoa ja liiketoiminnan perustutkintoa ja sen jälkeen talotekniikan perustutkintoa ja kone- ja tuotantotekniikan perustutkintoa.

Ammatti- ja erikoisammattitutkinnoista eniten suoritettiin puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan ammattitutkintoa, kuntoutus-, tuki- ja ohjauspalveluiden erikoisammattitutkintoa ja kasvatusta- ja ohjausalan ammattitutkintoa. Osatutkinnoista eniten suoritettiin maarakennusalan ammattitutkinnon ja talonrakennusalan ammattitutkinnon osia ja media-alan ja kuvallisen ilmaisun perustutkinnon tutkinnon osaa.

LHKK ja Faktia Oy järjestivät yhteistyönä useita koulutuskokonaisuuksia alueen toimijoiden osaamisen kehittämiseksi ja yritystoiminnan vahvistamiseksi. Näitä olivat mm. asiantuntijaluennot ja RekryKoulutukset. Yhteishankintakoulutuksia järjestettiin mm. elektroniikka- ja laitevalmistukseen, kaksi moniosajakoulutusta kylpyhuonekalustukseen, leipomotyöntekijäkoulutus sekä teollisuusmaalaus koulutus.

8.2.2 Pedagoginen kehittäminen

Koronapandemian pitkittyminen ja epävarmuus vallitsevasta tilanteesta ovat vahvistaneet henkilökunnan verkko-osaamista entisestään vuonna 2021. Suunnitelmat muuttuivat välillä hyvinkin nopeasti etä-, lähi- ja hybridiopetuksen välillä. Itslearning-järjestelmä on oppilaitoksen verkkokoulutuksen järjestelmä ja sen käyttöä koulutettiin henkilöstölle lisää. Keväällä 2021 kehitettiin henkilökunnan teknistä ja pedagogista osaamista järjestämällä 5 osp laajuista verkko-opetuksen sisällöntuotantokoulutusta yhteistyössä TAMKin kanssa. Tarve koulutukselle oli havaittu vuonna 2020 ja se liitettiin osaksi pedagogisen kehittämisen strategiaa, osanottajia tässä koulutuksessa oli 126.

Koulutuksen, pedagogiikan vahvistamisen ja kehittymisen jatkumon ylläpitämiseksi lanseerattiin syksyllä 2021 ensimmäinen tulevaisuuspäivä. Tulevaisuuspäivän tavoitteena oli hyvien käytänteiden jakaminen, yhteisöllisyys, yhteistyö eri osaamisalojen kesken ja tietoisuus siitä, mitä kehitystyötä oppilaitoksen sisällä tehdään. Ensimmäisen tulevaisuuspäivän palaute oli positiivista ja toimintaa tullaan ensi vuoden puolella jatkamaan järjestämällä tulevaisuuspäivät kaksi kertaa vuodessa.

Lisäksi opetushenkilöstön tueksi järjestettiin tukipajoja ja vapaamuotoisempia keskustelutilaisuuksia noin kerran kuukaudessa. Yksilöllistä ohjausta esimerkiksi ItsLearningin käyttöön annettiin viikoittain. Ohjaustuokioissa oli havaittavissa, että enää ei käydä niinkään läpi perusasioita vaan monipuolistetaan ja elävöitetään materiaaleja, joten tekniikan sijaan painopiste on siirtynyt pedagogiikkaan. Kehitystä on siis tapahtunut ja tekniikat on hyvin sisäistetty. Opettajan osaamisen kehittämistä tuettiin monipuolisesti ja tiimien toiveiden mukaan.

Koulutuksen prosesseja päivitettiin uuden organisaation toimintatapojen mukaiseksi. Opetus- ja ohjaushenkilöstölle pidettiin ajankohtaisista aiheista infoja kerran kuukaudessa. Myös opettajien yksilöohjausta oli saatavilla. Etäopetusjakson päättyessä alkoivat myös opetushenkilöstön yhteiset kahvihetket osaamisen jakamiseksi. Tarkoituksena on avata keskustelua uusista opetusideoista. Vuoden 2022 tavoitteena on käytänteiden yhtenäistäminen ja edelleen opetuksen työkalujen monipuolistaminen ja yleisen laadun ja arjen pedagogiikan parantaminen.

Opiskelijan yksilöllisten opintomahdollisuuksien tukeminen ja hyvinvoinnista huolehtiminen olivat koronasta huolimatta pedagogisen kehittämisen tärkeä osa-alue. Yksilöllisiä polkuja mahdollistettiin mm. koulutuksen rakenteita kehittämällä, verkkokoulutusten lisäämisellä, eri tasovaihtoehtoja tarjoamalla, suoritettavan tutkinnon osaa vaihtamalla, osaamisalaa ja tutkintoa vaihtamalla, työpaikalla tapahtuvan oppimisen jaksoilla, yrittäjyysvaihtoehtojen rakentamisella, kansainvälisillä vaihdoilla kumppanioppilaitoksissa sekä kaksoistutkinnon suoritusmahdollisuudella. Opiskelijoilla oli myös mahdollisuus osallistua Urheiluakatemiaan toimintaan.

Perustutkinto-opiskelijoille tarjottavat väyläopinnot ammattikorkeakouluun käynnistyivät vuonna 2019 yhdessä Hämeen ammattikorkeakoulun kanssa. Vuonna 2021 oli nähtävissä, että ammattikorkeakouluopinnot kiinnostivat opiskelijoita laaja-alaisemmin eri tutkintojen osalta. Laurea amk yhteistyö- ja kumppanuussopimus tuli voimaan 1.11.2021, mikä mahdollisti Laurean kurkistusopintojen suorittamisen heidän tarjonnasta. Kurkistuskursseja voi suorittaa kaikkien alojen opiskelijat ja ne voidaan liittää osaksi opintoja. Koulutuksia kehitettiin monien kumppanien kanssa myös yhteistyössä. Erityisen vahvaa yhteistyötä oli Hämeen ammattikorkeakoulun kanssa yhteisissä opiskelijaprojekteissa ja hankeyhteistyössä sekä Eerikkilän urheiluopiston kanssa luontoalan ammattitutkinnon yhteistoteuttamisessa.

Ammatillisen koulutuksen ja työelämän muutokset näkyvät mm. teknologisenä kehityksenä kaikilla yhteiskunnan aloilla ja ammateissa. Vuoden 2021 aikana suunniteltiin, miten tulevaisuuden tuomiin muutoksiin voidaan vastata nopeammin ja ottaa myös opiskelijat osaksi suunnittelua, sekä opettaa tulevaisuudessa tarvittavia taitoja. Tulevaisuusajattelun pohjalta syntyi ajatus Tulevaisuusakatemiasta, jossa työpaikkoina olisivat uudet ammatit. Tulevaisuusakatemiassa valmennetaan opiskelijoita kohtaamaan tulevaisuuden yhteiskuntaa ja valmistautumaan uusiin ammatteihin ja työelämätaitoihin ennakoivasti. Tulevaisuusakatemiasuunniteltiin mm. henkilöstön ideariihessä ja opiskelijoille toteutettiin tulevaisuuskyseily.

8.2.3 Yhteistyötiimit

Vuonna 2021 toimi 12 yhteistyötiimiä, joiden tavoitteena oli viedä strategia käytäntöön, kehittää uusia toimintoja sekä toimintatapoja. Strategia, arvot sekä tulokortti ja toimintasuunnitelma ohjasivat yhteistyötiimien toimintaa. Yhteistyötiimeissä oli monialainen edustus, koska tiiminjäsenet olivat eri kotitiimeistä. Yhteistyötiimien suuresta koosta ja osallistumishaasteista saatiin kehittävää palautetta kevään aikana. Syksystä alkaen yhteistyötiimien kokoa pienennettiin niin, että jokaisesta yhteistyötiimistä valittiin 3–7 henkilöä ydintiimiin ja muut tiiminjäsenet kuuluivat asiantuntijapooliin ja olivat tarvittaessa käytettävissä. Yhteistyötiimeillä kehitettiin toimintaa ja uusia toimintatapoja.

Ammatilliset ohjaajat

Ammatillisten ohjaajien tiimin osalta mennyt vuosi sujui hyvin. Kokoon-tumisia järjestettiin eri aloilla, jossa kokousten ohelle tutustuttiin alan toimintaan sekä ympäristöön, jossa kukin ohjaaja työskenteli. Vierailuja tullaan jatkamaan ensi vuoden puolella. Tiimin tapaamisissa oli myös kutsuttuna vieraita,

jotka toivat mukaan ammattitaitoaan sekä viimeisimpiä kuulumisia omalta osaamisalueeltaan. Kaivatua vertaisuutta oli siis tarjolla ja sitä toivotaan myös jatkossa.

Erityinen tuki

Erityisen tuen yhteistyötiimi suunnitteli, kehitti ja organisoi erityisen tuen toimenpiteitä kaikilla koulutusaloilla. Tiimin jäsenille määriteltiin omat vastuukoulutusalat, jonka erityisopetuksen toimenpiteistä, esimerkiksi erityisen tuen suunnitelmien laatimisesta he olivat vastuussa. Merkittävin onnistuminen oli keskitettyjen lähtötasotestausten toteuttaminen ja mahdollisten erityisen tuen tarpeiden huomiointi jo heti ensimmäistä Hoksia laadittaessa. Tiimi kehitti Wilman ohjauksen ja tuen suunnitelmat -lomakkeen sisältöä toimivammaksi, jotta opiskelijoiden saamat tukitoimet tulivat näkyväksi ja kirjattua. Useissa tiimeissä käynnistyivät laajennetut HOKS-keskustelut, joissa opiskelijan ja vastuuopettajan lisäksi oli tarvittaessa paikalla myös opiskelijapalveluihin kuuluvaa henkilöstöä. Kehitystyön ja erityisen tuen jalkauttamisen lisäksi tärkeässä roolissa oli vertaistuki, toisilta oppiminen ja osaamisen jakaminen.

Kansainvälisyys

Aktiivisen kansainvälisyystoiminnan taustalla on ollut oppilaitoksemme kansainvälisyystiimi, joka koostui eri alojen opettajista ja ohjaajista. Tiimin jäsenet valmensivat aktiivisesti opiskelijoita ulkomaanjaksoille ja tekivät yhteistyötä kumppanioppilaitosten edustajien kanssa. Tiiminjäsenet auttoivat ulkomaan vierailujen järjestelyissä ja olivat toteuttamassa virtuaalikursseja. Joulukuussa oppilaitoksemme sai Erasmus-akkreditoinnin, jonka saamisen on mahdollistanut kansainvälisyystiimin tekemä aktiivinen työ niin kotikansainvälisyyden, kuin liikkuvuuksien, sekä strategisten kumppanuushankkeiden osalta. Kansainvälisyystiimin voima on ollut erityisesti yhteistyö ja luotettavat ulkomaiset kumppanit.

Laatu ja prosessit

Laatu ja prosessit yhteistyötiimi on koordinoitunut vuoden aikana neljä Kansallisen arviointikeskuksen (KARVI) arviointia, osallistunut oppilaitosten väliseen vertaisarviointiin sekä seurannut, käsitellyt ja analysoinut kaikkia oppilaitoksen toimintaan vaikuttavia palautteita. Seurattavia ja analysoitavia palautteita ovat olleet ARVO-palautteet (ammattillisen koulutuksen opiskelijoiden aloitus- ja päättöpalaute), työpaikkaohjaaja, oppilaitoksen oma opiskelijapalaute ja tänä vuonna ensimmäistä kertaa kerätty oppilaitoksen tekemä oma huoltajapalaute. Palautteita on ensin käsitelty osaamisen tiimeissä kaksi kertaa vuoden aikana ja sen jälkeen kokonaisuuksina laatu ja prosessit yhteistyötiimissä. Lisäksi tiimi on osallistunut ammatillisen koulutuksen prosessien laadintaan, täydentämiseen ja päivittämiseen uuden organisaation mukaisiksi. Tiimi on osallistunut myös osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelmien laatimiseen ja päivittämiseen järjestettäviin pajiin.

Markkinointi

Markkinointitiimin tehtävänä oli markkinoinnin yhteissuunnittelu, käytänteiden jakaminen sekä markkinointiajattelun ja brändityön jalkauttaminen. Vuoden aikana markkinointitiimi osallistui LHKK:n (ja Fain) brändin kehittämiseen, markkinoinnin ja ulkoisen viestinnän suunnittelutyöhön. Tiimin jäsenet jakoivat omia ideoitaan, kehitysehdotuksiaan sekä parhaita käytänteitään, ja keskustelujen pohjalta kehitettiin mm. prosesseja, markkinoinnin konsepteja sekä yhteishakumarkkinointia. Markkinoinnin ydintiimi edisti markkinoinnin ja opiskelijahankinnan strategisia tavoitteita, suunnitteli markkinoinnin toimenpiteitä, ja oli kytköksissä myös opiskelijarajapintaan. Markkinoinnin asiantuntijapoolin kautta saatiin kaikkien tiimien näkemys markkinoinnin kehittämiseen ja toimenpidesuunnitteluun sekä laajempaan strategisen markkinoinnin suunnitteluun.

Opiskelijoiden hyvinvointi

Opiskelijoiden hyvinvoinnin yhteistyötiimi on käynnistänyt uudelleen oppilaitosten tuutoritoiminnan, suunnitellut erilaisten teemojen ylläpitämistä lukuvuoden ajalle sekä keskustellut kiusaamisen ja syrjäytymisen ehkäisystä ja keinoista puuttua ja ennaltaehkäistä kiusaamista. Tiimi on toiminnan suunnittelussa vahvasti kuullut opiskelijoita ja heidän toiveitaan. Tuutoritoiminta on lähtenyt hyvin käyntiin ja FAI:ssa toimii nyt 25 innokasta tuutoria, joita on koulutettu tehtäviinsä mm. kohtaamaan uusia opiskelijoita, oppilaitoksen markkinointiin ja esittelytehtäviin. Tuutoreille on myös suunniteltu erityistehtäviä mm. eri tiimeihin osallistumiseen; liikuntatuutoreiksi, kansainvälisyystuutoreiksi ja tulevaisuustuutoreiksi. Tiimi on osallistunut myös liikenneturvatyöhön sekä ennen joulua järjestänyt kaikille oppilaitoksen opiskelijoille aamupuurolla joulutunnelmaa jakamalla joulupusseja.

Partnerit

Partnerit tiimin jäsenet ovat toimineet yhteishenkilöinä työelämäpalvelujentiimin kanssa. Yhteistyössä on aloitettu järjestämään alojen yhteistyötapaamisia yhteistyökumppaneille. Syksyllä 2021 ehdittiin toteuttamaan kaksi tapaamista puhdistuspalvelualalle ja yhden elintarvikkeelle ja rakennusalalle. Kaikista tapaamisista tuli uusia jatkosuunnitelmia, joita on hyvä lähteä toteuttamaan.

Pedagogiikan kehittäminen

Pedagogiikan kehittämisen yhteistyötiimi suunnitteli, toteutti ja analysoi huoltajapalautteen keväällä 2021. Syksyllä tiimi oli mukana myös Tulevaisuuspäivän järjestelyissä jakamassa pedagogisia kokemuksia. Tiimi suunnitteli eri alojen osaamista yhdistäviä koulutuksia ja oli mukana mm. Pakopelit osaksi opetusta, Prodect -pilotissa (Pisara-tiimi), Ytojen ja ammatillisten integroinnissa ja erilaisissa yhteisprojekteissa. Pedagoginen tutorointi ja tulevaisuuspäivät tulevat jatkumaan myös vuonna 2022.

Taitajat

Vuonna 2021 Taitajissa oli kaikkiaan kahdeksan kilpailijaa, joista kolme oli mukana myös finaalissa. Taitajafinaali järjestettiin 18.–20.5.2021 Oulussa. Taitajafinaalissa Forssan ammatti-instituutilla oli edustus ajoneuvotekniikassa ja kokeissa. Ajoneuvotekniikassa Suomen mestaruuden oppilaitoksemme voitti Toni Pietilä. Oppilaitoksemme on saanut loistavaa menestystä nuorten ammattitaidon suomen mestaruuskilpailuista vuonna 2021. Taitajakilpailu on ammatillisen koulutuksen suur tapahtuma ja tähän arvostettuun SM-kilpailuun pyrkii vuosittain noin 1500 opiskelijaa ja finaaliin karsitaan opiskelijat semifinaaleiden kautta. Taitajatiimi vastaa opiskelijoiden valmennuksesta.

Teknologia

Tiimin tavoitteena oli lisätä tietoisuutta eri teknologioista ja niiden hyödyntämisestä opetuksessa ja ohjauksessa, sekä ideoida ja koota konkreettisia ehdotuksia toimiksi, joilla teknologian hyödyntämistä voidaan edistää LHKK:ssa. Näitä ideoita kerättiin ja jalostettiin tiimin säännöllisissä kokoontumisissa. Tiimi tutustui yhdessä myös mm. virtuaalitodellisuuden käsitteisiin ja soveltamistapoihin asiantuntijan luennoimana, sekä järjesti tapaamisen virtuaalimaailmassa tutkien sen hyödyntämismahdollisuuksia. Kantavana ajatuksena erilaisissa tutustumisissa ja kokeiluissa oli se, että teknologiatimin jäsenten kautta tieto siirtyy osaamisen tiimeille ja sitä kautta edelleen käytäntöön. Syksyn 2021 aikana tiimi käynnisti projektin, jonka tavoitteena oli määrittää ja koota LHKK:n virallinen digityökalupakki. Digityökalupakilla tavoitellaan yhteen, helposti löydettävään ja käytettävään pakettiin koottuna listaa ja ohjeistusta niistä digitaalisista työkaluista ja verkkopalveluista, joita LHKK tarjoaa ja suosittelee henkilökunnan käyttöön. Tämä työ jatkuu vuoden 2022 aikana.

Vastuullisuus ja ilmasto

Vastuullisuus- ja ilmastotiimi olivat osallisena oppilaitosten kestävä kehityksen sertifiointityön itsearvioinnissa sekä osa heistä oli 12.1.2021 olleessa auditointitilaisuudessa haastateltavana. Vuonna 2021 tiimiläiset työstivät kestävä kehityksen opintojaksojen osaamistestejä ItsLearningiin ja suunnittelivat kestävä tulevaisuus opintopäivien sisältöä ammatti- ja erikoisammattitutkintoihin. Vastuullisuus- ja ilmastotiimiläiset olivat mukana vaikuttamassa vastuullisuusmittariston sisältöön ja mittareihin ja heidän kauttaan myös opiskelijat otettiin mukaan vastuullisuusohjelman työstämiseen.

Yrittäjyysluotsit

Yrittäjyysluotsille ja koko opetus- ja ohjaushenkilöstölle järjestettiin Suomen Yrittäjien yrittäjyyskoulutus, jossa perehdyttiin yrittäjyyden materiaalipankkeihin, NY-toimintaan, yrittäjyyden pedagogiikkaan ja työelämän muuttumiseen. Yrittäjyyspolun luominen oli suurin aikaansaannos ja tiimi työsti polun sisällöt ja kuvituksen. Yrittäjyysluotsit toimivat yrittäjyysopintojen ja -polun arvioijina sekä uusien opintokokonaisuuksien kehittäjänä. Syyskuussa yrittäjän päivänä tiimi innosti kaikki opiskelijat innovoimaan ja ideoimaan upeita yritys- ja tuote-/palveluideoita. Opiskelijat heittäytyivät loistavasti yritysideoiden maailmaan ja ideoita lähdettiin tuotteistamaan.

8.2.4 Koulutuksen laatu

ARVO Opetushallinnon vaikuttavuustietopalvelu on ollut käytössä vuodesta 2018 lähtien ja järjestelmästä lähtevät palautekyselyt opiskelijoille automaattisesti opiskelijahallintojärjestelmän tietojen perusteella. Opiskelijapalautteella tuetaan sekä kansallista että koulutuksen järjestäjän sisäistä laadun seuranta ja kehittämistä. Osaa valtakunnallisista palautekysymyksistä käytetään vaikuttavuusrahoituksen perusteena. Koulutuksenjärjestäjien palautetietoja vertaillaan keskenään rahoitusta määriteltäessä.

Opiskelijapalautteita annetaan kaksi kertaa opintojen aikana. Aloituskyselyyn vastataan opintojen alkua sen jälkeen, kun henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma on ensimmäisen kerran hyväksytty. Päätöskyselyyn vastataan opintojen loppuvaiheessa, kun opiskelija on osoittanut tavoitteena olevan tutkinnon tai tutkinnon osan tai osien suorittamiseksi tarvittavan osaamisen. Palaute annetaan anonyymisti ja tulokset raportoituvat vasta, kun valitussa kohderyhmässä on vähintään viisi vastaajaa.

Valtakunnallinen työelämäpalautejärjestelmä otettiin käyttöön 1.7.2021 alkaen. Työpaikkaohjaajakysely lähtee kaikille työpaikoille, joissa on koulutettu opiskelijoita oppisopimuksella tai koulutusopimuksella, ja joiden opiskelijoiden työpaikkajaksoja on päättynyt. Työelämäpalaute on määritelty yhdeksi ammatillisen koulutuksen järjestäjien vaikuttavuusrahoituksen perusteeksi.

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymä sai vuoden 2021 aikana palautetta 269 tutkintokoulutuksen aloittaneelta opiskelijalta (vastausprosentti 30 %). Tutkinnon suorittaneiden vastauksia saatiin 196 opiskelijalta (vastausprosentti 43 %). Tutkinnon osan tai osia suorittaneiden vastauksia saatiin 44 henkilöltä. Työpaikkaohjaajakyselyyn vastauksia saatiin 245 henkilöltä (vastausprosentti 37 %). Vastausprosentit ovat laskeneet sen jälkeen, kun palautejärjestelmä automatisoitiin vuonna 2020.

Koulutuksen laatu on hyvällä tasolla. Aloituskyselyn yleisarvosana oli 4,3 ja päätöskyselyn yleisarvosana oli 4,2 (asteikolla 1–5). Työpaikkaohjaajien tyytyväisyys oppilaitoksen toimintaan järjestää työelämässä oppimista oli 4,2 (asteikolla 1–5). Opiskelijapalautteiden kysymyksen Suosittelisitko oppilaitosta keskiarvo oli 8,2 (asteikolla 0–10).

Valtakunnallisten opiskelijapalautteiden lisäksi keräämme koulutuksenaikaista palautetta omalla välipalautekyselyllä kaksi kertaa vuodessa. Välipalautteiden keskiarvo oli 3,8 ja vastaajia oli yhteensä 621 opiskelijaa. Vuonna 2021 aloitimme lisäksi huoltajapalautteen keräämisen yhteistyön kehittämiseksi. Sen keskiarvo oli 3,8 ja vastaajia oli 111 henkilöä.

Vuoden 2021 aikana koulutusta arvioitiin itsearviointien ja vertaisarvioinnin menetelmin. Kansallinen arviointikeskus (KARVI) toteutti ammatillisen koulutuksen järjestäjien laadunhallinnan itsearvioinnin, jonka tulokset osoittivat LHKK:n toiminnan olevan vahvasti kehittyvällä tasolla. Lisäksi toteutimme KARVI:n itsearvioinnit Koulutuksenjärjestäjän kyky vastata äkilliseen rakennemuutokseen, Työelämäläheisyys ja työelämäyhteistyö, johon vastattiin koulutusaloittain ja Yksilölliset opinpolut, johon vastasi opetus- ja ohjaushenkilöstö kukin henkilökohtaisesti. Vertaisarviointi OPH:n vertaisarvioinnin kriteerien mukaisesti toteutettiin ravitsemis- ja elintarvikealan arviointialueesta Osaamisen osoittaminen, arviointi ja todentaminen. Palaute vertaisarvioinnista oli erittäin positiivinen.

Laatu ja prosessit yhteistyötiimi aloitti toimintansa vuoden alussa. Tiimi koordinoi Kansallisen arviointikeskuksen (KARVI) arvioinnit ja oppilaitosten välisen vertaisarvioinnin sekä seurasi ja käsitteli palautteita. Palautteet käsiteltiin osaamisen tiimeissä kaksi kertaa vuoden aikana. Ammatillisen koulutuksen prosesseja laadittiin, täydennettiin ja päivitettiin. Työelämäpalveluiden ja opiskelijapalveluiden prosesseja laadittiin yhteensä 18 kappaletta. Osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelmien laatimista ja päivitystä tuettiin opettajille järjestetyissä pajoissa. Vuoden 2022 laatutyöskentelyn painopisteiksi valittiin palautteiden käsittely ja kehittäminen, prosessikuvaukset ja päivitykset, osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelmien laadun varmistaminen, itse- ja vertaisarvioinnit, laatupalkinnon hakeminen teemalla kestävä kehitys, ja laatutyöskentelyn toteuttamisen tueksi laadittiin vuosikello.

8.2.5 Teknologinen kehittäminen

Vuosi 2021 piti sisällään monenlaista kehitys- ja kartoitustyötä teknologiaan liittyen. Hallinnon keskeisten järjestelmien kehitystyötä organisoitiin uudelleen niin, että edistymisen seuranta, priorisointi ja tiedon välitys kehityshankkeiden välillä on tehokkaampaa. Kehitystyön painopiste oli erityisesti opiskelijahallinnon prosesseissa, niiden sähköistämässä ja automatisoinnissa. Organisaation omaa osaamistasoa ohjelmistorobotiikan suhteen nostettiin niin, että jatkossa automaatioiden kehitystyötä voidaan jatkaa pääosin omin resurssein. Keskitettyjen tiedolla johtamisen työkalujen pohjaa rakennettiin tietovarastoinnin ja analytiikan projektissa, johon saatiin OKM:n myöntämää strategiarahoitusta.

Virtuaaliodellisuuden hyödyntämisessä otettiin ensimmäiset konkreettiset askeleet, kun tulevaisuuden purkutyöosaaja ja Hygge -hankkeissa toteutettiin ensimmäiset opetuskäyttöön tulevat virtuaaliympäristöt. Tiimien välistä tiedonjakoa edistettiin tulevaisuuspäivä-tapahtumassa, jossa tiimit esittelivät toisilleen hyviä käytäntöjään teknologian, ohjelmistojen ja palvelujen hyödyntämiseksi toiminnassaan.

Tilojen uudistamisprojekteissa pyrittiin huomioimaan teknologian laaja-alaista hyödyntämistä ja tulevaisuusvalmiuksia, ja esimerkiksi G-rakennuksen auditorion uudistamisen yhteydessä AV-ratkaisut toteutettiin niin, että tilassa on monipuoliset valmiudet niin lähi-, etä- kuin hybriditilaisuuksien järjestämiseen, ja tilaa ja sen laitteistoa voidaan hyödyntää myös media-alan opetuksessa.

8.2.6 Kansainvälisyystoiminta

Vuoden 2021 alkupuoliskolla varsinaiset Erasmus-liikkuvuudet olivat vielä täysin pysähdyksissä, mutta tilanne helpottui syksyä kohden. Toukokuussa yksi media- alan opiskelija oli vaihtojakson Pietarissa. Elokuussa yhdeksän matkailualan opiskelijaa ja kaksi opettajaa yhteistyökoulustamme Slovenian Celjestä tulivat oppilaitokseemme vierailulle. Celjestä tulleet opiskelijat ja opettajat olivat meillä kolmen viikon ajan ja vierailu onnistui hyvin, vaikka koronan takia olikin muutamia erityisjärjestelyjä. Syyskuussa kolme opettajaa osallistui vuosittaiseen Netinvet- verkoston palaveriin, joka pidettiin Pariisissa. Marras-joulukuu oli opettajien liikkuvuuksien osalta aktiivista, sillä 17 henkilökunnan jäsentä matkusti Englantiin, Maltalle, Espanjaan ja Sloveniaan.

Virtuaaliliikkuvuuksissa vuosi oli tähän mennessä kaikista vilkkain, eri aloilla toteutettiin yhteensä viisi virtuaalikurssia. Virtuaaliliikkuvuuksia oli logistiikalla, ajoneuvoasentajilla, liiketoiminnalla, cateringilla ja medialla. Kurssit olivat onnistuneita ja niiden avulla saatiin paljon hyviä kokemuksia, niin opiskelijoille kuin opettajillekin. Syksyllä aloitettiin lisäksi suunnittelemaan tekniikan-, ja kasvatusalojen ensimmäisiä virtuaalikursseja, joista kasvatustalon kurssi alkoikin jo vuoden 2021 puolella.

Kansainvälisyysleiri Honkapirtillä saatiin syksyllä toteutettua koronarajoitusten hellitettyä. Kahdelle leirille osallistui yhteensä 60 opiskelijaa eri aloilta. Tuutorit olivat tuttuun tapaan ulkomaisia, mm. Kanadasta, Syyriasta, Meksikosta, Espanjasta ja Kongosta.

Oppilaitoksemme maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden määrä kääntyi vuonna 2021 pieneen laskuun kotoutumiskoulutuksissa, mutta ammatillisissa koulutuksissa määrä on kasvanut edelleen. Kansainvälisiä opiskelijoita oppilaitoksessamme oli kuluneen vuoden aikana yhteensä lähes 100 henkilöä, jotka olivat yli 24:stä eri kansalaisuudesta. Lokakuussa järjestettiin monikulttuurisuuspäivä, jossa esiteltiin kulttuureja eri maista ja tarjoiltiin myös Lähi-Idän jälkiruokaherkuja kaikille opiskelijoille ja henkilökunnalle ruokailun yhteydessä.

Euroskill Network 2 -hanke loppui keväällä 2021. Liikkuvuuksia jatkoi Euroskill Network Pro- hanke. Strategiset kumppanuushankkeet Self-E ja WeTomorrow toimivat niin ikään vuoden 2021 aikana. Yhteistyömaita jatkuvissa ja uusissa hankkeissa kuluneena vuonna 2021 olivat Espanja, Tsekki, Italia, Slovenia, Englanti, Saksa, Ranska, Malta, Turkki ja Alankomaat.

Aktiivisen kansainvälisyystoiminnan taustalla on ollut oppilaitoksemme kansainvälisyystiimi, joka koostui eri alojen opettajista ja ohjaajista. Tiimin jäsenet valmensivat aktiivisesti opiskelijoita ulkomaanjaksolle ja tekivät yhteistyötä kumppanioppilaitosten edustajien kanssa. Tiimin jäsenet auttoivat ulkomaan vierailujen järjestelyissä ja olivat toteuttamassa virtuaalikursseja. Kansainvälisyystiimiin kuuluivat kv-koordinaattori, varakoordinaattori ja eri aloilta 14 opettajaa tai ohjaajaa.

Vuoden 2021 kohokohta oppilaitoksemme kansainvälisyystoiminnassa oli joulukuussa saatu Erasmus+-akkreditointi. Erasmus+-akkreditoinnin myöntäminen vahvisti, että oppilaitoksesamme on laadittu suunnitelma korkealaatuisten liikkuvuustoimintojen toteuttamiseksi osana laajempaa pyrkimystä kehittää organisaatiota. Organisaatiot, joille myönnetään Erasmus+ -akkreditointi, saavat muodollisen tunnustuksen siitä, että organisaation kansainvälinen toiminta täyttää Euroopan komission laatuvaatimukset. Erasmus+ -akkreditointi tarkoittaa laatuvarmistettua "Erasmus+ -jäsenyyttä" ja mahdollistaa suunnitelmallisen ja strategisen kansainvälisen liikkuvuuden uudella ohjelmakaudella 2021–2027. Hakijat, joille myönnetään Erasmus+-akkreditointi, voivat käyttää kevennettyä hakua ja varmempaa rahoitusta liikkuvuuksiin. Akkreditoinnin saamisen on mahdollistanut kansainvälisyystiimin tekemä aktiivinen työ niin kotikansainvälisyiden, kuin liikkuvuuksien, sekä strategisten kumppanuushankkeiden osalta.

8.2.7 Opiskelijahallinto

Opiskelijahallinnossa ylläpidetään Primus/Wilma -opiskelijahallintojärjestelmää, jossa hallinnoidaan opiskelijoiden opintosuorituksia, henkilökohtaisia osaamisen kehittämissuunnitelmia (HOKS), erilaisten opintososiaalisten etuuksien perustietoja ja niiden maksatusta, laskutustoimintoja, koulutussopimuksia ja oppisopimuksia sekä ylläpidetään koulutustoimintaa koskevia rekistereitä ja rahoituksen perusteena olevia tietoja.

Opiskelijoiden opintosuoritukset siirtyvät kansalliseen Koski -tietovarantoon, josta jokainen voi käydä tunnistautumalla tarkastamassa omia suorituksiaan vuosienkin takaa. 1.7.2020 alkaen jokaisen tutkinto-opiskelijan HOKS, eli henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma, siirtyi opiskelijahallintojärjestelmästä kansalliseen eHOKS -palveluun. Tähän tietovarantoon tallentuvat reaaliaikaisesti henkilökohtaiset osaamisen hankkimisen, -osoittamisen ja -arvioinnin suunnitelmat.

Kansallisten tietovarantojen (KOSKI, eHOKS) tiedon siirron kehittäminen on jatkuvaa. Ammatillisen koulutuksen lain, asetuksien ja määräyksien muutokset aiheuttavat jatkuvia muutoksia opiskelijahallintojärjestelmään. Opiskelijahallintojärjestelmästä siirtyvien tietojen pohjalta muodostuvat rahoituksen perusteet ja tilastotietoja.

Opiskelijahallinnossa työskentelevillä koulutussihteereillä on omat koulutusalojen vastualueet, joiden kaikista eri rahoitusmuodoista kyseisen alueen koulutussihteeri vastaa. Koulutussihteereillä on laaja tutkintorakenteiden tuntemus, joten heidän merkityksensä opiskelijoiden yksilöllisten opintopolkujen kirjaamisessa ja opettajien Wilma-työskentelyn ohjaamisessa on ollut merkittävä tuki. A-rakennukseen avattiin vuonna 2021 asiointipiste, jossa koulutussihteerit työskentelevät erikseen sovitulla palveluvuoroilla.

Vuoden 2021 aikana Wilman käyttöä tehostettiin lomakkeiden ja tulosteiden osalta. Alkuvuodesta käyttöön otettiin myös sähköinen allekirjoitus ja arkistointi M-Files- tiedonhallintajärjestelmässä. Muutoksista johtuen opetushenkilöstölle on järjestetty opastusta tarpeen mukaan.

8.2.8 Opiskelijoiden osallisuuden lisääminen

Vuoden 2021 alussa yhteisöohjautuvassa tiimiorganisaatiossa laajennetun johtotiimin kokouksiin on kutsuttu opiskelijajäseniä jokaiseen kokoukseen. Opiskelijajäsen on vaihtunut joka kokouksessa ja heillä on ollut mahdollista vaikuttaa yhteisiin päätöksiin sekä tuoda opiskelijoiden ääntä ja kehittämiseen

liittyviä asioita kuuluville. Laajennetun johtotiimin kokouksiin osallistuminen on koettu henkilöstön ja opiskelijoiden näkökulmasta hyväksi tavaksi toimia ja kehittää toimintoja. Lisäksi opiskelijat ovat olleet jäseninä osaamisen tiimien kokouksissa ja yhteistyötiimien tapaamisissa.

Opiskelijoilta on kerätty säännöllisesti palautetta. Valtakunnallinen Amis-palaute kysytään automaattisesti aloittaneilta ja päättäneiltä opiskelijoilta. Oppilaitoksen omaa opiskelijapalautetta kysyttiin kaksi kertaa (kevät ja syksy) ja keväällä 2021 toteutettiin ensimmäistä kertaa huoltajapalautte alaikäisten opiskelijoiden huoltajille. Jokainen osaamisen tiimi käsitteli omalta osaltaan saadut palautteet ja pedagogisen kehittämisen yhteistyötiimi käsitteli palautteet kokonaisuutena. Saaduista palautteista laadittiin toimenpidesuunnitelma. Palautteiden tuloksista ja toimenpidesuunnitelmasta tuotettiin video, joka oli nähtävillä nettisivuilla ja tiedotettiin henkilöstölle, opiskelijoille ja huoltajille.

Kevään 2021 palautteista selvisi, että opiskelijat toivoivat enemmän osallisuutta toiminnan suunnitteluun ja lisää tiedottamista. Opiskelijat halusivat olla osallisina oppilaitoksen toiminnassa ja vaikuttamassa omiin asioihinsa. Tämän johdosta päätettiin järjestää opiskelijoille keskustelutilaisuudet, joissa opiskelijat saivat ilmaista omia toiveitaan ja mielipiteitään. Keskustelutilaisuuksia pidettiin syksyn aikana kaksitoista ja keskustelutilaisuuksia jatketaan vuonna 2022. Keskustelutilaisuuksista laadittiin muistio ja kiireelliset huomiot hoidettiin heti ja muista huomioista koottiin kaikkien keskustelutilaisuuksien pohjalta toimenpidesuunnitelma. Keskustelutilaisuuksista opiskelijat antoivat hyvää palautetta ja he osallistuivat hyvin tilaisuuksiin.

Syksyn 2021 aikana käynnistettiin myös uudenlainen tuutoritoiminta, johon tuutoriopiskelijat valittiin hakemusten perusteella ja heidät koulutettiin oppilaitoksemme edustajiksi. Tuutorit toimivat markkinointitehtävissä, oppilaitoksemme tapahtumissa ja erilaisissa tiimeissä sekä hankkeissa opiskelijajäsenenä.

8.2.9 Hankkeet ja kehittämisprojektit

Kuntayhtymässä oli vuonna 2021 erillisrahoitteista kehittämisprojektit yhteensä 24. Hankerahoituksen avulla kehitettiin koulutustoimintaa yleisesti ja alakohtaisestikin.

Step by step (ESR) 1.4.2021-31.5.2023

Hankkeessa kehitetään FAI:n opiskelijoille suunnattua ura- ja työnhakupalvelua, opiskelijoiden yrittäjyysopintojen sisältöä ja toteuttamista sekä yritysten ja oppilaitoksen yhteistyökuviota työllistymisen edistämiseksi. Hanke on tehnyt työtä LHKK:n omien sisäisten toimintojen/prosessien kehittämiseksi ja tekee yhteistyötä verkoston kanssa työllistymisen helpottamiseksi.

Data ja innovaatiot vihreän siirtymän tukena elintarvikealalla (DIVA) (ESR) 1.9.2021-31.8.2023

Syksyn aikana etsittiin ja löydettiin yhteistyösynergioita eri toimijoiden kanssa sekä saatiin mukaan ensimmäiset yrityskohtaisista kehittämisestä kiinnostuneet yritykset. Lisäksi koostettiin sivuvirtakysely sekä data ja tiedolla-johtamisen kysely, jotka lähetettiin Kanta-Hämeen alueella toimiville 80 elintarvikealan yritykselle. Tämän lisäksi keskityttiin viestintään ja saamaan näkyvyyttä yritysten sekä muiden organisaatioiden kesken.

Kokka kohti Kanta-Hämettä (ESR) 1.6.2021-31.5.2023

Hanke on Kokka kohti Suomea – osahanke, jonka tavoitteena on Suomen työelämän houkuttelevuuden lisääminen kansainvälistenosaajien keskuudessa kasvukeskuksissa. Syksyn aikana on verkostoiduttu toimijoiden kanssa ja työryhmät ovat aloittaneet toimintansa.

Into 2 (ESR) 1.1.2020-30.6.2022

INTO2- hankkeessa on syksyn aikana mietitty ja työstetty työhyvinvointiasioita useassa eri organisaatiossa. Vahvuuksien kautta edetään ja kehitetään työhyvinvointia ja tuottavuutta yhdessä koko työyhteisön voimin. INTO2 hankkeessa tavoitteena on lisätä organisaatioiden onnistumista, tuottavuutta ja hyvinvointia työssä.

Frush järkivihreä toimintamalli (EAKR) 1.9.2019-30.6.2022

Tavoitteena on tuotteistaa kestäväään kehitykseen painottuva ammatillinen tutkinto ja ottaa kaikissa ammatillisissa koulutuksissa kestävä kehitys painopisteeksi sekä oppilaitoksessa että työpaikalla tapahtuvan oppimisen yhteydessä.

Tulosta laadulla (OPH) 9.12.2019-30.6.2022

Tavoitteena on kehittää laadunhallintaa ammatillisen koulutuksen laatustrategian teemojen mukaisesti. Hankkeessa on kehitetty laadunhallintaa mm. kouluttamalla vertaisarvioijia ja osallistamalla vertaisarviointeihin sekä toimittu arvioijina että arvioitavana

Yhdessä parasta Länsi (OPH) 17.6.2020-30.6.2022

Tällä valtakunnallisella hankkeella on yhdenmukaistettu ammatillisen koulutuksen järjestäjien toimintaa kehittämällä yhdessä seuraavia kokonaisuuksia a) vertaisoppiminen ja vertaisvalmentajatoiminta, b) asiakaslähtöinen henkilökohtaistamisen prosessi, c) asiakaslähtöinen koulutus- ja oppisopimusprosessi, d) asiakaslähtöinen työelämän palveluprosessi ja e) yhdenvertaiset ja tasalaatuiset ammatillisen koulutuksen ydinprosessit. Vuonna 2021 on aloitettu vertaisvalmentajatoiminta ja on osallistuttu yhteishankkeen valmennuksiin ja pajiin sekä järjestetty omassa oppilaitoksessa pajoja keskeisiin aiheisiin.

Perusteista poluille (OPH) 13.11.2020-30.6.2022

Tavoitteena on lisätä yhteisten tutkinnon osien integrointia ammatillisiin opintoihin ja luoda selkeät yhteisten tutkinnonosien (YTO) valinnaiset opintokokonaisuudet. Tavoitteena on laaja jatko-opintokursien tarjonta ja mahdollisuus suorittaa kursseja verkossa sekä maahanmuuttajaopiskelijoille suunnatut YTO-kurssit.

OLO (OPH) 13.11.2020-30.6.2022

Hankkeen avulla on parannettu ohjausprosessia koulutuksen kaikissa vaiheissa. FAI:n tavoitteina hankkeessa on 1) Kehittää perusasteelta toiselle asteelle siirtymistä sujuvaksi. FAI:n opinto-ohjaaja on kiertänyt seudun peruskouluissa, ja yhteistyö peruskoulujen kanssa on tiivistynyt. 2) Kehitetty ohjausprosessia opintojen aikana. Tämän tavoitteen toteuttamiseksi on aloitettu ohjatut pajat, joissa opinto-ohjaaja ja erityisopettaja ovat yhdessä ohjaamassa opiskelijoiden opintoja.

Hyvinvoiva Amis (OPH) 13.11.2020-30.6.2022

FAI:n tavoitteena hankkeessa on ottaa käyttöön Ammattiosaajan työkykypassi ja pilotoida työkykypassia opiskelijoiden kanssa. Tavoitteena on, että vähintään kymmenen opettajaa ottaa käyttöön työkykypassin. Ammattiosaajan työkykypassin info ja käyttöönottokoulutus on pidetty ja opettajia ja opiskelijoita kannustetaan mukaan toimintaan. Ammattiosaajan työkykypassijärjestelmää on pilotoitu muutamilla koulutusryhmillä.

Oikeus uudistua (OPH) 13.11.2020-30.6.2022

Hankkeessa kehitetään tiimijohtamista ja muutosjohtamista, ja kehitetään palveluiden johtamista ja ennakointikykyä. Hankkeessa on järjestetty tiiminvetäjille valmennusta ja kehitetty palveluiden johtamista. Tiimityöskentelyn edistymisen työkaluksi on kehitetty tiimien vertaisarvioinnin kriteerit yhdessä hankeverkoston kanssa ja niitä pilotoitiin vertaisarvioinnissa.

Hygge (OPH) 1.11.2019-28.2.2022

HyGGe -hyvinvointiteknologia hyödyksi -hankkeen tuotoksena on tehty HyGGe -materiaalipankki. Materiaalipankista opettaja saa sosiaali-, terveyste- ja kasvatusteknologian liittyvää opetusmateriaalia, työvälineitä sekä tietoutta. Hankkeessa on työstetty oppilaitoksemme VR- oppimateriaalia esimerkiksi lasten ja nuorten kasvatukseen ja hoidon osaamisalaan sekä hoitotyöhön. Hankkeen myötä on saatu koulutusta oppimateriaalien tuottamiseen VR- alustalle sekä eri opetusteknologioiden käyttöön ja on saatu uutta hyvinvointia tukevaa teknologiaa oppilaitokseen.

Kohti kestävä elämäntapaa (OPH) 5.5.2020-31.12.2021

Hankkeella toteutettiin Sami Tornikosken Valmennuspolku- koulutusta aikavälillä 24.9.2020–18.2.2021, joka toteutettiin verkkovälitteisesti koronatilanteen johdosta. Samalla henkilöstö teki kestävä kehityksen strategiatyötä omaan tahtiin koulutuksessa annettujen tehtävien ja työvälineiden avulla. Viimeisessä tapaamisessa esiteltiin valmennuspolun tuloksia. Koulutukseen osallistui 158 osallistujaa, joista valtaosa oli Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän omaa henkilökuntaa. Palautekyselyn mukaan 58 % vastaajista katsoi, että työ kestävä kehityksen eteen eteni huomattavasti koulutuksen aikana. Hankkeen tuotoksena tuotettiin vastuullisuus ja kestävä kehitys LHKK:ssa video.

Liikkuva Fai 2 (Etelä-Suomen aluehallintovirasto) 1.8.2021-30.6.2022

Liikkuva Fai- hanke (1.8.2020-30.6.2021) sai jatkoa seuraavaksi lukuvuodeksi. Liikkuva Fai 2 -hankkeen tarkoituksena on jatkaa opiskelijoiden ja henkilökunnan kannustamista liikunnallisuuteen saada lisättyä liikunnallisuutta oppilaitoksen arjessa, erilaisissa toimintaympäristöissä ja -tavoissa. Hankkeessa on tuettu opiskelijoiden aktiivisuutta koulupäivän aikana tuottamalla erilaisia mahdollisuuksia liikkumiseen. Osana hanketta oppilaitokseemme on hankittu iWall seinä, joka on helppokäyttöinen interaktiivinen pelikone, jossa pelataan omalla keholla ja kehon liikkeillä.

Tulevaisuuden purkutyöosaaja (SITRA) 1.5.2021-30.4.2022

Tulevaisuuden purkutyöosaaja on Sitran rahoittama hanke, jossa laadittiin rakennusalan perustutkinon purkutyöosaan materiaalia eri muodoissa kiertotalousnäkökulma huomioiden. Hanke alkoi toukuussa 2021 ja tähän mennessä yksi opiskelijaryhmä on ollut pilottiryhmänä. Hankkeessa on keskitytty opetusmateriaalien ja sisältöjen kokoamiseen eri muodoissa. Hankkeen pilottiryhmä on myös päässyt käytännön toteutuksiin aidoissa purkutyökohteissa ja yhteistyötä on tehty eri yritysten kanssa. Hankkeessa on toteutettu simulaatioita VR (VirtualReality)- tekniikalla sisäpurkuun ja haitta-ainepurkuun, joka helpottaa asioiden opiskelua ja sisäistämistä ennen työmaakohteelle siirtymistä ja on myös turvallisempaa. Hanke on herättänyt paljon kiinnostusta eri sidosryhmissä.

FoodBizz- Nuorten tulevaisuusruokatyöpaja (OPH) 1.10.2020-31.5.2021

Elonkierron Ystävät ry:n koordinoima ja Opetushallituksen rahoittama FoodBizz- hanke osallisti nuoria kokonaiskestävyyttä tavoittelevaan ruokajärjestelmän kehittämiseen. Hankkeessa opittiin ruoka-järjestelmämuutoksen edellyttämää ekosysteemitajua, luonnonvarojen lukutaitoa ja muutosten älykästä tulkintaa. Hankkeen toteuttajia olivat Elonkierron Ystävät ry:n lisäksi Forssa Yhteislyseo, Forssan Ammatti Instituutti, Forssan Yrityskeskus, Luonnonvarakeskus, Turun yliopisto ja Hämeen Ammattikorkeakoulu. FAI:n kokkiopiskelijat kehittivät omat menunsa yhteislyseon opiskelijoiden ideoiden pohjalta ja tuloksena oli kolme maistuvaa ateriakokonaisuutta.

Kansainväliset hankkeet

Euroskill Network 2 -hanke loppui keväällä 2021. Liikkuvuuksia jatkoi Euroskill Network Pro- hanke (1.8.2020-31.7.2022). Strategiset kumppanuushankkeet Self-E (1.11.2019-30.6.2022) ja WeTomorrow (1.4.2019 – 31.7.2021) toimivat niin ikään vuoden 2021 aikana. Self-E hankkeessa kehitettiin yrittäjyyspelejä ja siihen liittyvää opettajamateriaalia ja WeTomorrow hankkeessa tehtiin VR-materiaalia senioreille. WeTomorrow hankkeen toteutusta vaikeutti huomattavasti koronapandemia. Yhteistyömaita jatkuvissa ja uusissa hankkeissa kuluneena vuonna 2021 olivat Espanja, Tsekki, Italia, Slovenia, Englanti, Saksa, Ranska, Malta, Turkki, Alankomaat, Latvia ja Kreikka.

Ydinprosessien osaamisen varmistaminen (Strategia) 1.1.2019-30.6.2021

Hankkeen tavoitteena oli kehittää opettajien osaamista ydinprosesseissa, erityisesti henkilökohtaistamisen ja työelämässä järjestettävän oppimisen osalta. Hankkeessa kartoitettiin työelämässä oppimisen palveluprosessin kriittiset pisteet ja kehitettiin HOKS-prosessia asiakaslähtöisenä toimintatapana. Hankkeessa otettiin käyttöön Parasta-hankkeiden tuottamia työvälineitä ja edistettiin ammatillisen koulutuksen yhteisiä käytäntöjä. Opetus- ja ohjaushenkilöstön osaaminen kartoitettiin hankkeen alussa ja loppuvaiheessa vaikutusten arvioimiseksi.

Tieto-osaamisen parantaminen (Strategia) 1.1.2020-31.12.2021

Hankkeen aikana LHKK:ssa otettiin käyttöön ohjelmistorobotti sekä luotiin prosessi uusien automaatiokohteiden selvittämiseksi ja toteuttamiseksi. Hankkeessa toteutettiin automaatiot opiskelijahallinnon

sekä resurssoinnin avuksi. Lisäksi hankittiin tieto-osaamista, jotta automaatioiden tekeminen ja hallinnointi mahdollistuu omilla resursseilla.

Opetuksen ja ohjauksen laadun parantaminen (Strategia) 1.1.2020-31.12.2021

Hankkeen tarkoituksena oli kehittää toimintatapa, jonka avulla parannetaan ohjauksen laatua heikkojen perusvalmiuksien omaavien opiskelijoiden keskuudessa. Tätä tarkoitusta varten koottiin erityisen tuen tiimi, johon kuului opettajia ja ohjaajia kaikilta ammattialoilta. Tiimissä jaettiin opettajien ja ohjaajien osaamista erityisen tuen alueella. Toimintamallin tarkoitus oli varmistaa ohjauksen tasapuolisuus riippumatta alasta, jolla opiskelija opiskelee. Aloilla kartoitettiin opiskelijoiden perusvalmiudet ja nimettiin omaohjaajia opiskelijoille. Opiskeluvalmiuksia tukevien opintojen kehittäminen aloitettiin tässä hankkeessa ja ne otetaan laajamittaisesti käyttöön keväällä 2022. OPVA-opinnot mahdollistavat heikon kielitaidon omaavien opiskelijoiden kiinnostumisen jo OPVA-opintojen aikana ammattialalle.

Opetuksen ja ohjauksen laadun parantaminen (Strategia) 1.6.2021-31.12.2022

Vahvistetaan ja tuetaan erityisesti niiden opiskelijoiden ammatillisen osaamisen ja perustaitojen kehittymistä, jotka kuuluvat aliedustettuihin ryhmiin ja joilla on vaikeuksia suoriutua opinnoistaan. Tavoitteena on, että jokaiselle opiskelijalle tarjotaan hänen tarvitsemansa opetus, ohjaus ja muu tuki siten, että keskeyttäminen vähenee ja oppimistulokset paranevat etenkin aiemmin heikommin suoriutuneiden osalta. Rahoituksella kehitetään myös tukitoimia oppivelvollisuuden suorittamiseen sekä tuetaan uuden tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen käyttöönottoa.

Tietovarastointi ja raportointi (Strategia) 1.6.2021-31.12.2022

Strategiarahoituksella kehitetään koulutuksen järjestäjien toimintatapoja, kyvykkyyttä ja työkaluja tiedon parempaan tuottamiseen ja hyödyntämiseen toiminnanohjauksen ja päätöksenteon tukena. Tavoitteena on parantaa käytettävissä olevan tiedon laatua ja tiedontuotannon luotettavuutta. Tietovarasto on nyt määritelty ja tavoitteena raportoida opettajien työaikoja sekä keittiölle ennustetta ruokailijamääristä. Lisäksi tietovarastoon tullaan viemään mm. talous- ja opiskelijatietoja ja raportoida näitä tiimeille Power Bi -raportointialustaa hyödyntäen.

8.3 Tavoitteiden toteutuminen

8.3.1 Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Talousarvion tavoitteet vuodelle 2021 rakennettiin oppilaitoksen strategiatyön tuloksena. Lähtökohtana on ollut jaottelu Euroopan laatujärjestelmärakenteen (EFQM) mukaan. Talousarvion strategiset tavoitteet ja mittarit on linjattu kuntayhtymätasolle ja pitävät sisällään sekä laadulliset, määrälliset että taloudelliset tavoitteet.

Koronapandemia on vaikuttanut tavoitteiden toteutumiseen. Joissakin mittareissa tavoitteet eivät ole toteutuneet, koska opetushenkilöstö ei ole päässyt työelämä- tai kansainvälisyysjaksoille suunnitellusti. Koronasta oli myös hyötyä: oppilaitos kehitti edelleen digitaalisia oppimisympäristöjä ja sähköisiä ratkaisuja siirtäen opetusta ja ohjausta ja muuta työtä verkkoon. Tästä on jatkossa selvää hyötyä ja tämä tukee osaltaan kuntayhtymän vastuullisuustavoitteitakin.

Oppilaitoksen opetus ja opetusjärjestelyt ovat laadukkaita: opiskelijapalautte vähintään 3,8.

- toteutui, palautteiden painotettu keskiarvo 4,3

75 %:lla valmistuvista opiskelijoista on tiedossa heti työ- tai jatko-opiskelupaikka

- Toteutui, tutkinnon suorittaneista työllistyneitä oli 82 % (OKM/Tilastokeskuksen tieto)

Opiskelijavuosimäärä vähintään 1130

Toteutunut opiskelijavuosimäärä oli 1344, joten tavoite ylitettiin. Opiskelijavuosien toteuma on esitetty tarkemmin kohdassa 8.3.4.

8.3.2 Strategisten tavoitteiden toteutuminen kuntayhtymätasolla

Oppimis- ja kasvunäkökulma	
Tiimiorganisaation toiminnan ja prosessien tukeminen: keskimäärin 2 valmennuspäivää/hlö	Toteutui. Vuoden aikana toteutettiin tiimikoh- taisia valmennuksia, tiiminvetäjille suunnat- tuja valmennuksia sekä koko henkilöstölle yhteinen valmennuspäivä.
Suunnitelma digitaalisen osaamisen, in- novaatioiden ja pedagogiikan yhdistämi- sestä laadittu	Toteutui, suunnitelma on laadittu.
Henkilöstön koulutus- tai benchmark- kauspäivät opetus- ja ohjaushenkilöstön osalta keskimäärin 3 pv/v ja muun henki- löstön osalta 2 pv/v	Toteutui. Toteuma oli opetushenkilöstön osalta 3,4 pv/v ja muun henkilöstön osalta myös 3,5 pv/v.
Työelämässä työskentelypäivät opetus- ja ohjaushenkilöstöllä 5 pv/vuosi	Pandemiatilanteen vuoksi ei toteutunut.
KV – työelämäympäristössä päiviä kon- sernitasolla 50 pv	20 henkilöä oli liikkuvuusjaksoilla ulkomailla ja päiviä kertyi konsernitasolla 90 päivää.
90 %:lla opetushenkilöstöstä on pedago- ginen pätevyys	Toteutui. Pedagoginen pätevyys oli 92 %:lla opetushenkilöstöstä.
Henkilöstön työtyytyväisyysmittaus 1 krt/v, vastausten keskiarvo (yleisarvo- sana) asteikolla 1-5 vähint. 3,8	Lähes toteutui. Henkilöstön työhyvinvointiky- selyn keskiarvo oli 3,7

Sisäisten prosessien näkökulma	
Tiimiorganisaation ydinprosessit ku- vattu	Osittain kuvattu
Jatkuvan haun mahdollistaminen ja kou- lutustarjonnan monipuolistaminen työ- elämän tarpeen mukaan: prosessiku- vaus laadittu ja uusia monialaisia koulu- tuksia 3 kpl	Toteutui.
Laatu -, turvallisuus ja ympäristöjohta- misen ydinprosessit kuvattuna uuden organisaation mukaisesti	Osittain kuvattu
Kestävän kehityksen sertifiointiin kuu- luva itsearviointi toteutettu	Oppilaitosten kestävän kehityksen sertifi- kaatti myönnettiin kuntayhtymälle 4.2.2021, itsearviointi suoritetaan vasta siitä vuoden päästä.
Robottiikan hyödyntäminen: kahden pro- sessin automatisointi toteutettu	Vuoden aikana toteutettiin työajanseuranta- raporttien jakelun automatisointi ja Hoxsin prosessiin liittyvä lisää automatisointi.
Tiedollajohtamisen välineet ovat tiimien käytössä	Tiimeille tuotetaan kuukausittain talous- opiskelija- ja työaika tietoja
Henkilöstöpalvelun ja työllisyydenhoi- don uudet prosessit kuvattu	Henkilöstöpalvelun ja työelämäpalveluiden keskeiset prosessit on kuvattu IMS-järjestel- mään.

Vastuullisuusmittarit on kuvattu	Toteutui. Vastuullisuuslupaukset ja -mittarit tehtiin yhdessä henkilöstön ja opiskelijoiden kanssa.
---	---

Asiakasnäkökulma	
Opiskelijapalautteen vastausten keskiarvo vähintään 3,8 (vastausprosentti vähintään 80 %)	Toteutui. Arvo-opiskelijapalautteiden keskiarvo oli 4,3 ja vastausprosentti 32%. Heikkoon vastausprosentti on vaikuttanut palautteiden automatisointi ja korona-aika.
Työelämäpalautte, vastausten keskiarvo vähintään 3,8	Toteutui. Työpaikkaohjaaja palautteiden keskiarvo oli 4,2 ja vastausprosentti 37%. Kysely otettiin käyttöön 1.7.2021.
Väyläopintoihin osallistuu vähintään 15 opiskelijaa	Toteutui. Vuoden 2021 aikana väyläopinnoissa oli yhteensä 17 opiskelijaa.
Taitajakisoihin osallistuu vähintään 8 opiskelijaa	Toteutui. 8 kilpailijaa, josta 3 finaalissa
Kansainvälisille jaksoille osallistuu vähintään 20 opiskelijaa	Toteutui. Yksi opiskelija oli ulkomailla ja 41 opiskelijaa osallistui viidelle eri virtuaalikursseille
Kaikki valmistuvat opiskelijat ohjautuvat oppilaitoksen urasuunnittelu- ja rekrytointipalveluihin	Toteutui perustutkinto-opiskelijoiden osalta, muilta osin palveluita kehitetään.
Eri alojen osaamista yhdistäviä koulutuksia on vähintään 10	Toteutui.

Taloudellinen näkökulma	
Tavoitteellisten opiskelijavuosien määrä 100%	Tavoite ylittyi. Tavoitteellisten opiskelijavuosien määrä oli 1215 ja toteuma oli 1344
Työllistyminen: 75%: lla valmistuvista opiskelijoista työllistyy heti	Toteutui, tutkinnon suorittaneista työllistyneitä oli 78% (työllinen/työllinen opiskelija) (OKM/Tilastokeskuksen tieto)
Siirtyminen korkea-asteelle: 5 % valmistuvista pt-opiskelijoista pääsee jatko-opintoihin korkea-asteelle	Jatko-opintoihin tutkinnon suorittaneista siirtyi 4% (OKM/Tilastokeskuksen tieto)
Läpäisyaste on vähintään 70 %	Toteutui. Opinnot aloitti 1054 opiskelijaa ja valmistui 785 opiskelijaa (tutkinnot+osatutkinnot). Läpäisyaste 74%
Negatiivinen keskeyttäminen enintään 3% vuodessa	Ei toteutunut, negatiivinen keskeyttäminen 7,14 %. Oppivelvollisten osalta ei syksyllä 2021 yhtään keskeyttänyttä.
NY yrittäjien määrä, osuuskuntaan osallistuneiden opiskelijoiden määrä 20	Toteutui, yhteensä 22. 3 NY-yritystä ja 3 NY-yrittäjää ja lisäksi Prome-opiskelijoita mukana oli 6 yritystä ja 13 opiskelijaa Osuuskunnan toiminnassa on 9 jäsentä Syksyn selvitystilassa ei tullut uusia jäseniä, siksi lukema hieman alhaisempi vuoteen 2020 verrattuna.
Tulosaluekohtaisten toimintakatteiden noudattaminen	Toteutui pääsääntöisesti.
Poistot tulee kattaa toimintakatteella ja investointivarausten purkamisella	Toteutui

8.3.3 Strategisten tavoitteiden toteutuminen

8.3.3.1 Koulutus

Koulutuksen tulosalueen keskeisenä tavoitteena koulutuskokonaisuuden pitäminen tasapainossa rahoituksen mukaisesti. Strategiset tavoitteet vuodelle 2021 olivat seuraavat:

- Riittävä opiskelijamäärä
- Tutkintotavoitteiset koulutukset strategisesti valittuja ja vetovoimaisia
- Opiskelijoiden koulutuksen ja tuen järjestäminen laadukkaasti, jotta tutkintotavoitteet täyttyvät ja osaamisella pääsee eteenpäin
- Koulutuksen järjestäminen ympärivuotisesti hallitusti
- Suorite- ja vaikuttavuusrahoituksen asettamiin tavoitteisiin pääseminen
- Opetus- ja ohjaushenkilöstön osaamisen kehittäminen (opettajat ja ohjaajat)

Opiskelijatyövuosimäärän toteuma oli 1344 opv, mikä ylitti tavoitteen 1130. Vetovoiman varmistamiseksi koulutustarjontaa uudistettiin rakentamalla yksilöllistä oppimista mahdollistavia opintopolkuja tutkintojen välillä, kuten rakentamisen ja sähkön osalta. Työvoimakoulutustarjontaa on suunniteltu huomioiden työelämästä saadut työvoima- ja osaamistarpeet. Ohjauksen ja tuen lisäämiseksi on kehitetty uusia muotoja esim. yhteisten tutkinnon osien pajat ja ammatilliset pajat. Lisäksi on kehitetty yksilöllisiä opintopolkuja, kuten yrittäjyyspolkua. Myös laajennettu HOKS-keskustelu otettiin käyttöön.

Koulutusta järjestetään ympärivuotisesti. Hakujaksot on vakiinnutettu ja joustavaa aloittamista on tehostettu. Yto-jaksoja kehitettiin edellisvuoden kokemuksien pohjalta ja ydinmoduuleja kehitettiin jatkuvan haun ja TE-opiskelijoiden hyödyksi. Myös kesäkurssija on lisätty ja porrastettu opettajien kesäajan vapaajaksojen mukaan. Kesällä mahdollistettiin mm. näyttöjen suorittaminen ja toteutettiin rästäpajoja. Myös resursointitiimin työtä kehitettiin ja koulutussisältöjä yhdisteltiin mahdollisuuksien mukaan.

Suorite- ja vaikuttavuusrahoituksen asettamiin tavoitteisiin pääsemisen edistämiseksi vahvistettiin ammattikorkeakoulu yhteistyötä Hamk:n kanssa. Laurea ammattikorkeakoulun kanssa käynnistettiin yhteistyö väyläopintojen ja kurkistuskurssien muodossa. Opiskelijoiden etäopiskelua on tuettu digituella sekä tarjoamalla opiskelijoiden käyttöön tietokoneita ja muita harjoitusvälineitä. Lisäksi ItsLearning -oppimisympäristön käyttöä opetuksessa on vahvistettu.

Opetus- ja ohjaushenkilöstön osaamisen kehittämistä tuettiin tiimivalmennuksilla ja työnohjauksella. Pandemiatilanne esti tavoitteeseen pääsemistä työelämäjaksopäivien osalta. Työelämäjaksopäiviä kertyi vuoden aikana yhteensä 96 päivää. Digiportaat -koulutus järjestettiin etäopetuksen ja Its Learning -oppimisalustan käytön tueksi. Lisäksi järjestettiin pakopeli koulutus, opetus- ja ohjaushenkilöstön infoja (5), oppivelvollisuusinfo sekä Wilma-, Populus-, ItsLearning- ja muita järjestelmäpajojatarpeen mukaan ja vertaispajoja kuukausittain. Vertaisarviointi suoritettiin ProMaku-tiimissä.

8.3.3.6 Opiskelijapalvelut

Opiskelijapalvelut on moniammatillinen tulosityksikkö, jonka tarkoituksena on tuottaa opiskelijoille sellaisia palveluita, jotka auttavat ja tukevat heidän kehittymistään ja opintojensa edistymistä niin, että lopputuloksena on hitaammin tai nopeammin valmistunut ylpeä ammattiosaaja omalla alallaan. Opiskelijapalveluissa toimitaan opiskelijan etu edellä ja useimmiten työskennellään moniammatillista yhteistyötä tehden niin sisäisissä kuin ulkoisissakin verkostoissa. Opiskelijapalveluiden kokonaisuuteen kuuluvat seuraavat osa-alueet: hakijapalvelut, opinto-ohjaus, erityinen tuki, valmentava koulutus, opiskeluhuolto ja asuntolatoiminta.

Organisaatiomuutoksen myötä hakijapalveluihin saatiin koulutussihteeri, joka pääasiallisesti huolehtii Wilmassa jatkuvan haun kautta tulevista hakijoista sekä kortti- ja lyhytkoulutusten prosessista. Hän ottaa yhteyttä hakijoihin ja toimii yhteistyössä opinto-ohjaajien ja osaamisen tiimien kanssa niin, että

hakijat saadaan mahdollisimman nopeasti haastatteluun ja opiskelijoiksi, jos edellytykset opiskeluun täyttyvät.

Opinto-ohjauksen ja yleensäkin ohjauksen merkitys on korostunut koronan aikana. On huomattu, että tarvetta on ryhmämuotoiselle ohjaukselle enemmän kuin ennen koronaa. Tämä on tullut esille myös opiskelijoiden keskustelutilaisuuksissa ja palautteissa. Ryhmämuotoinen ohjaus toteutetaan opo-tunteina eri aihealueista ja sitä vahvistetaan ja prosessoidaan edelleen vuonna 2022. Opinto-ohjaajat ovat omassa tiimissään jakaneet aihealueita omien vahvuksiensa ja asiantuntemuksensa mukaisesti niin, että opiskelijat saivat mahdollisimman merkityksellistä ohjausta.

Erityisen tuen yhteistyötiimi jakautuu ydintiimiin ja pooliin. Ydintiimi huolehtii erityisen tuen kokonaisuuden koordinoinnista, lähtötasotestauksista ja myös omalta osaltaan käytännön työn tekemisestä osaamisen tiimeissä. Poolin muodostavat osaamisen tiimien erityisestä tuesta vastaavat (ERVA). He vastaavat osaamisen tiimeissä erityisen tuen käytännön toteutumisesta eri menetelmiä käyttäen. Tavoitteena jatkossa on, että jokaisessa osaamisen tiimissä olisi vähintään yksi erityisopettajaksi koulututtunut. Tämän tavoitteen osalta tilanne näyttää hyvältä, koska useampi opettaja on hakeutunut tai hakeutumassa erityisopettajaopintoihin. Erityisen tuen tiimi on saanut KARVI:n kyselyn pohjalta selkeät kohteet, joita oppilaitoksen toiminnassa pitää kehittää erityisen tuen osa-alueella.

Valmentava koulutus (VALMA) antaa mahdollisuuden pohtia omaa ammatinvalintaa ja mahdollistaa tutustumiset eri ammattialoille, työpaikoille tai toisiin oppilaitoksiin. Elokuussa 2021 aloitti muutaman vuoden tauon jälkeen ryhmämuotoinen nuorten VALMA-koulutus, mihin pystyi hakemaan jo yhteishaun kautta. Toki enemmän opiskelijoita on tullut jatkuvan haun kautta. Aikuisten ja maahanmuuttajien VALMA-koulutus on ollut hyvä väylä kotoutumiskoulutuksen opiskelijoille. Heillä on tätä kautta hyvä mahdollisuus edetä opintopolullaan kohti tutkintokoulutusta yksilöllisten tarpeiden mukaisesti.

Asuntolatoiminta vertaisarvioitiin loppuvuodesta 2021. Arvioinnissa käytettiin VeKe-työkalua, joka toi hyvin esille asuntolatoiminnan eri aspektit. Jatkossa on hyvä myös itse käyttää tätä mallia, kun arvioidaan asuntolatoiminnan onnistumista. Asuntolapaikat (47) ovat olleet koko ajan täynnä ja myös ylipaikoilla on ollut asukkaita lähes koko vuoden ajan.

FSHKY:n tuottama opiskelijahuolto kuuluu toiminnallisesti opiskelijapalveluihin. Kuraattori- ja psykologipalvelut sekä terveydenhoitaja- ja lääkäripalvelut toimivat kiinteässä yhteistyössä opiskelijoiden arjessa ja yhteistyössä oppilaitoksen henkilöstön kanssa tehden yksilökohtaisen opiskeluhuollon lisäksi myös yhteisöllistä opiskeluhuoltoa.

Oppilaitoskohtainen opiskeluhuoltoryhmä järjestäytyi uudelleen elokuussa 2021. Ryhmään kuuluvat rehtori, opiskelijapalveluiden johtaja, kuraattorit, opinto-ohjaaja ja erityisopettaja. Opiskelija- ja huoltajaedustus on ryhmässä tilanteen ja aiheen mukaan. Tämä ryhmä edesauttaa yhteisöllisen opiskeluhuollon toteutumisesta oppilaitoksessa ja toimii yhteistyössä hyvinvointitiimin, tutoreiden ja yhteisökoordinaattorin kanssa.

8.3.3.7 Elinvoima ja työelämäpalvelut

Työelämäpalvelut

Vuoden 2021 alussa aloitti uusi työelämäpalveluiden tiimi, jonka tehtävänä on koordinoita ja kehittää työelämäyhteistyötä sekä Faktian toimintaa yhteistyössä osaamisen tiimien kanssa. Työelämäpalveluiden tiimi on tuottamassa monipuolisia koulutus- ja valmennuspalveluita yhdessä osaamisen tiimien kanssa. Tiimin vastuulla on myös yhteistyö ELY-keskusten ja TE-toimistojen kanssa sekä työvoimakoulutusten koordinointi. Osaamisen tiimien kanssa tehdään yhteistyötä myös työelämälle ja yrityksille suunnattujen tapahtumien järjestämisessä. Myös Faktian tuottamat henkilöstövuokrauspalvelut ovat osa työelämäpalveluiden toimintaa. Jobparin asema LHKK:ssa saatiin vakiinnutettua jo ensimmäisen varsinaisen toimintavuotensa aikana ja mahdollisti henkilöstövuokrauksen mahdollisuuksien hyödyntämisen myös opiskelijoiden työllistymisen sekä oppisopimusten väylänä.

Työelämäpalveluiden tiimin vuosi koostui monipuolisten koulutus- ja valmennuspalvelujen tuottamisesta ja kehittämisestä sekä henkilöstöpalveluiden konkreettisesta linkittämisestä kuntayhtymän toimintaan. Osaamisen tiimien kanssa työelämäpalvelut tekivät monenlaista yhteistyötä niin koulutuksien, tilaisuuksien kuin tapahtumienkin saralla koronatilanteesta huolimatta. Työelämäyhteistyötä vahvistettiin vuoden aikana eri tavoin. Yrityskäyntejä tehtiin siinä määrin, kun yritykset ottivat vastaan pandemia-aikana. Yrityksille suunnattuja tapahtumia jouduttiin epidemian vuoksi peruuttamaan, mutta yhteistyö on ollut aktiivista ja laadukasta virtuaalisin keinoin. Monet työelämäyhteistyön tilanteet ja osa koulutuksista siirrettiin verkkototeutuksiin, jolloin digiteknologian osaaminen vahvistui tiimissä edelleen. Työelämäpalveluiden tiimi toimi aktiivisesti myös eri verkostoissa: mm. Forssan yritystiimi, Team Finland Häme, Hämeen kauppakamari, Elintarviketeollisuusliitto, Lihakeskusliitto, Leipuriliitto.

ELY- ja TE-palveluiden kanssa tehty yhteistyö on vuoden aikana kehittynyt ja vahvistunut. Opiskelijapulasta huolimatta saatiin toteutettua useita työvoimakoulutuksia. Yhteishankintakoulutusten ja valmennusten osalta on hankittu uusia asiakkuuksia ja saatu onnistuneita toteutuksia. Yhteishankintakoulutuksen mahdollisuudet ovat vakuuttaneet seudun yritykset ja koulutusten vaikuttavuus on ollut erinomaista. Maahanmuuttajakoulutukset jatkuivat vakiintuneella toimintatavalla ja myös asiakasrahoitteisia valmennuksia toteutettiin eri kokoisten asiakasyritysten kanssa.

Faktian toiminnan osalta työelämäpalvelut oli kehittämässä yhtiön brändiä ja markkinointia. Faktian verkkosivusto päivitettiin ja näkyvyyttä sosiaalisen median kanavissa vahvistettiin. Faktialle myönnettiin vuoden aikana Yhteiskunnallinen yritys -merkki. Yhteiskunnallinen Yritys -merkki kertoo, että yritys on perustettu yhteiskunnallista tarkoitusta varten ja voitosta suurin osa kanavoituu yhteiskunnalliseen hyvään. Yhtiölle myönnetty merkki kytkeytyy myös vahvasti kuntayhtymäkonsernin vastuullisuustavoitteisiin.

Ruokapalvelut

Ruokapalveluiden vuotta väritti korona ja ketteryyttä vaadittiin nopeasti muuttuvissa tilanteissa. Oppilaitoksen etätyöaikana opiskelijoille jaettiin itse valmistettuja ruokapaketteja yhteistyössä vahtimestarin ja kiinteistöhuollon kanssa. Aktiivin kanssa aloitettiin yhteistyö ja nyt ruokapalveluissa käy myös avo-työntekijä. Työelämässä työskentelypäivät jäivät pandemiatilanteen vuoksi. Kansainvälistymiseen liittyen tehtiin Pro Maku tiimin kanssa yhteistyötä Slovenian Celjestä olevan yhteistyöoppilaitoksen kanssa.

Lähiruuan hankintaan panostettiin ja kaikki ruokapalveluissa käytetty tuore jauheliha on lähiruokaa Pajjan tilateurastamolta. Myös lähellä tuotetun perunan määrää on lisätty ruuanvalmistuksessa. Iso muutos puhtaanapitoon on Ownwell-puhdasveden käyttöönotto keittiön siivouksessa.

Digitaalisuutta on lisätty strategian mukaisesti. Ruokaohjeita seurataan nykyisin tabletilla ja asiakkaita tiedotetaan digitaalisen näyttötaulun avulla. Tämän myötä myös vastuullisuusasioita on saatu paremmin esille. Laitteiden käytöstä on tehty 360-kameran avulla thinglink-opastusvideoita yhteistyössä media-alan ja HAMK:n kanssa. Lisäksi opiskelijoiden osallistaminen on aloitettu eri alojen toiveruokapäivien avulla.

Kiinteistöpalvelut

Kiinteistöpalveluiden esimiehenä aloitti vuoden alussa uusi kiinteistöpalveluesimies. Alkuvuosi oli haastava, kun tiimissä perehdyttiin uusiin asioihin ja erilaiset asiat vaativat paljon selvittelytyötä. Tiimiorganisaatio kuitenkin auttoi asiassa ja vastuuta oli luonnollista jakaa tiimin sisällä.

Tiimin keskeisimpiä tavoitteita olivat kestävään kehitykseen panostaminen ja palvelupyyntöihin nopeampi reagoiminen. Isoa roolia näytteli myös Motivan energiatehokkuushankkeen edistäminen. Siivous-

palveluissa tehtiin merkittävä panostus kestävän kehityksen eteen, kun päätettiin ottaa Ownwell kemiikaaliton siivousmenetelmä käyttöön. Sama menetelmä tuli myös ravintola- ja ruokapalveluille. Palvelu-
pyyntöjen vastaus- ja toiminta-ajat ovat nopeutuneet ja asiakaspalaute on ollut positiivista. Energiateg-
hokkuushankkeen vaiheet 1 ja 2 vietiin läpi onnistuneesti kesän ja syksyn aikana. Teknologian puolella
paranneltiin kameravalvontajärjestelmää. Tiimiorganisaatioon siirtyminen aiheutti myös lukuisan mää-
rän erilaisia kaapelinvetoja, joissa tehtiin yhteistyötä sähköalan kanssa ja sähkön opiskelijoista oli
työssä suunnaton apu. Kiinteistöpalvelut ottivat myös lukuisan määrän opiskelijoita/työssäoppijoita eri
aloilta harjoitteluun niin kiinteistö- kuin siivouspuolellekin.

Koronan vaikutus näkyi varsinkin siivouspalveluissa, kun siivouksen tasoa ja siivouskertojen määrä
esimerkiksi luokissa on haluttu nostaa. Sulkujen ja etätöiden aikana on eri tilojen siivous ollut helpom-
min järjestettävissä, mutta kampuksen pyöriessä täydellä volyyymilla, on siivouksen ollut haasteellista
käydä erilaisia tiloja läpi tiukalla aikataululla. Vuosi 2021 oli kaikinensa kuitenkin kiinteistöpalveluiden
näkökulmasta onnistunut.

Kuntayhtymän palvelut

Talous- ja henkilöstöhallinnon sekä kuntayhtymän hallintopalvelut tuotetaan Avain-tiimissä. Tiimin tar-
koituksena on myös tukea organisaation muita tiimejä taloushallinnon, henkilöstöhallinnon ja tiedon-
hallinnan osalta. Myös kuntayhtymän neuvonta on osa tiimin palveluita. Vuoden 2021 aikana Avain-
tiimissä toteutettiin ulkoisen raportoinnin edellyttämä palveluluokkaseuranta eri ohjelmiin. Lisäksi ta-
loushallinnossa otettiin käyttöön automatisoitu talousraportointi Valtiokonttorin seurantarpeisiin.

Tiimin jäsenet ovat perehdyttäneet muita tiimejä taloushallintoon, hankintoihin, tiimiytymiseen ja esi-
merkiksi työajan seurantaan liittyvissä asioissa. Tiimeille kehitettiin talousseurannan välineitä, opiske-
lijatyöpäiväseuranta ja luotiin pohja talousarvion valmistelulle tiimeissä. Hankinta-asiat keskitettiin uu-
dessa organisaatiossa Avain-tiimissä toimivalle hankintakoordinaattorille. Hankintakoordinaattori on
perehdyttänyt ja neuvonut tiimejä hankinta-asioissa ja -prosesseissa. Neuvonnan toimintaa selkeytet-
tiin siirtämällä palvelupiste lähemmäs ulko-ovea. Uusia haasteita tiimin taloushallintoon toi henkilöstö-
vuokrauksen liittäminen Faktian toimintaan.

Henkilöstöhallinnossa otettiin käyttöön tiimikohtaiset kehityskeskustelut, joissa on yhdessä kehitetty
tiimien toimintaa. Vuosityöajan soveltamisohje päivitettiin vastaamaan tiimiorganisaatiota, tasa-arvo-
suunnitelma on päivitetty yhdessä työryhmän kanssa ja perehdyttämisen kehittäminen on aloitettu.
Työsuojelun osalta päivitettiin turvallisuussuunnitelma ja toteutettiin poistumisharjoitus. Lisäksi on
aloitettu tiimien turvallisuusvastaavien työ.

KEVA:n kehittämishankkeen avulla on tiimeille voitu tarjota enemmän keinoja työssäjaksamisen on-
gelmiin ja tukea tiimin yhteisiin kehittämiskohteisiin. Hankkeen avulla tullaan vahvistamaan toimintata-
paa, joka mahdollistaa paremmin tuen yksilötasolla. Muutos tiimiorganisaatioksi on myös suuri muu-
tos yksilön näkökulmasta. Varmistamalla yksilökohtaista tukea hankkeen avulla, tuemme henkilöstön
työssäjaksamista ja vähennämme työkyvyttömyysriskiä. Työterveyshuolto on asiantuntijatukena tiiviin
yhteistyön kautta.

8.3.3.8 Markkinointi ja viestintä

Vuoden aikana markkinointia monipuolistettiin eri medioita hyödyntäen. Näkyvyyttä lisättiin erityisesti
sosiaalisessa mediassa. Tulokset näkyivät konkreettisesti mm. opiskelijahankinnassa, esimerkiksi
vammaisalan koulutusten maksettu näkyvyys osoittautui erittäin onnistuneeksi. Markkinoinnissa lisättiin
myös systemaattisuutta, kirkastettiin eri markkinointikanavien rooleja, luotiin toimintamalli sisällöntuo-
tannolle, otettiin ensiaskeleet markkinoinnin sekä opiskelijahankinnan prosessien kehittämisessä ja
aloitettiin markkinoinnin automatisointityö. Tämän myötä markkinointi digitalisoitui entisestään. Ympä-
ristön muutosten vuoksi myös lähes kaikki tapahtumat siirtyivät verkkoon. Oppilaitoksessa järjestettiin

mm. virtuaaliset avoimet ovet reksin kyselytunteineen sekä streamattu kevätjuhla. Lisäksi virtuaalisesti osallistuttiin Tekijä -tapahtumaan sekä Taitaja -semifinaaleihin. Opiskelijahankinnan tueksi toteutettiin uudenlaisia digitaalisia ratkaisuja, kuten 360-teknologiaa hyödyntävä virtuaalinen FAI tour -esittelykierros.

Vuoden aikana sekä henkilökuntaa että opiskelijoita osallistettiin markkinointityöhön, jonka ansiosta markkinoinnissa näkyi entistä enemmän oppilaitoksen aito arki. Tämä tuo oppilaitosta lähemmäs seuraajia ja sitouttaa heitä paremmin, luo oikeanlaista mielikuvaa ja kehittää oppilaitoksen imagoa. Opiskelijat ja henkilökunta pääsivät myös osallistumaan brändinkehitystyöhön sekä suunnittelemaan konkreettisia markkinoinnin toimenpiteitä, kuten yhteishakumarkkinoinnin mainostuotteita. Sisällöntuotannossa vastuuta annettiin enemmän tiimeille, ja sen myötä otettiin käyttöön verkostomainen markkinoinnin johtamisen malli. Osallistavalla brändityöllä kirkastettiin LHKK:n, Fain ja Faktian brändirooleja ja luotiin organisaatiolle brändiarkkitehtuuri. Lisäksi oppilaitoksen opiskelijatöitä tuotteistettiin yhteistyössä tiimien kanssa, tavoitteena on yhtenäinen FAI tuoteperhe.

Viestinnän kehittämistyössä keskityttiin sisäisen viestinnän kokonaisvaltaisen uudistuksen suunnittelu- ja valmistelutyöhön (nykytila-analyysi, palvelumuotoilu, kehittämissuunnitelma). Sen tuloksena syntyi sisäisen viestinnän kehittämisen tiekartta, jonka täytäntöönpano aloitettiin heti vuoden 2022 alussa. Lisäksi vuoden aikana kehitettiin sidosryhmäviestintää, jonka keskiössä oli erityisesti oppilaitoksen vastuullisuusviestintä. Vastuullisuustyölle laadittiin oma viestintäsuunnitelma sekä viestintäpaketti videoineen ja laskeutumissivuneen. Myös opiskelijaviestintää kehitettiin.

8.3.4 Opiskelijamäärätavoitteiden toteutuminen

Opiskelijavuosimäärän osalta talousarvion tavoitteena oli kokonaisuudessaan 1304 opiskelijavuotta. OKM:n suoritepäätöksessä koulutuskuntayhtymän tavoitteelliset opiskelijavuodet olivat 1205 (painotettuna 1215). Loppuvuonna saadulla lisäsuoritepäätöksellä kuntayhtymälle myönnettiin 17 opiskelijavuotta lisää.

Tavoitevuosimäärät suunniteltiin perustutkinto ja lisäkoulutustasolle. Työvoimakoulutukseen ei asetettu erillistä tavoitetta, mutta OKM:n päätöksen mukaan työvoimakoulutukseen oli osoitettu tavoitteellisista opiskelijavuosista 90 vuotta. Opiskelijavuosien toteuma oli 1344 vuotta. Talousarviossa tavoitteena ollut opiskelijavuositavoite ylitettiin 40 vuodella.

Asuntolamajoituksessa olevien opiskelijoiden osalta opiskelijavuosia kertyi 13 vuoden 2021 aikana. Eri-tyistä tukea tarvitsevien opiskelijoiden osalta painotettuja opiskelijavuosia kertyi 51. Erityisopetuksen opiskelijavuodet sisältyvät alojen toteutuneisiin opiskelijavuosimääriin.

OPISKELIJAVUOSIEN TOTEUTUMINEN 2021	Talousarvio 2021	Toteuma 2021
Painotetut opiskelijavuodet yhteensä	1 304	1 344
Auto, logistiikka, nosturi		
Autoalan pt	49	55
Logistiikan pt	119	124
Talonrakennusalan at	37	16
Maanrakennusalan at	3	16
yhteensä	208	211
Rakennus, pinta, sähkö		
Rakennusalan pt	59	67
Talonrakennusalan at	5	1

Pintakäsittelyn pt	26	29
Sähkö- ja automaatiotekniikan pt	62	55
Sähkö- ja automaatioalan at	6	1
yhteensä	158	153

Kone- ja tuotantotekniikka, tekninen suunnittelu

Kone- ja tuotantotekniikan pt	69	78
Teknisen suunnittelun pt	3	18
yhteensä	72	96

Talotekniikka, kiinteistö, puhdistus

Talotekniikan pt	46	48
Puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan pt	48	41
Puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan at	55	23
yhteensä	149	113

Ravintola ja elintarvike

Ravintola- ja catering-alan pt	43	69
Ruokapalvelujen at	13	8
Erytisruokavaliopalvelujen eat	0	0
Majoitus- ja ravitsemisalan eat	2	1
Elintarvikealan pt	41	38
Elintarvikejalostuksen at	0	2
Elintarviketeollisuuden at	35	19
Leipomoalan at	2	4
yhteensä	136	141

Liiketoiminta

Liiketalouden pt	74	85
Lähiesimiestyön at	17	9
Johtamisen ja yritysjohtamisen eat	6	6
Liiketoiminnan at	9	12
Yrittäjän at	13	13
yhteensä	119	124

Media ja tieto- ja viestintäteknikka

Media-alan ja kuvallisen ilmaisun pt	46	93
Media-alan at	15	13
Tieto- ja viestintäteknikan pt	66	79
yhteensä	127	185

Sosiaali- ja terveysala

Sosiaali- ja terveysalan pt / lähihoitaja	138	132
Sosiaali- ja terveysalan pt / ensihoitaja	26	25
yhteensä	164	157

Kasvatus ja ohjaus

Kehitysvamma-alan at	3	3
Kasvatus- ja ohjausalan at	26	32
Kasvatus- ja ohjausalan erikoisammattitutkinto	3	0
Vanhustyön erikoisammattitutkinto	5	1
Kuntoutus-, tuki- ja ohjauspalveluiden eat	14	34
yhteensä	51	69

Keramiikka, kosmetologit, matkailu, luonto ja ympäristö

Taideteollisuuden perustutkinto	44	34
Kauneudenhoitoalan pt	8	9
Matkailualan pt	15	5
Luonto- ja ympäristöalan pt	4	1
yhteensä	71	49

Laajennettu oppisopimus

Laajennettu opso perustutkinto	7	8
Laajennettu opso at/eat	12	13
yhteensä	19	20

Valma	30	26
-------	----	----

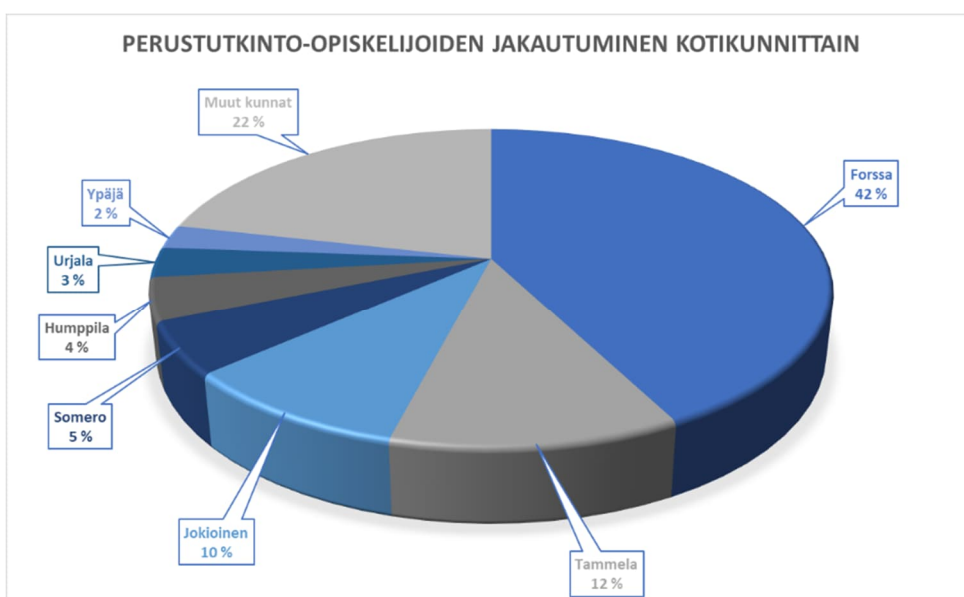
YHTEENSÄ **1 304** **1 344**

Perustutkinto-opiskelijat

Yhteishaussa perustutkintokoulutukseen ensisijaisesti pyrkineiden määrä nousi edellisestä vuodesta n. 10 %. Elokuussa perustutkintokoulutuksen aloitti 331 opiskelijaa. Muuna ajankohtana vuoden aikana perustutkintokoulutuksen aloitti 290 opiskelijaa.

Perustutkinto	Yhteishaussa ensisijaisesti pyrkineet 2020	Yhteishaussa ensisijaisesti pyrkineet 2021	Yhteishaussa hyväksytyt opiskelijoita 6/2021	Aloittaneet opiskelijat (yhteis- ja jatkuva haku)8/2021
Autoalan perustutkinto	20	21	20	21
Logistiikan perustutkinto	28	20	20	20
Kone- ja tuotantotekniikan perustutkinto	12	7	8	10
Kone- ja tuotantotekniikan perustutkinto/Karkkila	10	-	-	-
Talotekniikan perustutkinto	13	15	17	18
Teknisen suunnittelun perustutkinto	1	2	3	9
Sähkö- ja automaatioalan perustutkinto	28	32	22	24
Rakennusalan perustutkinto	21	30	35	38
Pintakäsittelyalan perustutkinto	12	8	7	7
Ravintola- ja catering-alan perustutkinto	4	3	4	6
Elintarvikealan perustutkinto	5	7	8	18

Liiketoiminnan perustutkinto	13	22	27	33
Tieto- ja viestintätekniikan perustutkinto	16	22	21	26
Sosiaali- ja terveysalan perustutkinto	26	24	19	23
Sosiaali- ja terveysalan perustutkinto, perustason ensihoidon osaamisala	12	14	11	16
Kauneudenhoitoalan perustutkinto	-	0	0	11
Taideteollisuusalan perustutkinto	4	3	3	16
Media-alan ja kuvallisen ilmaisun perustutkinto	8	17	17	17
Puhtaus- ja kiinteistöpalvelujen perustutkinto	1	1	0	2
Matkailualan perustutkinto	1	0	0	3
Ammatilliseen koulutukseen valmentava koulutus		11	13	13
Yhteensä:	235	259	255	331

Lisäkoulutusopiskelijat

Lisäkoulutuksessa aloitti vuoden 2021 aikana yhteensä 433 opiskelijaa.

Auto, logistiikka, nosturi

Maarakennusalan ammattitutkinto	133
Talonrakennusalan ammattitutkinto	30

Talotekniikka, kiinteistö, puhdistus

Puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan ammattitutkinto	35
---	----

Ravintola ja elintarvike

Elintarvikejalostuksen ammattitutkinto	2
Elintarviketeollisuuden ammattitutkinto	18
Leipomoalan ammattitutkinto	3
Leipomoalan erikoisammattitutkinto	2

Liiketoiminta

Johtamisen ja yritysjohtamisen erikoisammattitutkinto	21
Liiketoiminnan ammattitutkinto	26
Lähiesimiestyön ammattitutkinto	9
Yrittäjän ammattitutkinto	25

Media ja tieto- ja viestintätekniikka

Media-alan ammattitutkinto	16
----------------------------	----

Sosiaali-, terveys- ja kasvatustieteet

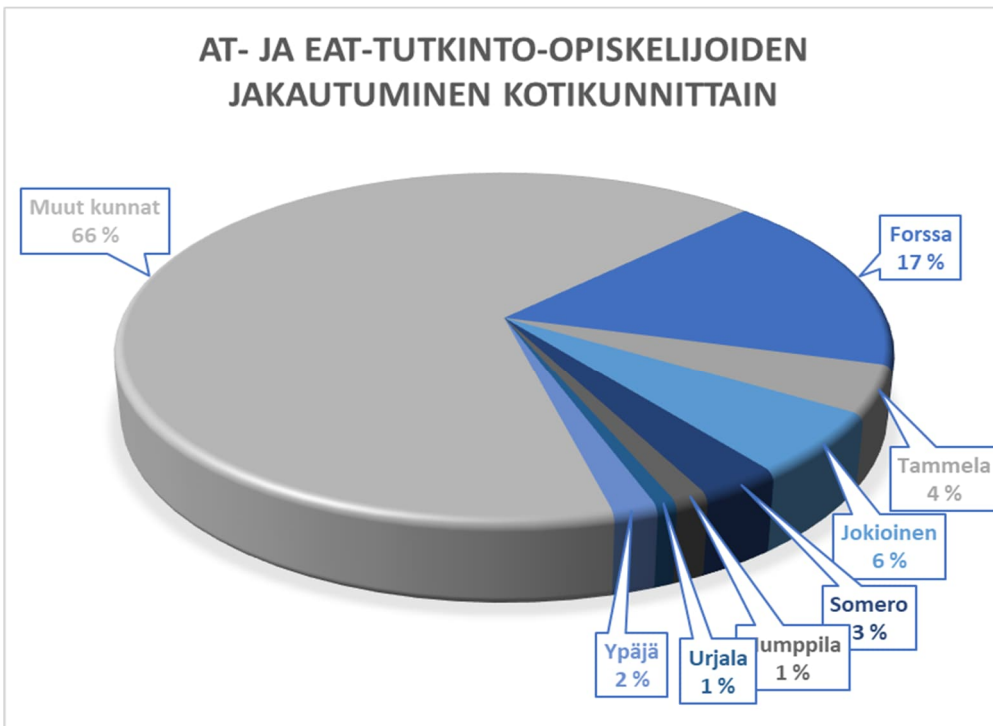
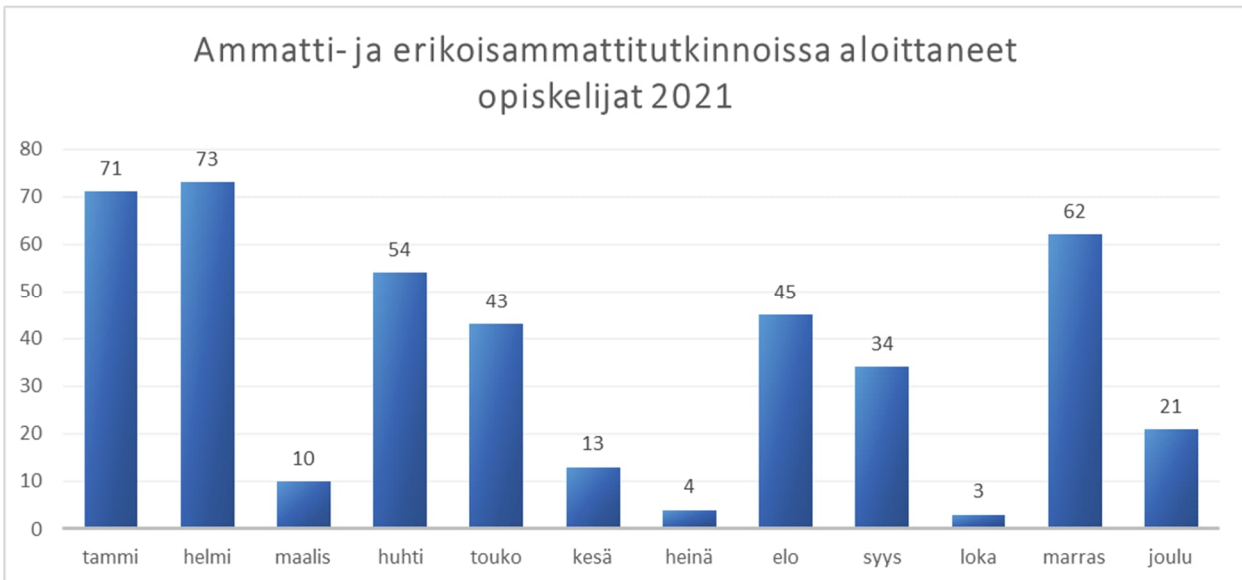
Vammaisalan ammattitutkinto	7
Kasvatus- ja ohjausalan ammattitutkinto	32
Kuntoutus-, tuki- ja ohjauspalvelujen erikoisammattitutkinto	54
Vanhustyön erikoisammattitutkinto	6

Laajennettu oppisopimus

Elintarvikealan erikoisammattitutkinto	5
Hieronnan ammattitutkinto	1
Liiketoiminnan ammattitutkinto	2
Liikunnan ja valmennuksen ammattitutkinto	2
Liikuntapaikka-alan ammattitutkinto	1
Talotekniikan ammattitutkinto	2
Talotekniikan erikoisammattitutkinto	1

yhteensä

433

Suoritetut tutkinnot

Suoritetut tutkinnot	2019	2020	2021
Perustutkinnot	429	251	267
Ammatti- ja erikoisammattitutkinnot	166	153	184
Yhteensä	595	404	451

8.4 Sitovat taloudelliset tavoitteet ja käyttötalouden toteutuminen

Käyttötalousoosassa esitetyt tulosaluekohtaiset toimintakatteet hyväksyttiin vuoden 2021 talousarvion tulosalueen sitoviksi määrällisiksi tavoitteiksi, joita ei saa ylittää. Näiden tavoitteiden toteutuminen on esitetty kohdassa 8.8 olevassa yhteenvedossa.

Vuoden 2021 tilikauden tulos oli – 69 059,76, mikä on talousarvioon nähden 175.000,- € parempi. Toimintatuottoihin on kirjattu 430.382,- € lisämääräraha ammatillisten opettajien ja ohjaajien resurssin lisäämisen sekä 107.000,- € koronavirusepidemian johdosta tarvittaviin tukitoimiin. Rahoitus on valtionosuusperusteinen, joten se tuli kirjata maksuvuoden tuloksi, vaikka rahoituksen käyttö kohdistuuakin pääasiassa vasta tuleville vuosille. Toisella lisäsuoritepäätöksellä kuntayhtymälle myönnettiin vielä vuoden 2021 lopussa 17 opiskelijavuoden lisäys tavoitteelliseen opiskelijavuosimäärään. Lisäyksen rahoituksellinen vaikutus oli 105.514,- €. Yhtiön toimintaan vaikutti edelleen koronapandemia ja konsernilaskutus jäikin 53.000,- euroa arvioitua vähäisemmäksi. Kokonaisuudessaan talousarvio ylitettiin toimintatuottojen osalta 44 000 eurolla.

Toimintakulujen osalta henkilöstökulut alittuivat hieman noin 0,2 prosentilla talousarvioon nähden. Toimintakulujen osalta talousarvio alitettiin 139.000,- eurolla.

Tulosalueiden toimintakatetavoitteet saavutettiin pääsääntöisesti. Opiskelijapalveluiden tulosalueen osalta toimintakatetavoitetta ei saavutettu. Tämä johtuu osittain loppuvuoden hanketyön kohdistuksista sekä osittain lisämäärärahalla palkatusta henkilöstöstä. Talousarvion muutoksen yhteydessä näitä palkkakustannuksia oli kohdennettu koulutuksen tulosalueelle, mutta käytännön toiminnan kannalta oli tarkoituksenmukaista kohdentaa lisäyksiä myös opiskelijapalveluiden tulosalueelle. Koko kuntayhtymän tasolla toimintakatetavoite kuitenkin saavutettiin.

Sitovaksi tavoitteeksi vuodelle 2021 asetettiin myös, että instituutin on kyettävä rahoittamaan käyttöomaisuuden vuotuispoistot toimintakatteella ja investointivaroilla. Toimintakate vuonna 2021 oli 804.447,36 euroa ja investointivaroja tuloutettiin 419.916,97 euroa. Suunnitelman mukaiset poistot olivat 872.818,22 euroa, joten tavoite saavutettiin.

Kuntayhtymän käyttötalouden toteutuminen tulosalueittain:

Tulosalue	TALOUSARVIOMUUTOS 2021			TILINPÄÄTÖS 2021			Ero talousarvioon
	Toimintatuotot	Toimintakulut	Tulosalueen toimintakate	Toimintatuotot	Toimintakulut	Tulosalueen toimintakate	
Konsernijohto	632 868	-2 649 696	-2 016 828	634 380	-2 649 888	-2 015 509	1 319
Elinvoima ja työllisyys	185 800	-2 491 017	-2 305 217	233 831	-2 442 552	-2 208 721	96 496
Koulutus	7 018 041	-7 385 483	-367 442	6 998 033	-7 241 921	-243 889	123 553
Opiskelijapalvelut	268 197	-650 566	-382 369	270 123	-743 706	-473 583	-91 214
Yhteensä	8 104 906	-13 176 762	-5 071 856	8 136 366	-13 078 067	-4 941 702	130 154
Kohdentamaton rahoitus			5 780 240			5 746 149	-34 091
Toimintakate			708 384			804 447	96 063
Rahoitustuotot ja -kulut			-1 096			-689	407
Käyttöomaisuuden poistot			-951 828			-872 818	79 010
Varausten muutos			397 154			419 917	22 763
Tilikauden ylijäämä			152 614			350 857	198 243

8.5 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

	Talousarvio 2021	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 1.1.2021- 31.12.2021	Poikkeama
Toimintatuotot	12 611 123	1 274 023	13 885 146	13 841 750	-43 396
Myyntituotot	12 150 450	1 008 049	13 158 499	13 158 547	48
Maksutuotot	9 700	0	9 700	29 344	19 644
Tuet ja avustukset	417 973	265 974	683 947	623 250	-60 697
Muut toimintatuotot	33 000	0	33 000	30 609	-2 391
Toimintakulut	-12 428 844	-747 918	-13 176 762	-13 037 303	139 459
Henkilöstökulut	-9 307 693	-82 256	-9 389 949	-9 370 358	19 591
Palvelujen ostot	-1 426 587	-309 296	-1 735 883	-1 556 553	179 330
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-1 149 542	-330 622	-1 480 164	-1 571 916	-91 752
Avustukset	-22 898	-12 100	-34 998	-25 471	9 527
Muut kulut	-522 124	-13 644	-535 768	-513 006	22 762
Toimintakate	182 279	526 105	708 384	804 447	96 063
Rahoitustulot ja -kulut	-1 096	0	-1 096	-689	407
Korkotuotot	0	0	0	0	0
Muut rahoitustulot	2 404	0	2 404	2 679	275
Korkokulut	0	0	0	0	0
Muut rahoituskulut	-3 500	0	-3 500	-3 368	132
Vuosikate	181 183	526 105	707 288	803 758	96 470
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-951 828	0	-951 828	-872 818	79 010
Tilikauden tulos	-770 645	526 105	-244 540	-69 060	175 480
Poistoerän lisäys (-) tai vähennys (+)	397 154	0	397 154	275 626	-121 528
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	144 291	
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	0	
Tilikauden ylijäämä (+)/alijäämä (-)	-373 491	526 105	152 614	350 857	198 243

8.6 Investointien toteutuminen

Investointiohjelma 2021	Talousarvio 2021	Talousarvio muutos	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuminen 2021
kp				
Siirrettävä 3D ohjauksen suuntauslaite 2001 Auto	23 000 €		23 000 €	21 930 €
Kuorma-auto, 3-akselinen 2002 Logistiikka	160 000 €		160 000 €	155 010 €
Ajoneuvo logistiikan ajo-opetukseen 2002 Logistiikka	30 000 €		30 000 €	0 €
Jalkalavakontti, 2 kpl 2002 Logistiikka	17 000 €		17 000 €	14 225 €
Vesileikkuri 2003 Metalli	100 000 €		100 000 €	99 900 €
Keramiikan polttouuni 2106 Artesaanit	11 000 €		11 000 €	8 065 €
Monitoimiuuni 2301 Elintarvike	25 000 €		25 000 €	22 760 €
Yleiskone 2301 Elintarvike	10 000 €		10 000 €	10 000 €
Yhdistelmäuuni 2901 Ruokapalvelut	20 000 €	4 000 €	24 000 €	23 590 €
Suunnitelma opetustilojen käytöstä- Teknii 2904 Kiinteistöt	10 000 €		10 000 €	336 €
Suunnitelma opetustilojen käytöstä- opetu: 2904 Kiinteistöt	10 000 €		10 000 €	2 016 €
C- ja D/E -rakennusten ilmastointi 2904 Kiinteistöt	90 000 €		90 000 €	5 050 €
G-rakennuksen auditorion peruskorjaus 2904 Kiinteistöt	190 000 €		190 000 €	144 291 €
Kokoustilaratkaisut 2904 Kiinteistöt	68 000 €	- 4 000 €	64 000 €	28 254 €
A-rakennuksen ilmastoinnin muutostyöt 2904 Kiinteistöt		90 000 €	90 000 €	9 909 €
Yhteensä	764 000 €	90 000 €	854 000 €	545 336 €

8.7 Rahoitusosan toteutuminen

Konsernitilin saldo on 31.12.2021 siirretty rahoista ja pankkisaamisista lyhytaikaisiin saamisiin, koska kuntayhtymän pankkitili kuuluu Forssa-konsernin konsernitilikokonaisuuteen.

	Talousarvio 2021	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteutuma 1.1.2021-31.12.2021	Poikkeama
Varsinainen toiminta ja investoinnit					
<u>Tulorahoitus</u>	<u>181 183</u>	<u>526 105</u>	<u>707 288</u>	<u>803 758</u>	<u>96 470</u>
Vuosikate	181 183	526 105	707 288	803 758	96 470
<u>Investoinnit</u>	<u>-764 000</u>	<u>-94 000</u>	<u>-858 000</u>	<u>-545 336</u>	<u>312 665</u>
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-764 000	-94 000	-858 000	-545 336	312 665
Rahoitusosuudet investointeihin	0	0	0	0	0
Käyttöomaisuuden myyntitulot	0	0	0	0	0
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettokassavirta	-582 817	432 105	-150 712	258 423	409 135
Rahoitustoiminnan kassavirta					
<u>Oman pääoman muutokset</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
<u>Lainakannan muutokset</u>					
Pitkäaikaisten lainojen muutokset	0	0	0	0	0
<u>Muut maksuvalmiuden muutokset</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>-257 823</u>	<u>-257 823</u>
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	0	0	0	767	767
Vaihto-omaisuuden muutos	0	0	0	184 132	184 132
Lyhytaikaisten saamisten muutos	0	0	0	-448 230	-448 230
Korottomien pitkä- ja lyhytaik. velkojen muutos	0	0	0	5 507	5 507
Rahoitustoiminnan nettokassavirta	0	0	0	-257 823	-257 823
Kassavarojen muutos	-582 817	432 105	-150 712	600	151 312

8.8 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

Valtionosuusrahoitus on kohdistettu koulutuksen kustannuspaikoille toteutuneiden opiskelijavuosien mukaisesti.

Tulosaluekohtaiset toimintakatteet	TA 2021	TA muutosten jälkeen	Toteuma 2021	Poikkeama
Konsernijohto	-1 673 696	-2 016 828	-2 015 509	1 319
Elinvoima ja työllisyys	-2 415 583	-2 305 217	-2 208 721	96 496
Koulutus	-559 316	-367 442	-243 889	123 553
Opiskelijapalvelut	-583 984	-382 369	-473 583	-91 214

Kuntayhtymän toimintakate yht.	182 279	708 384	804 447	96 063
--------------------------------	---------	---------	---------	--------

Käyttöomaisuuden vuotuispoistojen rahoitus

Toimintakate + investointivarausten tuloutus - käyttöomaisuuspoistot	-372 395	153 710	351 546	197 836
--	----------	---------	---------	---------

9 HENKILÖSTÖRAPORTTI

9.1 Forssan ammatti-instituutin henkilöstöpolitiikka

9.1.1 Henkilöstöstrategia

Koulutuskuntayhtymän henkilöstöstrategian painopisteet ovat hyvä työyhteisö sekä uudistuminen ja osaaminen. Asiantuntijaorganisaation menestymisen kannalta työyhteisötaidot, kuten työyhteisön jäsenten kyky avoimeen ja toista arvostavaan vuorovaikutukseen, ovat välttämättömiä. Koko henkilöstö on vastuussa hyvän työyhteisön rakentumisesta sekä oman työkykynsä ylläpidosta ja sen aktiivisesta kehittämisestä. LHKK:n menestyksen kannalta on tärkeää, että kaikkien osaaminen on ajan tasalla ja sitä hyödynnetään. Myös työssäjaksamisen kannalta on merkityksellistä, että ihminen kokee osavansa työnsä. Asiantuntijaorganisaatiossa keskeistä on myös innostus, joka tukee uudistumista.

9.1.2 Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus

Tasa-arvoinen oppilaitos ja työyhteisö rakennetaan kaikkien oppilaitoksen toimijoiden yhteistyöllä ja jokaisen vastuulla on tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteuttaminen. Kuntayhtymän tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelmassa on vuosille 2021 – 2023 asetettu henkilöstöä koskien seuraavat tavoitteet:

- Kaikilta samoissa tehtävissä toimivilta vaaditaan samat asiat.
- Lomien, perhevapaiden, palkallisten opintovapaiden ja sairaspöissaolojen yhdenvertainen käsittely.
- Kaikilla pätevilla hakijoilla on yhdenvertaiset mahdollisuudet tulla valituksi.
- Rekrytointiprosessissa ei syrjitä ketään ja moninaisuutta arvostetaan.
- Työntekijöillä on yhdenvertainen perehdyttämisprosessi, joissa huomioidaan yksilöiden tarpeet.
- Palkkaus ja työehdot ovat oikeudenmukaiset. Samasta ja samanarvoisesta työstä maksetaan sama palkka.
- Järjestelyvaraerät kohdennetaan oikeudenmukaisesti.
- Koko henkilöstöllä on mahdollisuus ammattitaidon ja oman työn kehittämiseen. Kehittämiseen varataan aikaa tasapuolisesti työtehtävien mukaan.
- Kaikkia kohdellaan yhdenvertaisesti ja oikeudenmukaisesti.
- Esimiehet osaavat ottaa monimuotoisuuden huomioon.
- Työtehtävät jaetaan tasapuolisesti niin, että ne vastaavat henkilöstön osaamista. Mahdollisia erityistarpeita pyritään ottamaan huomioon. Erilaiset elämäntilanteet otetaan huomioon mahdollisuuksien mukaan.
- Tasapuoliset työolosuhteet.

Tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta kuvaavia tekijöitä, kuten perhepoliittisten vapaiden käyttöä, sukupuoli- ja ikärakennetta, henkilöstön työtyytyväisyyspalautetta ja opiskelijoiden opiskelijapalautetta, seurataan vuosittain osana toimintakertomusta ja oppilaitoksen vuosikertomusta. Koulutuskuntayhtymässä on käytössä perehdytystyökalu Intro, jonka avulla perehdytys on yhdenvertaisempaa ja perehdytyksen etenemistä voidaan seurata.

Vuosittain on kartoitettu henkilöstön osalta:

- henkilöstön ikä- ja sukupuolirakenne
- palkat hinnoitteluryhmittäin
- miesten ja naisten palkkaerot
- Henkilöstön työtyytyväisyyskartoituksen tulokset
- Pulssikyselyn tulokset

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuustyöryhmä kokoontuu vuosittain käsittelemään henkilöstökyselyn ja opiskelijapalautteiden tuloksia sekä toimintakertomuksen koontitietoja. Samalla työryhmä päivittää tavoitteet kuluvalle ja seuraavalle vuodelle.

9.2 Henkilöstön määrä ja rakenne

9.2.1 Palvelussuhteet

Henkilöstön rakenne 31.12.2021

	Vakituisia virka/työsop.suhteisia	Määräaikaista	Yhteensä
Opetushenkilöstö	84	22	106
Muu henkilöstö	43	15	58
Koko henkilöstö	127	37	164

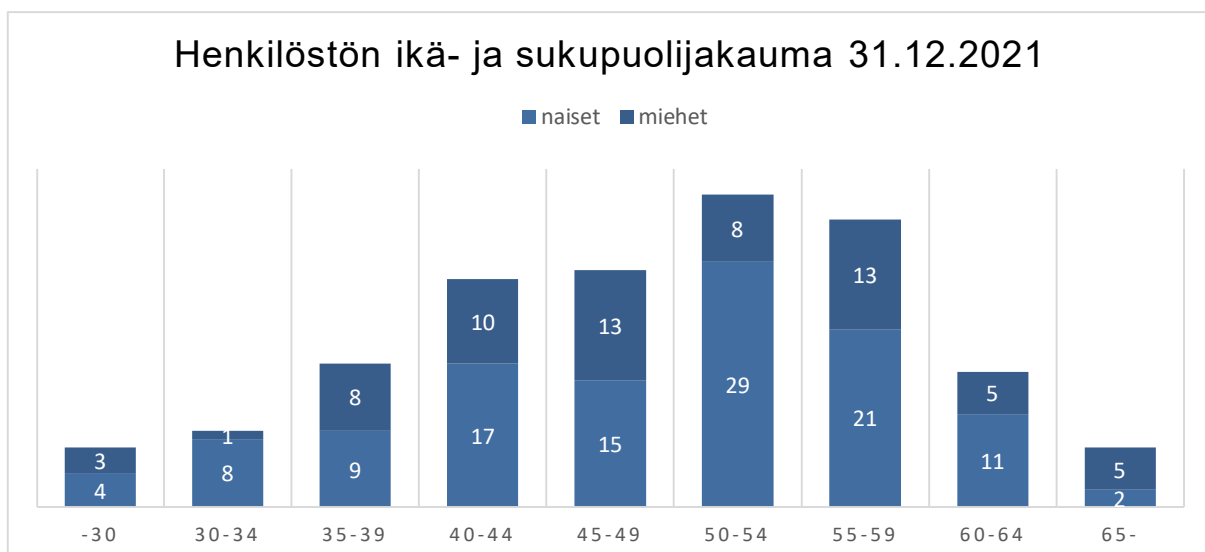
Päätöimisen henkilöstön kokonaismäärä oli tilikauden päättyessä 164 (150 vuonna 2020), josta opetushenkilöstön osuus oli 65 % ja muun henkilöstön 35 %. Osa-aikaisia työntekijöitä oli 14. Vakinaisen henkilöstön osuus oli 78%. (vuonna 2020 osuus oli 77 %). Kuntayhtymässä on ollut vuoden aikana myös avotyöntekijä ja kaksi siviilipalvelusta suorittavaa henkilöä.

Lähtövaihtuvuus vakituinen henkilöstö:	
Irtisanoutunut	7
Irtisanottu	0
Eläkkeelle	2
Menehtynyt	1

Työyhteisö kohtasi helmikuussa 2021 menetyksen, kun pitkäaikainen työntekijä ja myös aiemmin pitkään luottamushenkilönä kuntayhtymässä toiminut turvallisuuspäällikkö Jouni Mäkelä menehtyi äkillisesti.

9.2.2 Henkilöstön ikä- ja sukupuolirakenne

Alle 40-vuotiaita oli henkilöstöstä 18 % (33 henkilöä), 40-49-vuotiaiden osuus oli 30 % (55 henkilöä) ja yli 50-vuotiaiden 52 % (94 henkilöä). Naisten keski-ikä 48,3 vuotta, miesten 47,6 vuotta ja koko henkilöstön keski-ikä oli 48,5 vuotta. Henkilökunnasta oli vuoden 2021 lopussa naisia 106 (65 %) ja miehiä 58 (35 %).

9.2.3 Eläkkeelle siirtyminen

Vuoden 2021 aikana eläkkeelle siirtyi 2 henkilöä, siirtyneiden keski-ikä oli 62 v 6 kk, vuonna 2020 vastaava luku oli 63 v 3 kk. 1.1.2017 tuli voimaan kunta-alan eläkeuudistus, jonka mukaan eläkkeen alaikäraja nousee vuodesta 2018 vuoteen 2027 mennessä asteittain 65 ikävuoteen. Vuosien 2022 – 2026 aikana yleisen vanhuuseläkeiän saavuttaa vakituisesta henkilökunnasta 13 henkilöä.

Eläkkeelle siirtyminen v. 2017-2021:

	Henkilöstö- määrä 31.12.	Osa-aika- eläkkeelle siirtyneet	Kokonaan eläkkeelle siirtyneet	
			lkm	% henkilös- töstä
2017	137	0	2	1,5 %
2018	146	0	5	3,4 %
2019	137	1	2	1,5 %
2020	150	2	2	1,3 %
2021	164	0	2	1,2 %

9.2.4 Rekrytointi

Kuntayhtymä käyttää rekrytoinneissa Kuntarekryn sähköistä palvelua. Vuoden 2021 aikana haettiin henkilökuntaa 45 virkaan/toimeen. Erityisesti tekniikan aloille on ollut haastavaa saada rekrytoitua opettajan kelpoisuusvaatimukset täyttävää opetushenkilöstöä.

Hakijoiden määrät rekrytoinneissa 2020

Logistiikan päätoiminen tuntiopettaja	3
Lehtori, sosiaali- terveys ja kasvatusala	17
Palvelupäällikkö	17
Sähköalan lehtori	2
Kiinteistöalan päätoiminen tuntiopettaja	3
Teknisensuunnittelun päätoiminen tuntiopettaja	5
Ammatillinen ohjaaja, pintakäsittely ja rakennusala	9
Nostoalan lehtori	6
Rakennusalan päätoiminen tuntiopettaja	6
Kokki	34
Työelämäkoordinaattori	36
Liikunnan- ja terveystiedon päätoiminen tuntiopettaja	14
Henkilöstösihteeri	18
Opinto-ohjaaja	7
Sähkö- ja automaatioalan päätoiminen tuntiopettaja	7
Ammatillinen ohjaaja, talotekniikka	6
Siivooja	10
Hoitotyön lehtori	15
VALMA-koulutuksen vastuuopettaja	2
Taloushallinnon sivutoimien tuntiopettaja	3
Sosiaali- ja kasvatusalan tuntiopettajan sijaisuus	11
Luonto-alan päätoiminen tuntiopettaja	3
Sosiaali- ja kasvatusalan lehtori	27

Hallintoasiantuntija	10
Talotekniikka-alan lehtori	1
Projektipäällikkö	9
Logistiikka-alan päätoiminen tuntiopettaja	9
Elinvoimakoordinaattori	2
Tulevaisuuskoordinaattori	4
Verkkokoulutus- ja digikoordinaattori	0
Vetovoimakoordinaattori	1
Eriyisentuen- ja ohjauksen koordinaattori	1
Vastuullisuus- ja ilmastokoordinaattori	3
Kone- ja tuotantotekniikan päätoiminen tuntiopettaja	4
Auto-alan päätoiminen tuntiopettaja	4
Logistiikka-alan päätoiminen tuntiopettaja	7
Työllisyys- ja ohjauskoordinaattori	32
Yhteisten tutkinnon osien opettaja, päätoiminen määräaikainen	9
Nostoalan lehtori	1
Ammatillinen ohjaaja, talotekniikka	2
Kokki	12
Digitaitojen opettaja	5
2 erityisopettajaa, määräaikainen	9
Hoitotyön päätoiminen tuntiopettaja	5

9.3 Työaika ja työpanos

Palkalliset ja palkattomat poissaolot työpäivinä vv. 2017 - 2021:

	2017	2018	2019	2020	2021
Sairaus	800	1009	1318	1059	593
Tapaturma	48	2	7	4	30
Perhevapaa	69	574	846	315	291
Koulutus	364	545	380	514	541
Vuosiloma	3330	3124	1762	1827	1859
Muu palkallinen poissaolo	14	15	8	8	41
Opintovapaa	122	894	1780	85	149
Lomautus	0	0	0	103	0
Työelämäjakso	0	0	0	48	102
Muu palkaton poissaolo	384	693	980	263	304
Yhteensä	5141	6856	7081	4226	3910

9.4 Osaamisen kehittäminen

Vuodelle 2021 laaditussa talousarviossa asetettiin tavoitteeksi henkilöstökoulutuksen osalta 3 koulutuspäivää opetushenkilöstön osalta ja 2 koulutuspäivää muun henkilökunnan osalta. Opetushenkilöstön osalta palkkahallinto-järjestelmään kirjattuja koulutuspäiviä oli keskimäärin 3,4 päivää/henkilö. Tukipalveluhenkilökunnan osalta 3,5 päivää/henkilö. Henkilöstö on osallistunut lisäksi oppilaitoksen omiin koulutus/kehittämispäiviin.

Opetushenkilöstön osaamisen kehittämistä on myös opettajien työskenteleminen työelämässä ammatitaidon säilyttämiseksi ajan tasalla. Tavoitteena oli opetus- ja ohjaushenkilöstöllä viisi työelämässä työskentelypäivää vuoden aikana, mutta pandemian vuoksi tavoite ei toteutunut.

Työnantajalla on mahdollista saada taloudellista tukea työntekijöidensä ammatillisesta koulutuksesta. Koulutuskorvauksen edellytyksenä on henkilöstö- ja koulutussuunnitelma. Koulutussuunnitelma päivitetään ja käsitellään vuosittain yhteistoimintaryhmässä. Koulutuskorvausta haettiin vuoden 2021 osalta 23,14 euroa/koulutuspäivä, yhteensä 7614,04 euroa.

Vuonna 2021 henkilöstön suorittamat tutkinnot ja pidemmät koulutukset:

Pedagoginen pätevyys	3 henkilöä
Ylempi ammattikorkeakoulututkinto	2 henkilöä
Ammattikorkeakoulututkinto	2 henkilöä
Kasvatus ja ohjausalan ammattitutkinto	2 henkilöä
Johtamisen ja yritysjohtamisen erikoisammattitutkinto	1 henkilö
Ammatillinen opettajankoulutus	1 henkilö
Ammatillisen koulutuksen erityisopettajan koulutus	1 henkilö
Opetushallinnon tutkinto	1 henkilö
Ylempi korkeakoulututkinto	1 henkilö

Koko henkilökunnan yhteisiä tilaisuuksia ei ole pystytty järjestämään pandemiatilanteen vuoksi.

Opetushenkilöstöstä oli viran edellyttämä muodollinen kelpoisuus 84 %:lla ja opettajalta edellytettävä pedagoginen kelpoisuus 89 %:lla.

9.5 Terveystieteellinen toimintakyky ja työhyvinvointi

9.5.1 Sairauspoissaolot

Sairauspoissaolot pituuden mukaan (kalenteripäivät) vv.2017-2021

		2017	2018	2019	2020	2021
Opetushenkilöstö	1-5 pv	216	233	191	84	143
Opetushenkilöstö	yli 5 pv	667	733	616	751	294
Muu henkilöstö	1-5 pv	68	113	159	46	169
Muu henkilöstö	yli 5 pv	90	245	352	553	124
Yhteensä		1041	1324	1318	1434	730

Sairauspoissaolot yhtä työntekijää kohti laskettuna vv 2017-2021:

		2017	2018	2019	2020	2021
Opetushenkilöstö	1-5 pv	2,3	2,4	2,1	0,9	1,3
Opetushenkilöstö	yli 5 pv	7,1	7,4	6,7	7,7	2,8
Muu henkilöstö	1-5 pv	1,6	2,4	3,5	0,9	2,9
Muu henkilöstö	yli 5 pv	2,1	5,2	7,8	10,6	2,1

Sairauspoissaolot v.2021 pituuden mukaan

Poissaolot (kaikki yhteensä myös tapaturmat)	Palkalliset sairauspoissaolot kalenteripäivät
1-7 pv	375
8-29 pv	311
30-59 pv	0
60-89 pv	89
90-179 pv	0
yli 180 pv	0
Yhteensä keskimäärin / henkilötyövuosi	5,0

Sairauspoissaoloprosentti	1,87 %
0 päivää sairastaneet (%-osuus henkilöstöstä)	54 %

(Sairauspoissaoloprosentti on laskettu KT:n ohjeiden mukaisesti: Sairauspoissaoloaika (pv) / koko henkilöstön teoreettinen säännöllinen työaika (pv) x 100 = sairauspoissaolo %)

Sairaslomapäiviä oli 730 kalenteripäivää eli 4,5 pv/työntekijä (9,6 pv/2020). Henkilötyövuosiin suhteutettuna sairauspoissaolopäiviä oli keskimäärin 5,0 kalenteripäivää/henkilötyövuosi. 31.12.2021 kirjoilla olleista 164 henkilöstä 88 henkilöllä (54%) ei ole ollut yhtään sairauslomapäivää vuoden aikana. Työmatkatapaturmista ja tapaturmista johtuvia sairauslomapäiviä oli 45 pv.

9.5.2 Sairauspoissaolojen kustannukset

	2021	2020
Sairauspoissaolojen palkkakustannukset	75 083	142 834
Saadut korvaukset	33 627	68 401
Sairauspoissaolokustannukset yhteensä	41 456	74 433
Kustannus/sairauspoissaolopäivä	53,49	52,32
% palkkakustannuksista	0,56 %	1,1 %

9.5.3 Työterveyshuolto

Koulutus kuntayhtymän työterveyshuolto oli järjestetty Suomen Terveystalo Oy:ssä. Työterveyshuollon toimintasuunnitelma tilikauden aikana oli voimassa 1.1.2021 – 31.12.2021. Sen kolme keskeistä tavoitetta suunnitelmakaudelle olivat:

1. Työyhteisön hyvinvoinnin tukeminen.
2. Henkilöstön tukeminen organisaation muutostilanteessa.
3. Työterveysneuvottelujen aktiivinen käyttö työntekijän työkykyongelmien ratkaisemiseksi.

Työterveydenhuollon kokonaiskustannukset olivat yhteensä 108 138 euroa vuonna 2021 eli 659,38 €/työntekijä (88 775,89 €; 591,84 €/työntekijä v. 2020).

Työterveyshuolto vv.2020 -2021

	Työpaikkaselvitykset		Tietojen anto ja ohjaus		Terveystarkastukset	
	tuntia		kpl		kpl	
	2021	2020	2021	2020	2021	2020
Lääkärit	28	24	51	64	24	20
Terveystarkastajat	61,5	33,5	28	17	58	48
Fysioterapeutit	10,5	3	40	46	1	1
Psykologit	25,5	10	38	20	4	10
Laboratoriotutkimukset					149	103
Yhteensä	125,5	70,5	157	147	236	182

Terveystarkastuksen kustannukset v. 2021 olivat 73 059,08€, joista työpaikkaselvitysten kustannukset olivat 15 556,06 €.

Käynnit työterveyshuollon sairaanhoitovastaanotolla ja tutkimuksissa vuosina 2018-2021

	2018	2019	2020	2021
Lääkäri	248	178	171	140
Terveystarkastaja	103	76	22	18
Laboratoriotutkimukset	649	396	210	205
Röntgentutkimukset	31	29	14	25

Työhöntulotarkastuksen lisäksi vakituisilla työntekijöillä on ollut mahdollisuus käydä terveystarkastuksessa täytettyään 45, 50, 55 ja 60 vuotta. Tavoitteena on löytää sekä yksilölliset että työhön liittyvät terveyttä uhkaavat riskitekijät ja mahdolliset sairauden oireet varhaisessa vaiheessa ja puuttua niihin neuvonnan, ohjauksen, seurannan, lääketieteellisen hoidon tai kuntoutuksen keinoin.

Kuntayhtymässä on käytössä Aktiivisen tuen toimintamalli, jonka avulla mahdollisiin työssä jaksamisen ongelmiin pyritään puuttumaan jo varhaisessa vaiheessa. Toimintamallin mukaan sairauspoissaoloihin puututaan aina, kun henkilöllä on yhtäjaksoinen yli 30 vuorokauden sairauspoissaolo tai henkilöllä on yli kolme 1-3 päivän sairauspoissaoloa puolen vuoden aikana tai kun 20 sairauspoissaolopäivää ylittyy.

9.5.4 Työn kuormittavuuden arviointi ja työtyytyväisyys

Jos työntekijän todetaan työssään kuormittuvan hänen terveyttään vaarantavalla tavalla, työnantajan on työturvallisuuslain (738/2002) 25 §:n mukaan asiasta tiedon saatuaan, käytettävissään olevin keinoin, ryhdyttävä toimiin kuormitustekijöiden selvittämiseksi sekä vaaran välttämiseksi tai vähentämiseksi. Riskienarviointi on viimeksi toteutettu keväällä 2019.

Itseohjautuva tiimiorganisaatio astui voimaan 1.1.2021. Henkilöstön valmennuksia uuden organisaation toimintatapaan jatkettiin koko vuoden 2021. Muutos on osaltaan kuormittava, mutta ajan myötä tiimiorganisaation odotetaan lisäävän työmotivaatiota ja työtyytyväisyyttä, kun jokaisella on mahdollisuus vaikuttaa paremmin omaan työhön ja organisaation toimintaan.

Vuoden 2021 lopussa toteutettiin Kevan ylläpitämä työhyvinvointikysely. Kyselyyn vastasi 59,6 % henkilöstöstä. Koko kuntayhtymän tasolla kyselyn tulos oli 3,69 eli lähes talousarvion tavoitteen 3,8 mukainen. Vuoden 2020 kyselyn tulos oli 3,75.

Pandemiatilanne ja poikkeusjärjestelyt ovat kuormittaneet koko henkilöstöä. Opetusta on pidetty vuoroin etäopetuksena, hybridiopetuksena ja lähiopetuksena. Työhyvinvointikyselyssä kysyttiin henkilöstön mielipidettä pandemian aiheuttamien poikkeusjärjestelyiden onnistumista yhteisönä. Henkilöstö arvioi meidän onnistuneen keskiarvolla 4,2.

Kyselyn tulosten perusteella määritetään kehittämiskohteet ja toimenpiteet esille nousseiden epäkohtien kehittämiseksi. Työhyvinvointikysely tullaan toteuttamaan vuosittain, jotta tieto työhyvinvoinnin osaluista on ajan tasalla ja kehittämistoimien vaikuttavuutta voidaan seurata paremmin. Kun käytetään Kevan työhyvinvointikyselyä, saadaan jatkossa myös vertailutietoja muista kunnallisista organisaatioista.

9.6 Innovatiivisuus, yhteistoiminta ja verkostoituminen

Kuntayhtymässä toimi vuonna 2021 9-jäseninen yhteistoimintaryhmä, jossa on neljä työnantajan edustajaa (sis. työsuojelupäällikön ja palkka-asiamiehen sekä yhtymähallituksen puheenjohtaja) ja kymmenen henkilöstön edustajaa (sis. kaikki luottamusmiehet ja työsuojeluvaltuutetut). Yhteistoimintaryhmä toimii samalla työsuojelutoimikuntana. Yhteistoimintaryhmän kokouksia pidettiin vuoden aikana neljä.

Vuonna 2021 pidettiin kaksi henkilöstökokousta, jossa käsiteltiin ajankohtaisia asioita sekä tilinpäätös ja talousarvio. Pandemiatilanne lisäsi Teamsin käyttöä merkittävästi ja myös henkilöstökokoukset pidettiin verkon välityksellä. Teamsin käyttö on vuoden aikana lisääntynyt tiedon välittämisessä sekä myös henkilöstön yhteisenä työskentelyfoorumina.

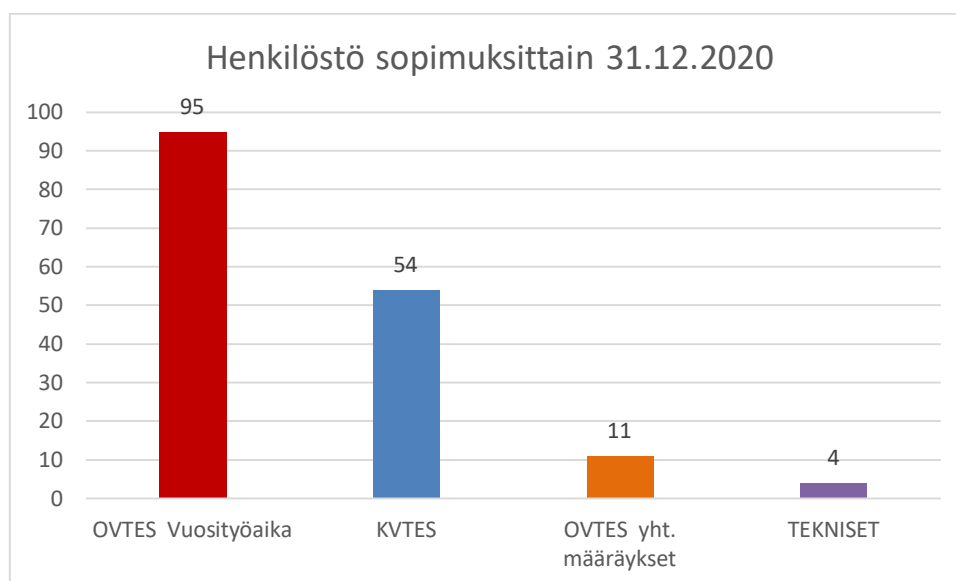
Kuntayhtymässä oli vuonna 2021 24 erillisrahoitteista kehittämissuorannetta.

9.7 Palkkaus ja henkilöstökustannukset

9.7.1 Palkkausjärjestelmät ja palkitseminen

Forssan ammatti-instituutissa noudatetaan seuraavia virka- ja työehtosopimuksia:

• OVTES Osio C	95
• KVTES	54
• OVTES yhteiset määräykset	11
• TS	4

9.7.2 Henkilöstökustannukset

Palkkojen ja sivukulujen kehitys (1000 e)	2018	2019	2020	2021	Muutos 2020- 2021
Palkat ja palkkiot	6 476	6 304	6 801	7441	9,4 %
Eläkekulut	1 572	1 460	1 546	1658	7,2 %
Muut henkilösivukulut	199	168	243	272	11,9 %
Henkilöstökorvaukset ja muut kor- jauserät	-89	-60	-68	-34	- 50 %
Yhteensä	8 158	7 871	8 522	9337	9,6 %

Henkilöstökulujen osuus toimintakuluista v. 2021 oli 71,9 % (ed. vuonna 74,9 %)

9.7.3 Muut välilliset henkilöstökustannukset/TYHY-toiminta

TYHY -toiminnan budjetti vuodelle 2021 oli 26 000 euroa, josta työnohjaukseen oli budjetoitu 5 000 euroa. Työntekijää kohden määrärahoja käytettiin 145,69. Määrärahoja käytettiin vuonna 2021 seuraavasti:

• TYHY-kuntoutus ja urheilutoiminta	11 189
• fysikaalinen hoito	998
• teatteri- ja tutustumismatkat	2 406
• työnohjaus	1 568
• pikkujoulu	7 732
• yhteensä	23 893

FAI tukee monin eri tavoin henkilöstön fyysistä ja henkistä työssäjaksamista ja viihtymistä. Omavastuuosuudellisia tukimuotoja ovat Vesihelmen käyttö, fysikaalinen hoito, ja Smartumin liikunta- ja kulttuuri-setelit. Tyhy-tukimuotoja ovat myös esim. näyttöpäätelasit ja tupakanvieroitustuotteet tupakanpoltosta eroon haluaville.

Tyhy-toiminnan lisäksi henkilökuntaetuihin kuuluivat mm. muistamiset jouluna, 50- ja 60-vuotispäivinä sekä eläkkeelle jäämisen yhteydessä, ruokailumahdollisuus henkilökuntahintaan oppilaitoksen ravintolassa sekä maksuton iltapäiväkahvi.

10 YMPÄRISTÖRAPORTTI

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymälle myönnettiin valtakunnan ensimmäinen kestävän tulevaisuuden indikaattoreiden mukainen kestävän kehityksen sertifikaatti. Sertifikaatin myönsi OKKA-säätiö. Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän strategiassa kestävä tulevaisuus on keskeisessä asemassa ja uusia indikaattoreita on hyödynnetty tavoitteiden rakentamisessa. OKKA-säätiön tekemässä auditoinnissa todettiin, että strategia on otettu vahvasti omaksi henkilöstön keskuudessa ja oppilaitoksella on vahva tahtotilan oman toiminta-alueen kehityksen tukemiseen.

LHKK haluaa olla edelläkävijä, joka etsii käytännön ratkaisuja ilmastonmuutoksen torjuntaan ja resursiivisaaseen kiertotalouteen yhdessä alueensa toimijoiden kanssa. Oppilaitos laajentaa käsitystä ammatillisesta kestävyysosaamisesta työn tekemisen tasolta globaaliin ulottuvuuteen ja ekososiaaliseen sivistykseen. Keskeisenä voimavarana ovat opiskelijoiden vahva osallisuus, yhteisöllisyys ja muutosta aikaan saavat kumppanuudet.

Vuonna 2021 jatkettiin myös Edistäjät -hankkeen kautta alkanutta vastuulliset tulevaisuuspolut valmennusta Sami Tornikosken vetämänä. Sami Tornikosken ja Kierivä Oy:n luotiin Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymälle vastuullisuusmittaristo, jossa toiminnan keskiössä ja roolissa on yhdessä koko henkilöstön kanssa sovitut Agenda 2030 kestävän kehityksen tavoitteet; hyvä koulutus, ihmisarvoista työtä ja talouskasvua, vastuullista kuluttamista ja ilmastotekoja. Tämä kaikki tiivistyy alla olevaan kuvaan ja sen taustalle luotuihin tavoitteisiin ja mittareihin.

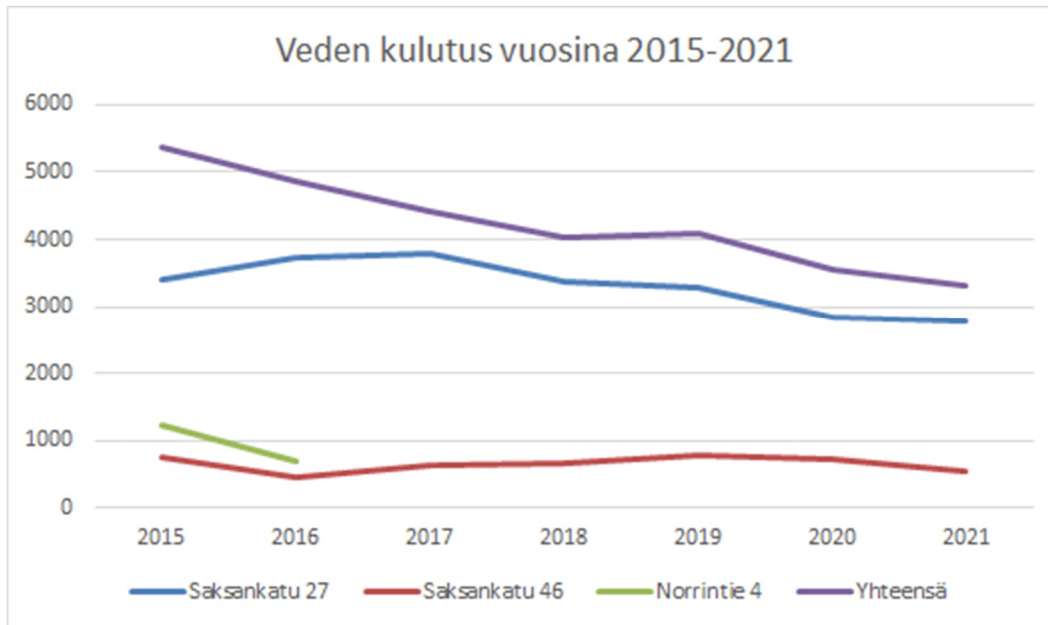

Koulutuksen saralla vuonna 2021 luotiin opintojaksoihin uusia kestävän kehityksen alakohtaisia testejä sekä luotiin Vastuullisuuspolku valmennus kunnille. Valmennuksessa on kolme eri polkua, strateginen polku johtajille, osaamisen kehittämisen polku lähiesimiehille sekä ekoneuvojan polku suorittavan työntekijöille alasta riippumatta.

Vuonna 2021 käyttöön otettiin päivittäisessä ylläpitosiivouksessa kemikaaliton Ownwell-menetelmä. Menetelmässä käytetään puhdistettua vesijohtovettä, johon lisätään luonnonmukaisia mikrobeja, jotka taas pilkkovat likaa ja ehkäisevät likaantumista. Päivittäiseen ylläpitosiivoukseen käytettävät mikrokuituliinat ja mopit pestään myös samalla menetelmällä eli täysin kemikaalittomasti. Menetelmän hyötyjä

on paljon. Suurin yksittäinen hyöty on kemikaaleille altistumisen merkittävä väheneminen. Pinnoille ei jää kemikaaleja ja menetelmä on myös hajuton ja allergiavapaa.

LHKK on seurannut yli 10 vuotta sähkön, kaukolämmön ja veden kulutusta. Tärkeänä osana ammatillista koulutusta on ymmärtää näiden kaikkien maltillinen ja taloudellinen käyttö. Erityisesti vedenkäytön osalta olemme pystyneet luomaan uusia menetelmiä ja tapoja, ja sitä kautta olemme saaneet vedenkäyttömäärät laskuun.

11 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT**11.1 Tuloslaskelma**

TULOSLASKELMA	1.1.- 31.12.2021	1.1.- 31.12.2020
	euroa	euroa
Toimintatuotot		
Myyntituotot	13 158 547,47	12 429 855,66
Maksutuotot	29 344,11	21 997,49
Tuet ja avustukset	623 250,14	497 953,44
Muut toimintatuotot	<u>30 608,73</u>	<u>29 428,90</u>
	13 841 750,45	12 979 235,49
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-7 440 547,61	-6 732 814,76
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-1 657 531,60	-1 546 398,49
Muut henkilösivukulut	-272 278,60	-242 860,69
Palvelujen ostot	-1 556 552,62	-1 288 769,60
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-1 572 023,93	-1 058 499,25
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)	108,04	7 076,09
Avustukset	-25 471,02	-19 043,30
Muut toimintakulut	<u>-513 005,75</u>	<u>-490 378,18</u>
	-13 037 303,09	-11 371 688,18
TOIMINTAKATE	804 447,36	1 607 547,31
Rahoitustuotot ja -kulut:		
Korkotuotot	0,00	596,49
Muut rahoitustuotot	2 679,40	3 133,79
Muut rahoituskulut	<u>-3 368,30</u>	<u>-3 787,16</u>
	-688,90	-56,88
VUOSIKATE	803 758,46	1 607 490,43
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	<u>-872 818,22</u>	<u>-879 859,81</u>
	-872 818,22	-879 859,81
TILIKAUDEN TULOS	-69 059,76	727 630,62
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	275 625,98	272 278,41
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	144 290,99	-344 807,37
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	0,00	0,00
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	<u>350 857,21</u>	<u>655 101,66</u>

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUKUJA

toimintatuotot % toimintakuluista	106,17	114,14
toimintakulujen muutos-%	14,65	4,79
myyntituotot toimintatuotoista %	95,06	95,77
maksutuotot toimintatuotoista %	0,21	0,17
vuosikate toimintatuotoista%	5,81	12,39
vuosikate poistoista %	92,09	182,7
poisto toimintatuotoista%	6,31	6,78
rahastojen/ varausten muutos lis(-) väh(+)/1000e	-144	345

11.2 Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA	1.1.- 31.12.2021 euroa	1.1.- 31.12.2020 euroa	
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	803 758,46	1 607 490,43	
Satunnaiset erät	0,00	0,00	
Tulorahoituksen korjauserät	0,00	0,00	
	<u>803 758,46</u>	<u>1 607 490,43</u>	
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-545 335,50	-365 768,63	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	106 579,00	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0,00	0,00	
Investointien rahavirta	<u>-545 335,50</u>	<u>-259 189,63</u>	
Toiminnan ja investointien rahavirta	258 422,96	1 348 300,80	
Rahoituksen rahavirta			
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen muutos	0,00	0,00	
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	767,00	-1 280,00	
Vaihto-omaisuuden muutos	184 131,75	-64 673,79	
Saamisten muutos	-448 229,66	-1 167 056,71	
Korottomien velkojen muutos	5 507,45	-114 875,30	
Rahoituksen rahavirta	<u>-257 823,46</u>	<u>-1 347 885,80</u>	
Rahavarojen muutos	<u>599,50</u>	<u>415,00</u>	
Kassavarat 31.12.	7 978,70	7 379,20	
Kassavarat 1.1.	<u>7 379,20</u>	<u>6 964,20</u>	
Rahavarojen muutos	<u>599,50</u>	<u>415,00</u>	
Kassavarat 31.12.21		Kassavarat 31.12.20	
rahoitusarvopaperit 31.12	5 701,10	rahoitusarvopaperit 31.12	5 701,10
rahoitusarvopaperit 1.1	-5 701,10	rahoitusarvopaperit 1.1	-5 701,10

rahat ja pankkisaam.31.12	2 277,60	rahat ja pankkisaam.31.12	1 678,10
rahat ja pankkisaam.1.1.	<u>-1 678,10</u>	rahat ja pankkisaam.1.1.	<u>-1 263,10</u>
	<u>599,50</u>		<u>415,00</u>

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUKUJA

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä	3 781 382	4 337 421
investointien tulo-rahoitus %	147,39	439,48
lainanhoitokate	ei lainoja	ei lainoja
kassan riittävyys pv (vanha,ei pankkitilin siirtoa)	232	253
kassan riittävyys pv (uusi, tili siirretty)	0	0
kassavarojen muutos, 1000e (vanha)	496	1299
kassavarojen muutos, 1000e (uusi)	1	0

11.3 Tase

VASTAAVAA	1.1.- 31.12.2021	1.1.- 31.12.2020
	euroa	euroa
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	9 940,05	23 957,49
	<u>9 940,05</u>	<u>23 957,49</u>
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	597 694,87	597 694,87
Rakennukset	9 637 612,13	10 246 727,42
Kiinteät rakenteet ja laitteet	133 356,53	158 968,13
Koneet ja kalusto	829 468,15	510 558,54
Arvo ja taide-esineet	56 373,15	56 373,15
Ennakkomaksut ja keskeneräiset	2 352,00	0,00
	11 256 856,83	11 570 322,11
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	207 955,20	207 955,20
Muut saamiset	<u>12 299,56</u>	<u>12 299,56</u>
	220 254,76	220 254,76
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	66 614,11	70 193,48
Keskeneräiset tuotteet	72 685,94	239 908,32
Muu vaihto-omaisuus	<u>58 215,00</u>	<u>71 545,00</u>
	197 515,05	381 646,80
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset tytäryhteisöiltä	0,00	2 500,00
Muut siirtosaamiset	<u>2 736,86</u>	<u>0,00</u>
	2 736,86	2 500,00
Lyhytaikaiset saamiset		

Myyntisaamiset	105 954,01	140 997,44
Lainasaamiset	8 611 503,07	8 116 049,30
Muut saamiset	121 924,26	80 548,69
Siirtosaamiset	194 846,60	248 639,71
	<u>9 034 227,94</u>	<u>8 586 235,14</u>
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	5 701,10	5 701,10
Rahat ja pankkisaamiset	<u>2 277,60</u>	<u>1 678,10</u>
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>20 729 510,19</u>	<u>20 792 295,50</u>
VASTATTAVAA	1.1.- 31.12.2021	1.1.- 31.12.2020
	euroa	euroa
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	4 681 463,40	4 681 463,40
Arvonkorotusrahasto	230 602,47	230 602,47
Muut omat rahastot	622 897,94	622 897,94
Ed.tilikausien ylijäämä	6 099 237,12	5 444 135,46
Tilikauden ylijäämä	350 857,21	655 101,66
	<u>11 985 058,14</u>	<u>11 634 200,93</u>
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	6 278 585,08	6 554 211,06
Vapaaehtoiset varaukset	728 977,07	873 268,06
	<u>7 007 562,15</u>	<u>7 427 479,12</u>
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Lahjoitusrahastojen pääomat	20 141,46	19 374,46
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen		
Saadut ennakot muilta	4 234,47	4 119,42
Ostovelat	342 014,26	417 114,77
Muut velat	186 841,38	176 380,92
Siirtovelat	1 183 658,33	1 113 625,88
	<u>1 716 748,44</u>	<u>1 711 240,99</u>
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>20 729 510,19</u>	<u>20 792 295,50</u>

TASEEN TUNNUSLUVUT

omavaraisuus %	91,64	90,87
opo:n sidotut erät, %-osuus taseesta	23,70	24,35
suhteel. velkaantuneisuus-%	12,37	15,08
kertynyt ylijäämä/alijäämä (1000e)	6450	5444
Lainakanta 31.12.	0	0
Lainat ja vuokravastuut 31.12.	716942	537647

11.4 Konsernilaskelmat**KONSERNITULOSLASKELMA**

	2021		2020	
	euroa		euroa	
Toimintatuotot	15 193 116,42		14 158 024,68	
Toimintakulut	-14 238 433,45		-12 343 284,13	
Toimintakate	954 682,97		1 814 740,55	
Rahoitustuotot ja -kulut:				
Korkotuotot	2 333,19		1 720,99	
Muut rahoitustuotot	2 679,40		3 133,79	
Korkokulut	-1 973,14		0,00	
Muut rahoituskulut	-4 202,43	-1 162,98	-6 407,96	-1 553,18
Vuosikate		953 519,99		1 813 187,37
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-939 971,38		-936 232,57	
Arvonalentumiset	0,00		0,00	
Konserniliikearvon poisto	0,00	-939 971,38	-15 610,50	-951 843,07
Tilikauden tulos		13 548,61		861 344,30
Tilikauden verot		98 439,61		3 156,68
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		111 988,22		864 500,98

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut %	106,7 %	114,7 %
Vuosikate/Poistot %	101,4 %	193,7 %

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

		2021		2020
		euroa		euroa
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	953 519,99		1 813 187,37	
Tilikauden verot	98 439,61		3 156,68	
Tulorahoituksen korjaukset	0,00	1 051 959,60	0,00	1 816 344,05
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-545 335,50		-472 099,17	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00		106 579,00	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0,00	<u>-545 335,50</u>	<u>0,00</u>	<u>-365 520,17</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta		506 624,10		1 450 823,88
Rahoituksen rahavirta				
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-122 500,00		-122 500,00	
Oman pääoman muutokset		-300,00		-10 300,00
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	767,00		-1 280,00	
Vaihto-omaisuuden muutos	184 131,75		-64 673,79	
Saamisten muutos	-696 749,41		-1 109 026,23	
Korottomien velkojen muutos	27 909,52	<u>-483 941,14</u>	<u>-119 576,19</u>	<u>-1 294 556,21</u>
Rahoituksen rahavirta		-606 741,14		-1 427 356,21
Rahavarojen muutos		-100 117,04		23 467,67
Rahavarat 31.12.		20 960,62		121 077,66
Rahavarat 1.1.		121 077,66		97 609,99
Rahavarojen muutos		-100 117,04		23 467,67

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä	5 848 400	2 054 278
Investointien tulorahoitus, %	174,9 %	227,0 %
lainanhoitokate	7,8	10,4
laskennallinen lainanhoitokate	0,0	42,4
kassan riittävyys pv (vanha, ei pankkitilin siirtoa)	224,4	230,2
kassan riittävyys pv (uusi, tili siirretty)	0,32	0,13

KONSERNITASE

VASTAAVAA	1.1.- 31.12.2021	1.1.- 31.12.2020
	euroa	euroa
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	9 940,05	24 390,49
Muut pitkävaikuttavat menot	25 989,58	56 006,72
	35 929,63	80 397,21
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	597 694,87	597 694,87
Rakennukset	9 662 284,34	10 273 256,63

Kiinteät rakenteet ja laitteet	133 356,53	158 968,13
Koneet ja kalusto	1 021 703,45	737 639,86
Muut aineelliset hyödykkeet	56 373,15	56 373,15
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>2 352,00</u>	<u>0,00</u>
	11 473 764,34	11 823 932,64
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	20,00	20,00
Muut osakkeet ja osuudet	9 535,20	9 535,20
Muut saamiset	<u>12 299,56</u>	<u>12 299,56</u>
	21 854,76	21 854,76
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	197 515,05	381 646,80
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	2 736,86	2 500,00
Lyhytaikaiset saamiset	9 816 155,23	9 119 642,68
Rahoitusarvopaperit	5 701,10	5 701,10
Rahat ja pankkisaamiset	<u>15 259,52</u>	<u>115 376,56</u>
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>21 568 916,49</u>	<u>21 551 051,75</u>
VASTATTAVAA	1.1.- 31.12.2021	1.1.- 31.12.2020
	euroa	euroa
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	4 681 463,40	4 681 463,40
Arvonkorotusrahasto	230 602,47	230 602,47
Muut omat rahastot	620 647,94	620 647,94
Ed.tilikausien ylijäämä	14 061 989,48	13 197 488,50
Tilikauden ylijäämä	<u>111 988,22</u>	<u>864 500,98</u>
	19 706 691,51	19 594 703,29
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Lahjoitusrahastojen pääomat	20 141,46	19 374,46
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	0,00	122 500,00
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	<u>1 842 083,52</u>	<u>1 814 174,00</u>
	1 842 083,52	1 936 674,00
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>21 568 916,49</u>	<u>21 550 751,75</u>

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %	91,4 %	90,9 %
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	12,1 %	13,7 %
Kertynyt ylijäämä (alijäämä)	14 173 978	14 061 989
Konsernin lainakanta 31.12.	0	122 500
Lainat ja vuokravastuut 31.12.	716 942	652 842

12 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT**12.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot****Pysyvien vastaavien arvostus**

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on arvostettu taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen FIFO -periaatteen mukaisesti hankintameno tai sitä alemman todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Rahojen ja pankkisaamisten esittäminen tilinpäätöksessä

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän pankkitili kuuluu Forssa-konsernin konsernitalikokonaisuuteen, jossa Forssan kaupunki on emoyhteisö ja päätilin haltija. Näin ollen konsernitiilin saldo on 31.12.21 ja 31.12.20 siirretty ohjeiden mukaisesti rahat ja pankkitilisaamisista lyhytaikaisiin saamisiin, lainasamiin julkisyhteisöiltä.

12.2 Tuloslaskelman liitetiedot**12.2.1 Kuntayhtymän toimintatuotot ilman sisäisiä eriä**

	2021	2020
Valtionosuusrahoitus	12 053 645,00	11 507 782,00
Muut myyntituotot	1 104 902,47	922 073,66
Maksutuotot	29 344,11	21 997,49
EU-tuet	127 592,25	136 056,76
Muut tuet ja avustukset	495 657,89	361 896,68
Muut toimintatuotot	30 608,73	29 428,90
Kuntayhtymän toimintatuotot yhteensä	<u>13 841 750,45</u>	<u>12 979 235,49</u>

12.2.2 Kuntayhtymän palvelujen ostot ilman sisäisiä eriä

	2021	2020
Asiakaspalvelujen ostot	202 946,24	262 915,92
Muiden palvelujen ostot	<u>1 353 606,38</u>	<u>1 025 853,68</u>
Kuntayhtymän palvelujen ostot yhteensä	<u><u>1 556 552,62</u></u>	<u><u>1 288 769,60</u></u>

12.2.3 Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenosta arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan. Poistosuunnitelma on hyväksytty yhtymävaltuutuksessa 23.10.2012 ja sitä on sovellettu vuodesta 2013 alkaen tehtyihin poistonalaisten hyödykkeiden hankintoihin.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät ovat:

Aineettomat oikeudet(atk-ohjelmia)	2 vuotta	tasapoisto 50 %
Muut pitkävaikutteiset menot (per.korjaus)	20 vuotta	tasapoisto 5 %
Rakennukset	10,20 ja 30 vuotta	tasapoisto 10 %, 5 %, 2,5 %
Kiinteät rakenteet ja laitteet	10 ja 15 vuotta	tasapoisto 10 % 6,7 %
Koneet ja kalusto	3, 5 ja 10 vuotta	tasapoisto 33,3 %, 20 % ja 10 %
Osakkeet ja osuudet		ei poistoa
Arvo- ja taide-esineet		ei poistoa
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		ei poistoa

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, on kirjattu vuosikuluiksi.

Vahvistettu Lounais-Hämeen ammatillisen koulutuksen ky:n poistosuunnitelma 1.1.2013 alkaen:

	Poisto- menetelmä	Poisto aika vuosi
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET		
Aineettomat oikeudet		
Atk-ohjelmat	tasapoisto	2
Perustamis- ja järjestelymenot	tasapoisto	2
Muut pitkävaik. menot (vuokratilojen per.korj.)	tasapoisto	20
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
Maa- ja vesialueet	ei poistoa	
Rakennukset ja rakennelmat		
Hallinto- ja laitosrakennukset, kiviset	tasapoisto	30
Hallinto- ja laitosrakennukset, puiset	tasapoisto	20
Rakennusten peruskor., laitos	tasapoisto	20
Tehdas- ja tuotantorakennukset	tasapoisto	30
Talousrakennukset	tasapoisto	10
Vapaa-ajan rakennukset	tasapoisto	20

Asuinrakennukset, kiviset	tasapoisto	30
Rakennusten peruskorj., asuin	tasapoisto	20
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Maa- ja vesirakenteet	tasapoisto	15
Sähköjohdot, muuntoasemat ja ulkoval.laitteet	tasapoisto	15
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	tasapoisto	10
Putki- ja kaapeliverkot	tasapoisto	15
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	tasapoisto	15
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	tasapoisto	10
Koneet ja kalusto		
Kuljetusvälineet	tasapoisto	5
Muut liikkuvat työkoneet	tasapoisto	5-10
Muut raskaat koneet	tasapoisto	10
Muut kevyet koneet	tasapoisto	10
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	tasapoisto	5-10
Atk-laitteet	tasapoisto	3
Muut laitteet ja kalusteet	tasapoisto	5
Muut koneet ja laitteet	tasapoisto	5
Muut aineelliset hyödykkeet		
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoa	
Keskeneräiset hankinnat	ei poistoa	
PYSYVIEN VASTAAVIEN SIJOITUKSET		
Osakkeet ja osuudet	ei poistoa	

12.3 Taseen liitetiedot

12.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Arvonkorotukset

Maa-alueiden, tekniikan ja liikenteen tontin, arvonkorotuksen määrä 230.602,47 euroa perustuu Fors-
san kaupungin teknisen viraston arvioon ja rakennusoikeuteen.

Pysyvät vastaavat

Aineettomat hyödykkeet	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaik. menot	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	23 957,49	0,00	23 957,49
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00
Tilikauden sumupoisto	14 017,44	0,00	14 017,44
Arvonalennukset ja niiden palautukset	0,00	0,00	0,00
Poistamaton hank.meno 31.12.	9 940,05	0,00	9 940,05
Arvonkorotukset	0,00	0,00	

Kirjanpitoarvo 31.12.	9 940,05	0,00	9 940,05
Aineettomat hyödykkeet yhteensä			9 940,05
Kertynyt			
poistoero 1.1.	18 222,87	0,00	18 222,87
Muutokset	0,00	0,00	0,00
Muutokset	-9 716,50	0,00	-9 716,50
Kertynyt poistoero 31.12.	8 506,37	0,00	8 506,37

Aineelliset hyödykkeet	Maa-alueet	Rakennukset	Kiint.rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Arvo ja taide-esineet	Ennakkomaksut ja keskener.hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hank.meno 1.1.	597 694,87	10 246 727,42	158 968,13	510 558,54	56 373,15	0,00	11 570 322,11
Lisäykset tilik.aikana	0,00	0,00	0,00	439 149,51	0,00	106 185,99	545 335,50
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilik. aikana	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot	0,00	103 833,99	0,00	0,00	0,00	-103 833,99	0,00
Tilik. sumupoisto	0,00	712 949,28	25 611,60	120 239,90	0,00	0,00	858 800,78
Arvon alentum. ja niiden palaut.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Poistamaton hank.meno 31.12	367 092,40	9 637 612,13	133 356,53	829 468,15	56 373,15	2 352,00	11 026 254,36
Arvonkorotukset	230 602,47	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	230 602,47
Kirjanpitoarvo31.12.	597 694,87	9 637 612,13	133 356,53	829 468,15	56 373,15	2 352,00	11 256 856,83
Aineelliset hyödykkeet yhteensä							11 256 856,83
Kertynyt poistoero 1.1.							
		6 535 988,19		0,00			6 535 988,19
Muutokset							
		103 833,99		40457			144 290,99
Muutokset							
		-409 526,19		-674,28			-410 200,47
Kertynyt poistoero 31.12.		6 230 295,99		39 782,72			6 270 078,71

Sijoitukset

Osakkeet ja osuudet	Konserni-yhtiöt	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	203 220,00	4 735,20	207 955,20
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00
Arvon alennukset ja niiden palautukset	0,00	0,00	0,00
Poistamaton hank.meno 31.12.	203 220,00	4 735,20	207 955,20
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	203 220,00	4 735,20	<u>207 955,20</u>
Osakkeet ja osuudet yhteensä			<u>207 955,20</u>

Jvk-, muut laina- ja muut saamiset	Muut saamiset	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	12 299,56	12 299,56
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	0,00	0,00
Arvon alennukset ja niiden palautukset	0,00	0,00
Poistamaton hank.meno 31.12.	12 299,56	12 299,56

Arvonkorotukset	0,00	
Kirjanpitoarvo 31.12.	12 299,56	12 299,56
Jvk-, muut laina- ja muut saamiset yhteensä		12 299,56

Omistukset muissa yhteisöissä

Tytäryhteisö	Kotipaikka	Kuntayhtymän omistusosuus	Konsernin omistusosuus	Kuntakonsernin osuus (1000 e)		
				omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/tappiosta
Faktia Oy	Forssa	100 %	100 %	710	242	181
Osuuskunta Loimi-Akseli	Forssa					

Koulutuskuntayhtymä on myös oppilaitoksessa toimivan Osuuskunta Loimi-Akselin jäsen yhdellä osuudella. Kuntayhtymällä on tosiasiallinen määräysvalta osuuskunnan toimintaan, koska kuntayhtymällä on perustamissopimuksen mukaan 20-kertainen äänivalta muihin osuuskunnan jäseniin nähden. Osuuskunta on asetettu selvitystilaan toiminnan lakkauttamisen vuoksi ja tullaan purkamaan vuoden 2022 aikana.

Saamiset **2021** **2020****Pitkäaikaiset saamiset****Saamiset tytäryhteisöiltä ja osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä****Lainasaamiset**

Lainasaamiset tytäryhteisöiltä	0,00	2 500,00
--------------------------------	------	----------

Lyhytaikaiset saamiset**Saamiset tytäryhteisöiltä ja osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä**

Saamiset tytäryhteisöiltä	2021	2020
Myyntisaamiset	26 587,68	59 915,22
Muut siirtosaamiset	27 673,01	31 671,65
	<u>54 260,69</u>	<u>91 586,87</u>

Saamiset jäsenkunnilta

Myyntisaamiset	1 514,42	837,76
Lainasaamiset	8 611 503,07	8 116 049,30
	<u>8 613 017,49</u>	<u>8 116 887,06</u>

Siirtosaamiset

(olennaiset erät)

Tulojäämä

	2021	2020
Valtionosuussaaminen	0,00	86 167,00
TVR koulutuskorvaus	7 614,05	7 057,89
Hankkeiden tulojäämät	135 020,31	105 566,23
Tapaturmavakakuutus	5 361,36	808,14
Faktia Oy	27 673,01	31 671,65

Kela	2 187,45	3 115,24
Menoennakko		
M-Files	14 253,56	14 253,56
Muut menoennakot	<u>2 736,86</u>	<u>0,00</u>
Siirtosaamiset yhteensä	<u>194 846,60</u>	<u>248 639,71</u>
Rahoitusarvopaperit	2021	2020
Osakkeet ja osuudet		
Jälleenhankintahinta	40 500,00	40 500,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	<u>5 701,10</u>	<u>5 701,10</u>
Erotus	<u>34 798,90</u>	<u>34 798,90</u>

12.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oma pääoma	2021	2020
Peruspääoma 1.1.	4 681 463,40	4 681 463,40
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Peruspääoma 31.12.	4 681 463,40	4 681 463,40
Arvonkorotusrahassto 1.1.	230 602,47	230 602,47
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Arvonkorotusrahassto 31.12.	230 602,47	230 602,47
Muut omat rahastot		
FAI:n stipendirahassto 1.1.	13 263,94	13 263,94
Siirrot rahastoon tilikaudella	0,00	0,00
Siirrot rahastosta tilikaudella	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
FAI:n stipendirahassto 31.12.	13 263,94	13 263,94
Oppisopimuskoulutusrahasto 1.1.	609 634,00	609 634,00
Siirrot rahastoon tilikaudella	0,00	0,00
Siirrot rahastosta tilikaudella	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Oppisopimuskoulutusrahasto 31.12.	609 634,00	609 634,00
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	5 444 135,46	4 862 114,80
siirto ed.tilikauden ylijäämä	<u>655 101,66</u>	<u>582 020,66</u>
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	6 099 237,12	5 444 135,46
Tilikauden ylijäämä	350 857,21	655 101,66
Oma pääoma yhteensä 31.12.	<u>11 985 058,14</u>	<u>11 634 200,93</u>

Jäsenkuntien osuudet kuntayhtymän peruspääomasta

OSUUS	KUNTA	PERUSPÄÄOMA €	%-OSUUS
90	FORSSA	2 065 351,50	44,1
32	SOMERO	734 347,20	15,7
31	JOKIOINEN	711 398,85	15,2
18	TAMMELA	413 070,30	8,8
12	HUMPPILA	275 380,20	5,9
12	URJALA	275 380,20	5,9
9	YPÄJÄ	206 535,15	4,4
<u>204</u>		<u>4 681 463,40</u>	<u>100,0</u>

Velkojen erittely

Lyhytaikainen vieras pääoma

Velat tytäryhteisöille ja osakkuus-sekä muille omistusyhteisöille

Velat tytäryhteisöille

	2021	2020
Ostovelat	31 936,02	13 336,13
Siirtovelat	<u>30 196,37</u>	<u>13 959,43</u>
	<u>47 608,82</u>	<u>24 433,12</u>

Velat jäsenkunnille

Ostovelat	<u>17 412,45</u>	<u>10 473,69</u>
	<u>17 412,45</u>	<u>10 473,69</u>

Shekkilimiitti

Konsernitilisopimuksen mukaisesti konsernitiliin

FI92 5025 0220 0240 95 liittyy sisäinen limiitti.

Limiittiä ei käytetty v. 2020-2021

2021	2020
300 000,00	300 000,00

Erittely siirtoveloista

(olennaiset erät)

Tuloennakko

Hankkeiden tuloennakot	296 524,04	298 796,73
------------------------	------------	------------

Menojäämä

Palkkojen ja henkilösivukulujen lomapalkkajaksotus	702 310,39	626 823,84
Jaksotetut palkat	0,00	14 869,21
KuEL-maksu/työnantaja	105 713,87	109 022,94
KuEL-maksu/palkansaaja	48 390,60	50 153,73
Muut menojäämät	<u>30 719,43</u>	<u>13 959,43</u>
Siirtovelat yhteensä	<u>1 183 658,33</u>	<u>1 113 625,88</u>

12.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Leasingvastuut	2021	2020
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut yhteensä	716 941,86	530 341,73
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	271 357,03	227 228,86

Leasing-vuokrasopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuita.

ALV-palautusvastuu, kiinteistöinvestoinnit

Palautuksena ja vähennyksenä käsitellyt arvonlisäverot uudisrakentamisen ja perusparantamisen hankintamenoista, joihin liittyy mahdollinen palautusvastuu kiinteistöt myytäessä tai niiden käyttötarkoituksen muuttuessa vähennykseen tai palautukseen oikeuttamattomaan tarkoitukseen (ALV 120 §). Palautusvastuuta määriteltäessä on otettu huomioon kaikki kiinteistöt myös ne, joiden osalta vastuun toteutuminen ei ole todennäköistä.

Alv-palautusvastuu 31.12.2021 1 739 737,88 euroa.

12.5 Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkiota ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä	2021	2020
Opetushenkilöstö	106	98
Muu henkilöstö	58	52
Yhteensä	164	150

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

	2021	2020
Hämeen Kokoomus ry	706,50	822,00
Someron Kokoomus ry	157,50	202,50
Kokoomus Forssa ry		
Keskustan E-Hämeen piiri ry	2 200,00	2 452,00
Hämeen Vasemmistoliitto ry	700,00	757,50
Perussuomalaiset	20,00	
SDP:n Hämeen piirijärjestö ry	1 286,00	1 351,00
Pirkanmaan sosiaalidemokraatit	20,00	
Jokioisten työväenyhdistys ry	112,50	315,00
Someron työväenyhdistys ry	38,00	36,00
Hämeen Sosiaalidemokraatit ry		
	5 240,50	5 936,00

Tilintarkastajan palkkiot

BDO Audiator Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	5 969,20	3 903,10
Tark.lautakunnan sihteerin tehtävät	129,00	1 462,00
	6 098,20	5 365,10

Intressitahotapahtumat

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymä on myynyt Faktia Oy:lle tilikaudella 2021 opetus- ja hallinto-, ym. palveluja 399 133,84 eurolla.

12.6 Projektit ja muut kehittämishankkeet

Vuonna 2021 päättyneet hankkeet	Saatu avustus hankkeen aikana	Omarahoitusosuus hankkeen aikana	Hankekausi
Erasmus We tomorrow	14270	0	2019-2021
Strategia/ Ydinprosessien os. varmistaminen	142 000	0	2019-2021
Kohti kestäväää elämäntapaa	10181	0	2020-2021
Tieto-osaamisen parantaminen	50 000	0	2020-2021
Liikkuva fai	52 000	26000	2020-2021
Opetuksen ja ohjauksen laadun parantaminen	40 000	0	2020-2021
Vuoden 2021 jälkeen jatkuvat hankkeet	Budjetti hankkeen aikana	Omarahoitusosuus hankkeen aikana	Hankekausi
Frush Järkivihreä toimintamalli	20 000	6000	2019-2022
Self-E kansainvälisyshanke	33 138	0	2019-2022
Into2	116 605	29 151	2020-2022
Tulosta laadulla	50 000	12500	2020-2022
Hygge-Hyvinvointiteknologia hyödyksi	36 025	3603	2019-2022
Yhdessä parasta Länsi	50 555	0	2020-2022
Perusteista poluille	65 219	16305	2020-2022
OLO-Oikeus laadukkaaseen ohjaukseen	79 830	19958	2020-2022
Hyvinvoiva Amis	8 448	2112	2020-2022
Oikeus uudistua	70 000	17500	2020-2022
Euroskill Network Pro	127502	0	2020-2022
Opetuksen ja ohjauksen laadun parantaminen	100 000	0	2021-2022
Tulevaisuuden purkutyöosaaja	157500	0	2021-2022
Liikkuva fai 2	54000	27000	2021-2022
Strategia/ Tietovarastointi ja raportointi	95000		2021-2022
Step by step	242 458	60615	2021-2023
Kokka kohti Kanta-Hämettä	43750	10938	2021-2023
Diva	278104	55621	2021-2023

12.7 Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

12.7.1 Konsernitilinpäätöksen laajuus ja laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kuntayhtymän 100 % omistama Faktia Oy. Konserniyhteisöjen sisäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Pysyviin vastaaviin ei ole sisällytetty sisäisiä katteita. Kuntayhtymän ja sen tytäryhteisön keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty hankintamenomenetelmällä. Konsernitilinpäätös on laadittu Kirjapitolautakunnan kuntajaoston 22.12.2015 antaman konsernitilinpäätöksen laatimista koskevan yleisohjeen mukaisesti.

12.7.2 Konsernituloslaskelman liitetiedot

	2021	2020
Valtionosuusrahoitus	12 053 645,00	11 507 782,00
Muut myyntituotot	2 455 488,12	2 099 171,96
Maksutuotot	29 344,11	21 997,49
Muut tuet ja avustukset	623 250,14	497 953,44
Muut toimintatuotot	<u>31 389,05</u>	<u>31 119,79</u>
Kuntayhtymän toimintatuotot yhteensä	<u><u>15 193 116,42</u></u>	<u><u>14 158 024,68</u></u>

12.7.3 Konsernitaseen liitetiedot

Konsernin siirtosaamiset	2021	2020
Tulojäämä		
Hankkeiden tulojäämät	135 020,31	105 566,23
Tvr-koulutuskorvaus	7 614,05	7 057,89
Muut siirtosaamiset	31 421,89	103 426,51
Menoennakko		
Muut menoennakot	<u>16 990,42</u>	<u>14 253,56</u>
	<u><u>191 046,67</u></u>	<u><u>230 304,19</u></u>

Konsernin oma pääoma	2021	2020
Peruspääoma 1.1.	4 681 463,40	4 681 463,40
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Peruspääoma 31.12.	4 681 463,40	4 681 463,40
Arvonkorotusrahassto 1.1.	230 602,47	230 602,47
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Arvonkorotusrahassto 31.12.	230 602,47	230 602,47
Muut omat rahastot 1.1.	620 947,94	621 247,94
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	<u>-300,00</u>	<u>-300,00</u>
Muut omat rahastot 31.12.	620 647,94	620 947,94
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	13 197 488,50	12 852 166,69
siirto ed.tilikauden ylijäämä	<u>864 500,98</u>	<u>345 321,81</u>
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	14 061 989,48	13 197 488,50
Tilikauden ylijäämä	111 988,22	864 500,98
Oma pääoma yhteensä 31.12.	19 706 691,51	19 595 003,29

Konsernin siirtovelat	2021	2020
Tuloennakko		
Valtionosuusennakko	0,00	0,00
Muut tuet ja avustukset	0,00	0,00
Hankkeiden tuloennakot	296 524,04	298 796,73
Muut tuloennakot	0,00	0,00
Menojäämä		
Palkkojen ja henkilösivukulujen lomapalkkajaksotus	757 886,93	647 594,76
KuEL-maksut	168 695,77	173 767,97
Korkomenot	1 146,38	2 020,76
Jaksotettu kiinteistövero	0,00	13 994,88
Muut siirtovelat	617,96	59 612,54
	<u>1 224 871,08</u>	<u>1 195 787,64</u>

12.7.4 Konsernin vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Konsernin leasingvastuut	2021	2020
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut yhteensä	716 941,86	530 341,73
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	271 357,03	227 228,86

12.8 Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista ja tosittelajeista 1.1.-31.12.2021

Kirjanpitokirjat	Säilytystapa
Tilinpäätös	Sidottu kirja
Tase-erittelyt	Sidottu kirja
Päiväkirja	Sähköinen järjestelmä + sähköinen arkistointi
Pääkirja	Sähköinen järjestelmä + sähköinen arkistointi

Apukirjat	
Myyntireskontra	Sähköinen järjestelmä + paperituloste
Ostoreskontra	Sähköinen järjestelmä + paperituloste
Käyttöomaisuus	Sähköinen järjestelmä + paperituloste
Varastokirjanpito	Sähköinen järjestelmä + paperituloste
Sisäinen laskenta	Sähköinen järjestelmä + paperituloste
Yleislaskutus	Sähköinen järjestelmä + paperituloste
Henkilöstöhallinto	Sähköinen järjestelmä + paperituloste
Maksuliikenne	Sähköinen järjestelmä + paperituloste

Tositelaji	
001	Muistiot
007	Vyörytykset
009	Käyttöomaisuusviennit
010	Tiliotetositteet
011	Kassatositteet, neuvonta
015	Kassatositteet, ruokapalvelut
016	Kassatositteet, lounasravintola
017	Kassatositteet, kosmetologit

021	Myyntireskontra, viitesuoritukset
040	Ostoreskontra, suoritukset
301	Palkat
410	Ostolaskut, manuaalinen kirjaus
480	Ostoreskontra, sähköinen kierrätys
601	Laskutus, opiskelijatyötoiminta
602	Laskutus, muut laskut
603	Laskutus, konserni
604	Yleislaskutus, Forssa
707	Toimistotarvikeotot kirjanpitoon
708	Siivoustarvikeotot kirjanpitoon
	Liitetietotositteet

Kirjanpitoaineisto säilytetään paperisina tulosteina sekä sähköisessä järjestelmässä kirjanpitolain 2 luvun 10 §:n ja kuntayhtymän arkistomuodostussuunnitelman mukaisin säilytysajoin.

12.9 Kilpailulain edellyttämä tuloslaskelma taloudellisesta toiminnasta, joka tapahtuu kilpailutilanteessa markkinoilla

ERIYTETTY TULOSLASKELMA	1.1.- 31.12.2021	1.1.- 31.12.2020
	euroa	euroa
Toimintatuotot		
Myyntituotot	399 133,84	415 838,28
	399 133,84	41 5838,28
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-271 297,43	-294 505,89
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-61 712,32	-67 055,81
Muut henkilösivukulut	-14 588,51	-1 3634,21
Palvelujen ostot	-17 147,73	-18 045,95
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-14 733,66	-6691,34
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)	0,00	0,00
Avustukset	0,00	0,00
Muut toimintakulut	-7 855,60	-6 578,00
Toimintakulut	-387 335,24	-406 511,20
TOIMINTAKATE	11 798,60	9 327,08
Rahoitustuotot ja -kulut:		
Korkotuotot	0,00	0,00
Muut rahoitustuotot	0,00	0,00
Muut rahoituskulut	0,00	0,00
	0,00	0,00
VUOSIKATE	11 798,60	9 327,08
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 901,60	-5 211,13
	-5 901,60	-5 211,13
TILIKAUDEN TULOS	5 897,00	4 115,94
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	5 897,00	4 115,94

13 ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

LOUNAIS-HÄMEEN KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ

FORSSA 22.3.2022

Sirkka-Liisa Anttila, puheenjohtaja

Jukka Perälä, varapuheenjohtaja

Marko Huhtanen

Hannu Koski

Taru Kosunen

Riina Lehtinen

Markku Leppälahti

Susanna Marjamäki-Vuorenpää

Sami Mattila

Mauri Rintamaa

Riitta Ryhtä

Maaria Silvius
Yhtymäjohtaja

Tanja Paasilta
Elinvoimajohtaja

Tilintarkastajan tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

_____. _____. _____.2022

BDO Audiator Oy
tilintarkastusyhteisö

Piia-Tuulia Rauhala
JHT,KHT